

Analiza gospodarki przeszłej za lata 2015 – 2024 i jej wpływ na stan lasu –
referat Nadleśniczego Nadleśnictwa Wołów na Naradę Techniczno – Gospodarczą w sprawie analizy gospodarki przeszłej.

ANALIZA GOSPODARKI LEŚNEJ W LATACH 2015 - 2024 I JEJ WPŁYW NA STAN LASU

**REFERAT NADLEŚNICZEGO
NADLEŚNICTWA WOŁÓW**

**NARADA TECHNICZNO – GOSPODARCZA
W SPRAWIE ANALIZY GOSPODARKI PRZESZŁEJ**

27.09.2024 r.

1 WSTĘP

Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Wołów na okres od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2024 r. został zatwierdzony przez Ministra Środowiska pismem nr DLP-I-611-38/22115/15/ŁP z dnia 12.06.2015r.

2 ZMIANY W STANIE POSIADANIA WEDŁUG KATEGORII GRUNTÓW I ANALIZA PRZYCZYŃ ZMIAN.

2.1 Stan posiadania.

Nadleśnictwo Wołów według stanu na 01.01.2015 roku zarządzało powierzchnią 20003,3237 ha, w tym powierzchnia leśna wynosiła: 19401,3902 ha oraz nieleśna: 601,9335 ha. W poszczególnych obrębach leśnych Dębno (13-06-1) i Wińsko (13-06-2) udział powierzchni leśnej i nieleśnej w powierzchni ogólnej danego obrębu kształtował się następująco:

a) obręb leśny DĘBNO – powierzchnia ogólna obrębu wynosiła: 10581,9724 ha, powierzchnia leśna: 10158,3480 ha, natomiast powierzchnia nieleśna: 423,6244 ha

b) obręb leśny WIŃSKO – powierzchnia ogólna obrębu wynosiła: 9421,3513 ha, powierzchnia leśna 9243,0422 ha, natomiast powierzchnia nieleśna: 187,3091 ha.

Powierzchnia Nadleśnictwa Wołów według stanu na dzień 31.12.2024 roku uległa zmianie i przedstawia się następująco, powierzchnia ogólna 20096,9157 ha z czego powierzchnia leśna wynosiła 19483,4832 ha i nieleśna 613,4325 ha.

W poszczególnych obrębach leśnych Dębno (13-06-1) i Wińsko (13-06-2) udział powierzchni leśnej i nieleśnej w powierzchni ogólnej danego obrębu kształtował się następująco:

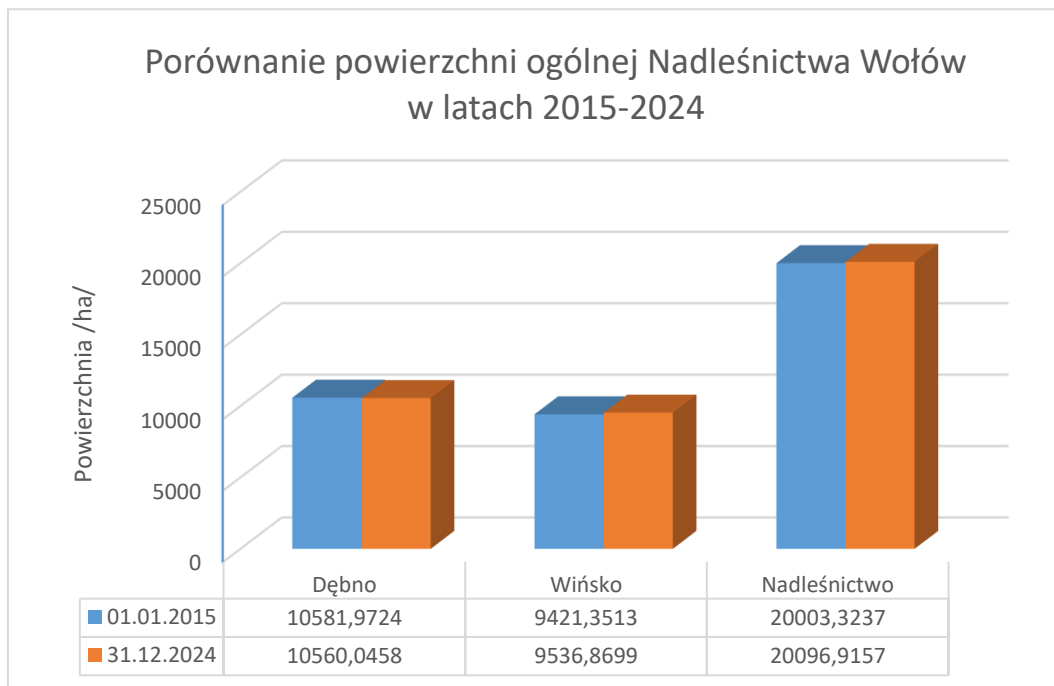
a) obręb leśny DĘBNO – powierzchnia ogólna obrębu 10560,0458 ha, powierzchnia leśna 10167,2619 ha, powierzchnia nieleśna 392,7839 ha;

b) obręb leśny WIŃSKO – powierzchnia ogólna obrębu 9536,8699 ha, powierzchnia leśna 9025,5774 ha, powierzchnia nieleśna 220,6486 ha.

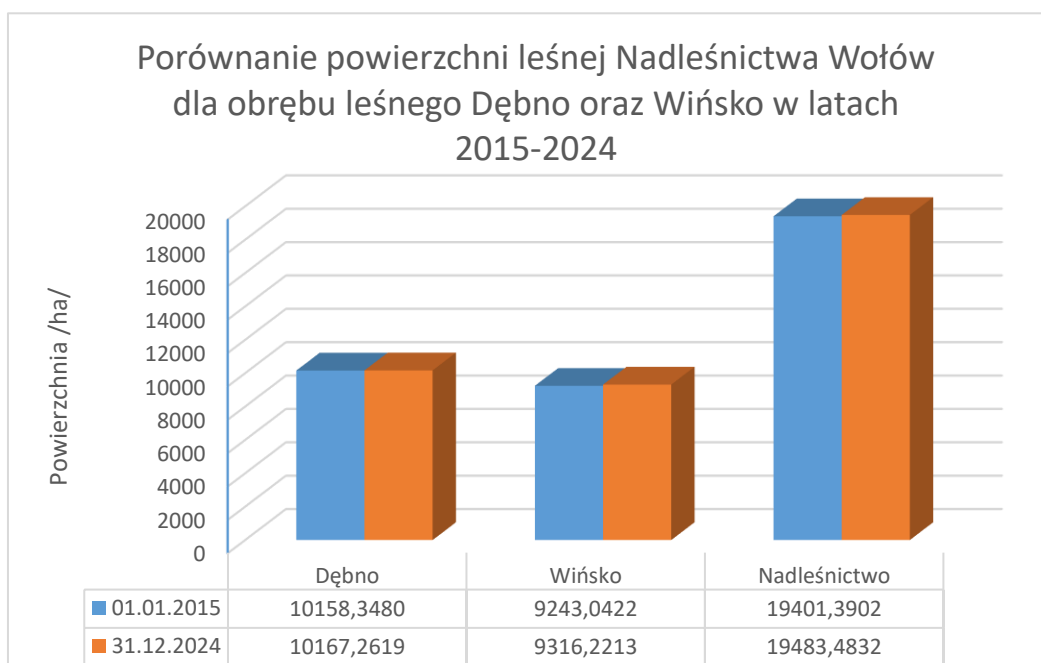
Analiza gospodarki przeszłej za lata 2015 – 2024 i jej wpływ na stan lasu –
referat Nadleśniczego Nadleśnictwa Wołów na Naradę Techniczno – Gospodarczą w sprawie analizy gospodarki przeszłej

Stan na dzień		Ogółem	Grunty leśne						Grunty nieleśne										
			Zalesione	Niezalesione		Związane z gosp.leśną		Razem	Zadrzewione	Użytki rolne	Grunty zabudowane i zurbanizowane			Użytki ekologiczne	Nieużytki	Wody	Tereny różne	Razem	
				Razem	w tym do odnowienia	razem	w tym szkółki leśne				Razem	w tym tereny komunikacyjne	w tym użytki kopalne						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
01.01.2015	Dębno	10581,9724	9552,4285	312,1178	14,9521	293,8017	12,0102	10158,3480	0,8000	239,3962	2,0037	0,0000	0,0000	0,0000	156,7002	0,0000	24,7243	423,6244	
	Wińsko	9421,3513	8972,7946	48,8890	18,1134	221,3586	0,0000	9243,0422	4,8716	134,2266	1,0115	0,0581	0,0000	0,0000	38,0746	0,0000	0,1248	178,3091	
	Nadleśnictwo	20003,3237	18525,2231	361,0068	33,0655	515,1603	12,0102	19401,3902	5,6716	373,6228	3,0152	0,0581	0,0000	0,0000	194,7748	0,0000	24,8491	601,9335	
31.12.2024	Dębno	10560,0458	9535,4744	337,6666	43,6993	294,1209	11,2102	10167,2619	0,8000	232,4346	1,0659	0,0000	0,0000	0,0000	156,0709	0,0710	2,3415	392,7839	
	Wińsko	9536,8699	9025,5774	66,3087	18,9847	224,3352	0,0000	9316,2213	4,3329	176,3630	1,2965	0,3127	0,0000	0,0000	36,2710	2,3292	0,0560	220,6486	
	Nadleśnictwo	20096,9157	18561,0518	403,9753	62,6840	518,4561	11,2102	19483,4832	5,1329	408,7976	2,3624	0,3127	0,0000	0,0000	192,3419	2,4002	2,3975	613,4325	
Różnica (początek / koniec PUL)	Dębno	-21,9266	-16,9541	25,5488	28,7472	0,3192	-0,8000	8,9139	0,0000	-6,9616	-0,9378	0,0000	0,0000	0,0000	-0,6293	0,0710	-22,3828	-30,8405	
	Wińsko	115,5186	52,7828	17,4197	0,8713	2,9766	0,0000	73,1791	-0,5387	42,1364	0,2850	0,2546	0,0000	0,0000	-1,8036	2,3292	-0,0688	42,3395	
	Nadleśnictwo	93,5920	35,8287	42,9685	29,6185	3,2958	-0,8000	82,0930	-0,5387	35,1748	-0,6528	0,2546	0,0000	0,0000	-2,4329	2,4002	-22,4516	11,4990	

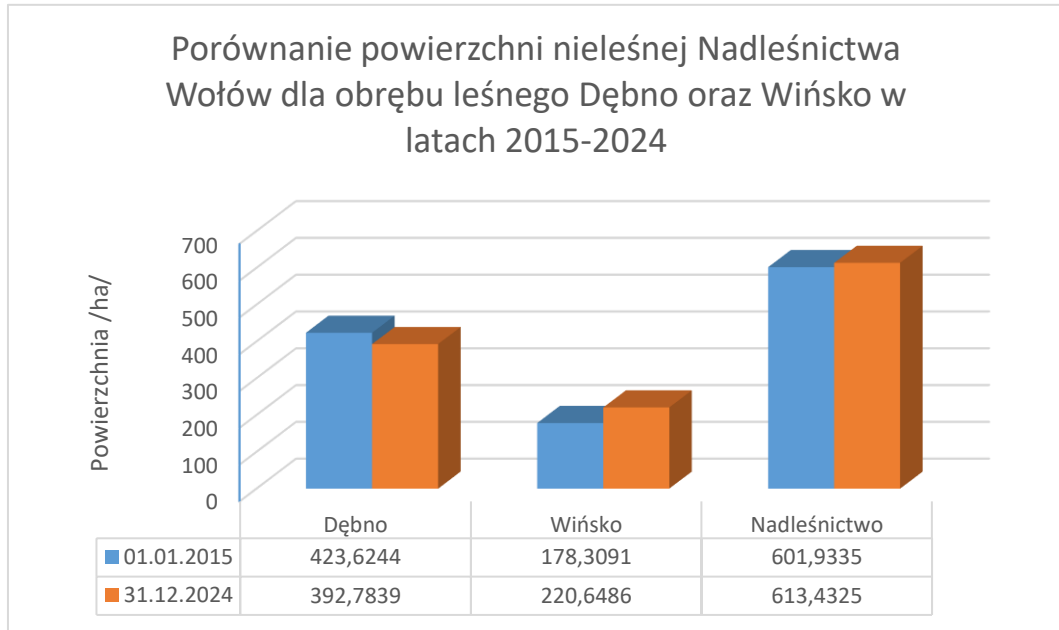
Tabela nr 1. Zmiany w stanie posiadania Nadleśnictwa Wołów w latach 2015-2024.

Wykres nr 1. Porównanie powierzchni ogólnej Nadleśnictwa Wołów w latach 2015-2024

Wykres 2. Porównanie powierzchni leśnej Nadleśnictwa Wołów dla obrębu leśnego Dębno oraz Wińsko w latach 2015 – 2024.

Wykres 3. Porównanie powierzchni nieleśnej Nadleśnictwa Wołów dla obrębów leśnych Dębno oraz Wińsko w latach 2015 - 2024.

Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa Wołów uległa zwiększeniu o 93,5920 ha, natomiast powierzchnia leśna wzrosła o 82,0930 ha oraz powierzchnia nieleśna o 11,4990 ha.

Dla poszczególnych obrębów leśnych zmiany te przedstawiają się następująco:

a) obręb leśny DĘBNO – powierzchnia ogólna zmian dla obrębu - 21,9266 ha, powierzchnia leśna + 8,9139 ha, powierzchnia nieleśna - 30,8405 ha;

b) obręb leśny WIŃSKO – powierzchnia ogólna zmian dla obrębu +115,5186 ha, powierzchnia leśna + 73,1791 ha, powierzchnia nieleśna + 42,3395 ha.

Wykazane zmiany zostały przedstawione w Tabeli 1. i wynikają z następujących zdarzeń:

- Nabyciu nieruchomości gruntowych w trybie art. 37 ustawy o lasach – 9,0464 ha gruntów leśnych, 10,5419 ha gruntów nieleśnych.
- Nabyciu nieruchomości gruntowych w trybie art. 37a ustawy o lasach – 6,9003 ha gruntów leśnych, 86,5001 ha gruntów nieleśnych.
- Przyjęciu i oddaniu nieruchomości gruntowych w trybie art. 38 e ustawy o lasach w postępowaniu zamiany gruntów z Gminą Wołów w 2018 roku – przyjęto: 3,9770 ha gruntów leśnych, 3,9747 ha gruntów nieleśnych; przekazano – 0,8668 ha gruntów nieleśnych.
- Przyjęciu i oddaniu nieruchomości gruntowych w trybie art. 38 e ustawy o lasach w postępowaniu zamiany gruntów z Gminą Wińsko w 2021 roku – przyjęto: 3,5886 ha gruntów nieleśnych; przekazano – 1,8600 ha gruntów leśnych.
- Przyjęciu i oddaniu nieruchomości gruntowych w trybie art. 38 e ustawy o lasach w postępowaniu zamiany gruntów z Gminą Wołów w 2024 roku – przyjęto:

0,8957 ha gruntów leśnych, 0,9812 ha gruntów nieleśnych; przekazano – 0,2824 ha gruntów nieleśnych.

- Sprzedaży zbędnej nieruchomości gruntowej zabudowanej w trybie art. 38 ustawy o lasach – 1,2653 ha gruntów nieleśnych.
- Sprzedaży zbędnej substancji mieszkaniowej w trybie art. 40 ustawy o lasach – 0,7756 ha gruntów leśnych, 0,3430 ha gruntów nieleśnych.
- Przekazania gruntów nieleśnych na rzecz Nadleśnictwa Oborniki Śląskie – 0,7800 ha.
- Przekazaniu gruntów nieleśnych (budowla hydrotechniczna – wały przeciwpowodziowe) w trwały zarząd Marszałka Województwa Dolnośląskiego– 22,3828 ha
- Przekazaniu gruntów nieleśnych w trwały zarząd Marszałka Województwa Dolnośląskiego na potrzeby realizacji inwestycji obejmującej przebudowę drogi wojewódzkiej nr 338 w miejscowości Wołów.
- Przekazaniu dla Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie gruntów nieleśnych o użytku: „Wp” – grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi – 4,1383 ha.
- Wydzieleniu i regulacji linii brzegowej dla cieków wodnych – ubyło 0,5085 ha z powierzchni ogólnej nadleśnictwa.
- Zmniejszeniu powierzchni szkółki leśnej w Tarchalicach na rzecz założenia plantacji choinkowej – ogólnej o 0,8000 ha, w tym powierzchni produkcyjnej o 0,4800 ha.
- Zmiany w powszechnej ewidencji związanych z regulacją granic geodezyjnych nieruchomości, aktualizacją użytków gruntowych między innymi po zalesieniach, aktualizacji danych w SILP z Ewidencją Gruntów i Budynków, zmiany w rodzaju powierzchni w związku z prowadzonymi pracami z zakresu gospodarki leśnej.

2.2 Współwłasności i inne formy wykorzystywania gruntów.

Na dzień 01.01.2015 roku w stanie posiadania Nadleśnictwa Wołów znajdowały się trzy działki ewidencyjne będące we współwłasności o łącznej powierzchni 0,7832 ha. Stan prawny tych gruntów związany był z realizacją planu sprzedaży zbędnej substancji mieszkaniowej wynikającej z dokumentu „Polityka mieszkaniowa Nadleśnictwa Wołów na lata 2013-2020”. Współwłasność w stanie posiadania Nadleśnictwa Wołów stan na 01.01.2015 roku przedstawia Tabela 2.

Lp.	Adres administracyjny	Numer działki ewidencyjnej	Rodzaj użytku	Powierzchnia ogółem	Wartość współudziału	Powierzchnia rzeczywista udziału LP
1.	02-22-022-0038	387/2	B	0,2900	4924/10000	0,1428
2.	02-22-035-0002	605	B	0,2500	2440/10000	0,0610
3.	02-22-034-0001	27/272	B	0,2432	571/10000	0,0139
OGÓŁEM				0,7832		0,2177

Tabela 2. Współwłasność w stanie posiadania Nadleśnictwa Wołów stan na 01.01.2015 roku.

Na dzień 01.01.2015 r. Nadleśnictwo Wołów nie posiadało gruntów leśnych i nieleśnych przekazanych w użytkowanie.

Na dzień 31.12.2024 r. w Nadleśnictwie Wołów współwłasność gruntowa nie występuje.

Na dzień 31.12.2024r. Nadleśnictwo Wołów posiada grunty leśne przekazane w użytkowanie na lata 2015 – 2024 przedstawione w Tabeli 3.

Lp.	Adres leśny	Adres administracyjny	Numer działki	Rodzaj powierzchni	Powierzchnia [m ²]	Użytkownik
1.	13-06-1-03-16A -g -00	02-22-035-0004	320	Ls	1,4500	Zakład Karny w Wołowie

Tabela 3. Nieruchomości przekazane w użytkowanie przez Nadleśnictwo Wołów w latach 2015 – 2024.

3 PORÓWNANIE ZADAŃ GOSPODARCZYCH ZAPLANOWANYCH NA UBIEGŁE 10-LECIE Z ICH WYKONANIEM

3.1 Cięcia rębne i pielęgnacyjne.

W Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Wołów na lata 2015 – 2024 zawarto etaty:

Etat masowy pozyskania grubizny wynosił 1 010 803 m³, w tym:

- w ramach użytkowania rębego 539 451 m³,
- w ramach użytkowania przedrębego 471 352 m³.

Etat powierzchniowy użytków rębnych określony został na 13 823,25 ha, w tym:

- rębnie zupełne na powierzchni 409,04 ha,
- rębnie złożone na powierzchni 3 053,11 ha.

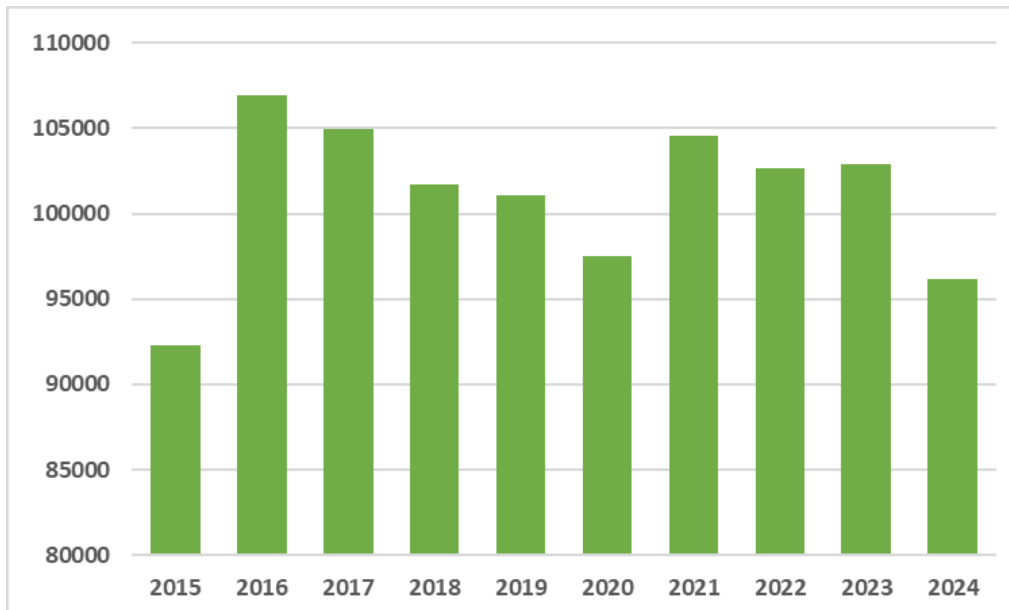
Etat powierzchniowy użytków przedrębnych określony został na 10 361,10 ha.

Realizacja etatu masowego ogółem za ubiegłe 10-lecie osiągnęła 100,00% natomiast **etat powierzchniowy** zrealizowano w 93,48 %.

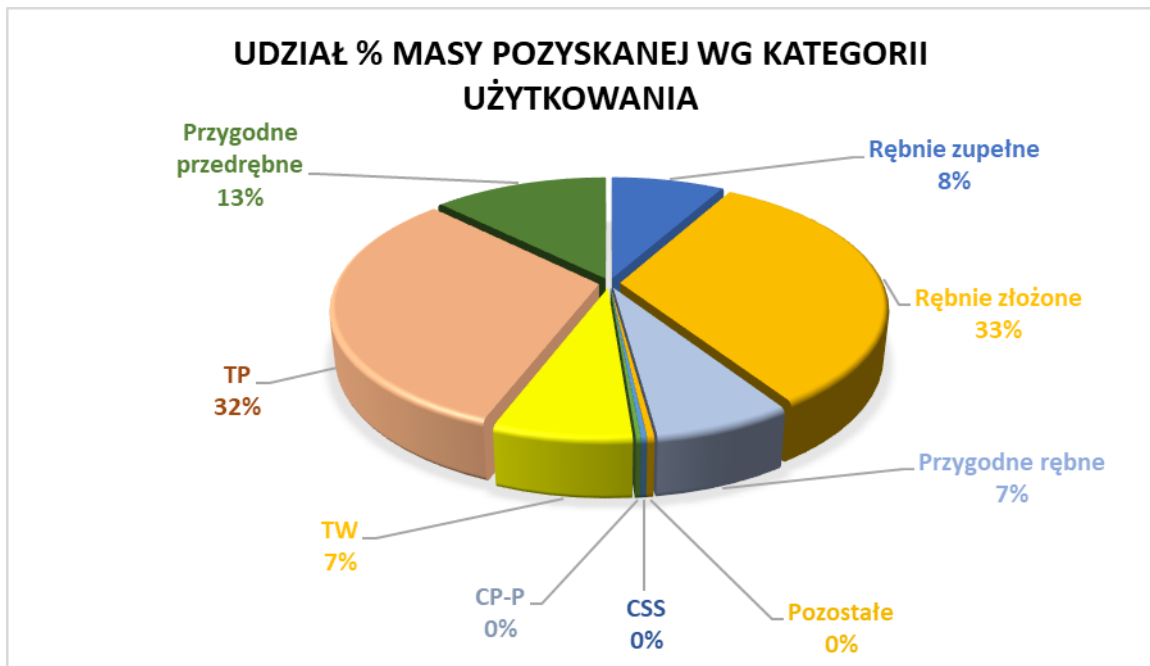
Realizację wykonania planu urządzenia lasu w zakresie użytkowania głównego za minione 10 - lecie przedstawiają poniżej zamieszczone wykresy, tabele i zestawienia.

Lp.	Plan użytkowania			Wykonanie na koniec 2024			
	Powierzchnia manip. w ha	Powierzchnia manip. w ha	m3	Powierzchnia manip. w ha	m3	% powierzchni	% masy
1	Rębnie zupełne	409,04	106 102,00	417,05	82 417,79	101,96	77,68
2	Rębnie złożone	3 053,11	431 682,00	2 656,41	329 754,86	87,01	76,39
3	Przygodne rębne	-	-	-	71 449,36	-	-
4	Pozostałe	-	1 667,00	-	3 679,29	-	220,71
5	CSS	-	-	-	2 923,07	-	-
x	Razem rębne	3 462,15	539 451,00	3 073,46	490 224,37	88,77	90,87
5	CP-P	169,74	1 259,00	133,92	2 521,90	78,90	200,31
6	TW	2 057,51	70 169,00	1 986,69	71 790,67	96,56	102,31
7	TP	8 133,85	399 924,00	7 728,22	318 356,18	95,01	79,60
8	Przygodne przedrębne	-	-	-	127 909,88	-	-
x	Razem przedrębne	10 361,10	471 352,00	9 848,83	520 578,63	95,06	110,44
x	Ogółem	13 823,25	1 010 803,00	12 922,29	1 010 803,00	93,48	100,00

Tabela 4. Analiza wykonania użytkowania głównego.

Wykres 4. Pozyskanie grubizny w poszczególnych latach 2015 – 2024.

Wykres 5. Realizacja pozyskania drewna w latach 2015 - 2024 w wymiarze masowym w poszczególnych kategoriach użytkowania.

Analiza gospodarki przeszłej za lata 2015 – 2024 i jej wpływ na stan lasu –
referat Nadleśniczego Nadleśnictwa Wołów na Naradę Techniczno – Gospodarczą w sprawie analizy gospodarki przeszłej.

Rok kalendarzowy	Tabela nr IX Zestawienie pozyskania drewna za ubiegły okres wg kategorii cięć i porównanie z etatem Nadleśnictwo Wołów (ogółem)										
	Rębne				Przedrębne						
	ha	m3	Przygodne m3	Razem m3	Czyszczenia		Trzebieże		Przygodne m3	Razem m3	Ogółem m3
					ha	m3	ha	m3			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
wykonanie za ubiegły okres według lat											
2015	227,47	33 692,21	4 070,08	37 762,29	22,23	264,95	1 029,27	45 485,94	8 747,80	54 498,69	92 260,98
2016	375,83	49 380,00	6 961,11	56 341,11	22,62	356,02	1 044,45	40 000,51	10 271,83	50 628,36	106 969,47
2017	420,92	56 592,12	4 840,14	61 432,26	19,24	327,47	838,67	33 174,42	9 996,77	43 498,66	104 930,92
2018	393,23	53 044,61	5 601,94	58 646,55	4,15	237,06	808,15	27 414,97	15 404,07	43 056,10	101 702,65
2019	281,82	40 559,42	11 647,00	52 206,42	41,07	863,65	735,35	30 829,70	17 208,13	48 901,48	101 107,90
2020	243,83	37 133,61	12 751,12	49 884,73	3,00	65,53	477,65	25 827,76	21 732,29	47 625,58	97 510,31
2021	248,59	37 480,47	7 488,85	44 969,32	3,30	62,11	873,59	43 851,34	15 664,39	59 577,84	104 547,16
2022	266,63	34 292,70	9 319,85	43 612,55	2,26	50,89	1 014,99	43 107,34	15 917,02	59 075,25	102 687,80
2023	321,63	43 574,56	4 643,14	48 217,70	7,01	176,55	1 117,01	47 990,54	6 511,48	54 678,57	102 896,27
2024	293,51	33 025,31	4 126,13	37 151,44	9,04	117,67	1 775,78	52 464,33	6 456,10	59 038,10	96 189,54
Razem	3 073,46	418 775,01	71 449,36	490 224,37	133,92	2 521,90	9 714,91	390 146,85	127 909,88	520 578,63	1 010 803,00
Etat za okres ubiegły	3 528,87	539 451,00	-	539 451,00	169,74	1 259,00	10 191,36	470 093,00	-	471 352,00	1 010 803,00
% wykonania	87,09	77,63	-	90,87	78,90	200,31	95,32	82,99	-	110,44	100,00

Tabela 5. Realizacja etatu powierzchniowego i masowego w użytkowaniu rębnym i przedrębnym – ogółem Nadleśnictwo Wołów.

Rok kalendarzowy	Tabela nr IX Zestawienie pozyskania drewna za ubiegły okres wg kategorii cięć i porównanie z etatem Nadleśnictwo Wołów (Obręb Dębno)										
	Rębne				Przedrębne						
	ha	m3	Przygodne m3	Razem m3	Czyszczenia		Trzebieże		Przygodne m3	Razem m3	Ogółem m3
					ha	m3	ha	m3			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Wykonanie za ubiegły okres według lat											
2015	129,02	16 776,86	1 239,44	18 016,30	4,64	26,58	518,58	22 787,33	3 315,31	26 129,22	44 145,52
2016	186,16	22 216,29	3 760,77	25 977,06	5,71	149,13	490,06	18 518,27	3 673,03	22 340,43	48 317,49
2017	176,01	27 245,94	1 863,37	29 109,31	9,74	296,72	438,44	16 759,14	4 711,65	21 767,51	50 876,82
2018	171,52	22 747,85	3 006,85	25 754,70	-	72,79	365,09	13 426,93	7 495,51	20 995,23	46 749,93
2019	132,89	20 615,36	7 808,94	28 424,30	3,48	47,26	334,55	14 306,81	10 932,13	25 286,20	53 710,50
2020	58,38	12 499,94	8 945,16	21 445,10	-	7,49	187,54	10 844,40	16 842,35	27 694,24	49 139,34
2021	89,99	14 206,39	4 623,88	18 830,27	-	1,96	439,69	20 642,75	11 750,32	32 395,03	51 225,30
2022	112,87	15 545,96	5 457,54	21 003,50	2,26	50,89	448,94	17 777,61	9 364,55	27 193,05	48 196,55
2023	149,82	17 404,98	2 851,78	20 256,76	-	12,35	527,64	24 485,06	3 729,19	28 226,60	48 483,36
2024	120,64	15 172,30	1 367,87	16 540,17	3,57	26,03	1 097,13	31 182,48	2 976,33	34 184,84	50 725,01
Razem	1 327,30	184 431,87	40 925,60	225 357,47	29,40	691,20	4 847,66	190 730,78	74 790,37	266 212,35	491 569,82
Etat za okres ubiegły	1 562,73	241 246,00	-	241 246,00	35,05	370,00	5 007,88	207 750,00	-	208 120,00	449 366,00
% wykonania	84,93	76,45	-	93,41	83,88	186,81	96,80	91,81	-	127,91	109,39

Tabela 6. Realizacja etatu powierzchniowego i masowego w użytkowaniu rębnym i przedrębnym - ogółem Obręb Dębno.

Rok kalendarzowy	Tabela nr IX Zestawienie pozyskania drewna za ubiegły okres wg kategorii cięć i porównanie z etatem obręb Wińsko										
	Rębne				Przedrębne						
	ha	m3	Przygodne m3	razem m3	Czyszczenia		Trzebieże		Przygodne m3	Razem m3	Ogółem m3
					ha	m3	ha	m3			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Wykonanie za ubiegły okres według lat											
2015	98,45	16 915,35	2 830,64	19 745,99	17,59	238,37	510,69	22 698,61	5 432,49	28 369,47	48 115,46
2016	189,67	27 163,71	3 200,34	30 364,05	16,91	206,89	554,39	21 482,24	6 598,80	28 287,93	58 651,98
2017	244,91	29 346,18	2 976,77	32 322,95	9,50	30,75	400,23	16 415,28	5 285,12	21 731,15	54 054,10
2018	221,71	30 296,76	2 595,09	32 891,85	4,15	164,27	443,06	13 988,04	7 908,56	22 060,87	54 952,72
2019	148,93	19 944,06	3 838,06	23 782,12	37,59	816,39	400,80	16 522,89	6 276,00	23 615,28	47 397,40
2020	185,45	24 633,67	3 805,96	28 439,63	3,00	58,04	290,11	14 983,36	4 889,94	19 931,34	48 370,97
2021	158,60	23 274,08	2 864,97	26 139,05	3,30	60,15	433,90	23 208,59	3 914,07	27 182,81	53 321,86
2022	153,76	18 746,74	3 862,31	22 609,05	-	-	566,05	25 329,73	6 552,47	31 882,20	54 491,25
2023	171,81	26 169,58	1 791,36	27 960,94	7,01	164,20	589,37	23 505,48	2 782,29	26 451,97	54 412,91
2024	172,87	17 853,01	2 758,26	20 611,27	5,47	91,64	678,65	21 281,85	3 479,77	24 853,26	45 464,53
Razem	1 746,16	234 343,14	30 523,76	264 866,90	104,52	1 830,70	4 867,25	199 416,07	53 119,51	254 366,28	519 233,18
Etat za okres ubiegły	1 966,14	298 205,00	-	298 205,00	134,69	889,00	5 183,48	262 343,00	-	263 232,00	561 437,00
% wykonania	88,81	78,58	-	88,82	77,60	205,93	93,90	76,01	-	96,63	92,48

Tabela 7. Realizacja etatu powierzchniowego i masowego w użytkowaniu rębnym i przedrębnym - ogółem Obręb Wińsko.

Użytkowanie rębne.

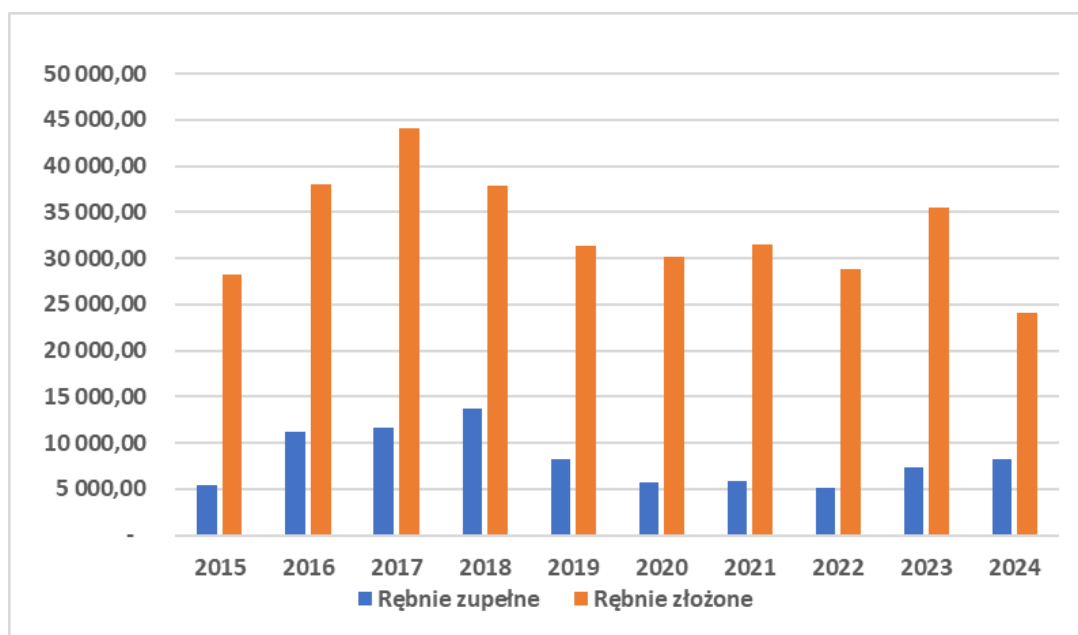
W ramach użytków rębnych nadleśnictwo w minionym 10-leciu pozyskało 490 224,37 m³ grubizny.

W ramach rębni zupełnych pozyskano grubiznę w ilości 82 417,79 m³ co stanowi 77,68% planu, natomiast powierzchniowo rębnie zupełne zrealizowano na 417,05 ha tj. 101,96% planu.

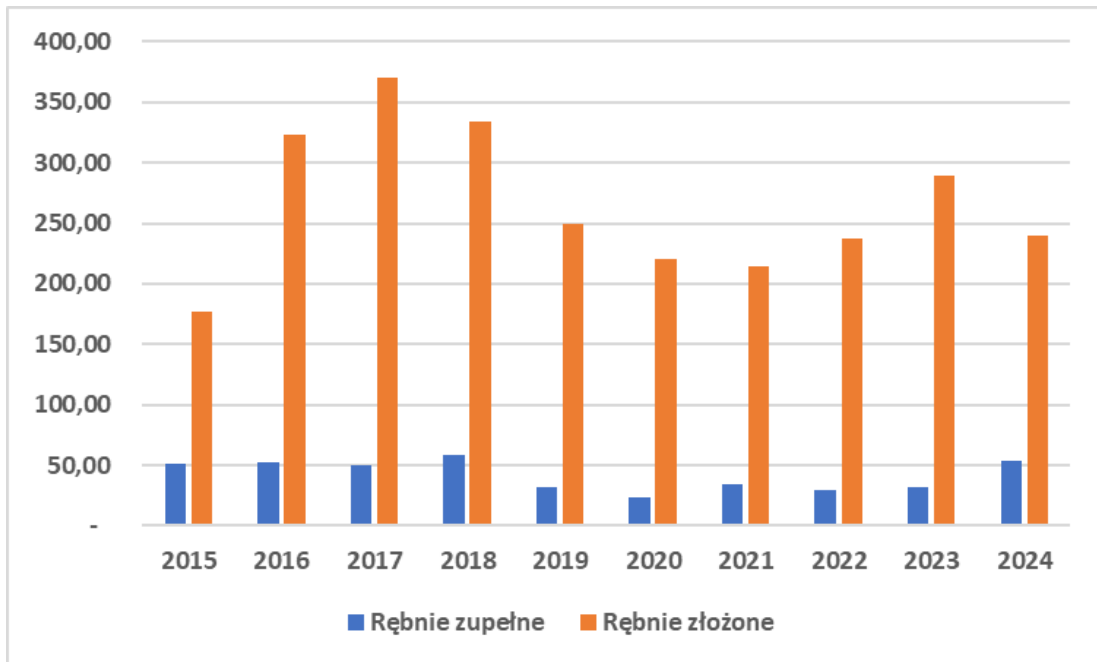
W ramach rębni złożonych pozyskano 329 754,86 m³ co stanowi 76,39% planu, natomiast cięcia wykonano na powierzchni manipulacyjnej 2 656,41 ha, tj. 87,01% planu.

W cięciach pozostałych nie zaliczanych na poczet powierzchniowego pozyskano 3 679,29 m³.

Z powyższego wynika, że **etat użytkowania rębnego** w minionym 10-leciu zrealizowano pod względem masowym w 90,87%, natomiast pod względem powierzchniowym wykonano w 88,77%.

Wykres 6. Rębnie – wykonanie masowe wg grupy rębni.

Wykres 7. Rębnie – wykonie powierzchniowe wg grupy rębni.

Użytkowanie przedrębne.

Powierzchniowy etat użytków przedrębnych został zrealizowany w 95,06%, zabiegi wykonano na 9 848,83 ha, pod względem masowym zrealizowano zadania w 113,67%, pozyskano 535 787,92 m³ grubizny.

CP-P - w czyszczeniach późnych z pozyskaniem, powierzchniowo zabiegi pielęgnacyjne zrealizowano na powierzchni 133,92 ha tj. w 78,90% planu, pozyskano drewno w ilości 2 521,90 m³ grubizny, co stanowiło 200,31% planu. Wysoki poziom realizacji wynika z zaewidencjonowania masy z zabiegu hodowlanego czyszczeń późnych. Na 35,82 ha nie wykonano zabiegu w formie CP-P, co podyktowane było brakiem potrzeby pielęgnacji w danym okresie, lub w związku z aktualną fazą rozwojową pielęgnacyjną zrealizowano je w formie trzebieży wczesnej.

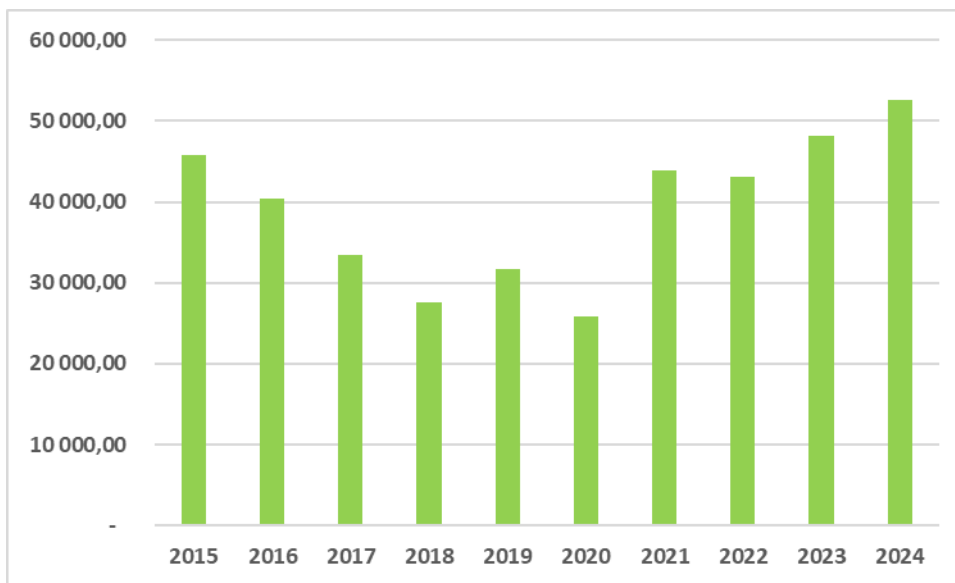
TW - w ramach trzebieży wczesnych zabiegi pielęgnacyjne wykonano na powierzchni manipulacyjnej 1 986,69 ha, co stanowi 96,56 % planu, pozyskano drewno w ilości 71 790,67 m³, co stanowi 102,31% planu grubizny.

TP - w ramach trzebieży późnych zabiegi pielęgnacyjne wykonano na powierzchni 7 728,22 ha tj. w 95,01% etatu powierzchniowego, pozyskano 318 356,18 m³ grubizny, co stanowiło 79,60% planu. W latach 2015-2024 w ramach cięć przygod-

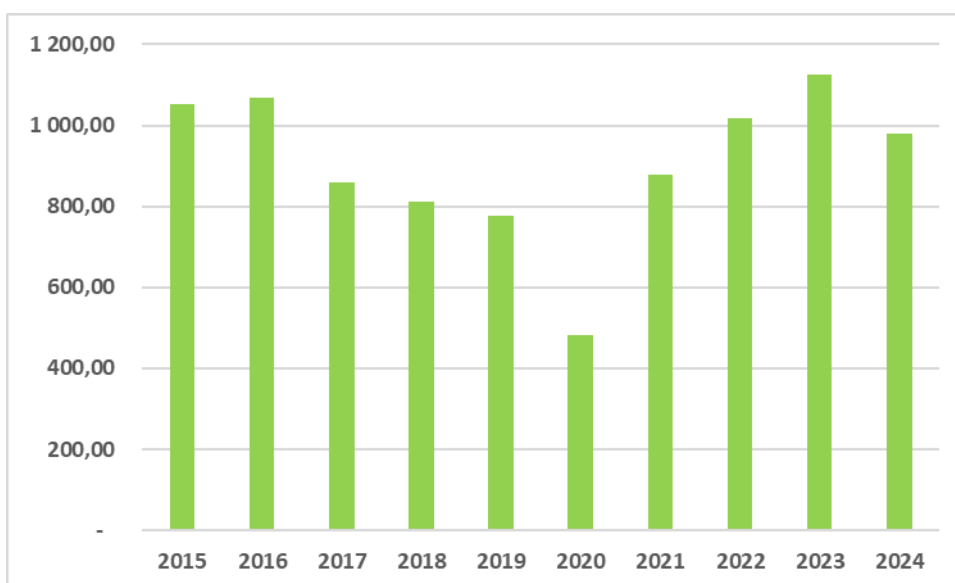
nych przedrębnych pozyskano 127 909,88 m³ grubizny drewna netto. Drewno to pochodziło głównie z wydzieleń, na których wykonywano wcześniej planowane zabiegi trzebieżowe i dla których odnotowano ich wykonanie powierzchniowe.

Główne przyczyny powyższych cięć to susza i wiatr, a w ich następnie szkodniki grzybowe, owadzie, a także silna ekspansja jemioli.

Etatu masowego nie wykonano w związku z niższą od przewidywanej wydajnością drewna pozyskanego z 1 ha przy prawidłowo wykonanych zabiegach oraz poprzez zaniechanie prac pozyskania drewna na powierzchniach objętych moratorium MKiŚ z dnia 08.01.2024r.

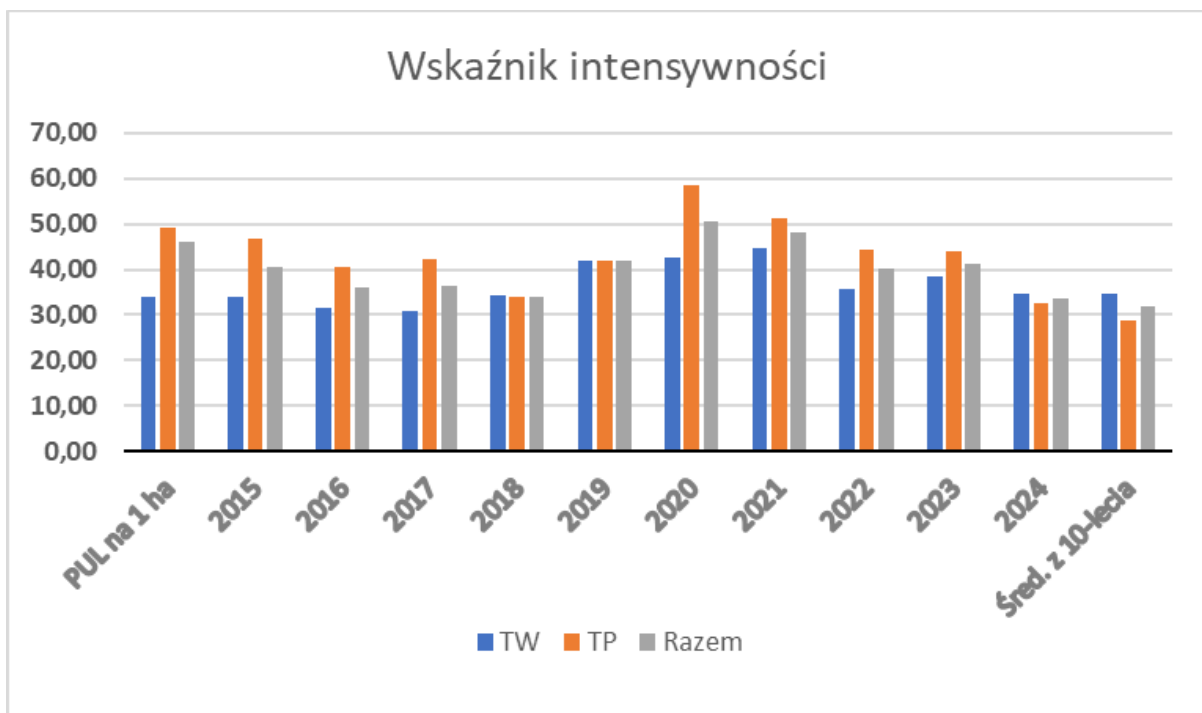
Wykres 8. Użytki przedrębne – wykonanie w m³

Wykres 9. Użytki przedrębne – wykonanie w ha.

Etat na 10 lat			Uzyskany wskaźnik intensywności trzebieży										
Pow. ma- nip. [ha]	m3		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Śred. z 10-lecia
	Razem	PUL na 1 ha											
TW 2057,51	70 169,00	34,10	34,09	31,58	30,68	34,18	41,75	42,50	44,83	35,70	38,33	34,79	36,84
TP 8133,85	399 924,00	49,17	46,65	40,45	42,38	33,82	41,99	58,38	51,21	44,49	43,81	28,75	43,19
Razem 10191,36	470 093,00	46,13	40,37	36,01	36,53	34,00	41,87	50,44	48,02	40,10	41,07	31,77	40,02

Tabela 8. Wskaźnik intensywności trzebieży.

Wykres 10. Uzyskany wskaźnik intensywności trzebieży w m³/ha.

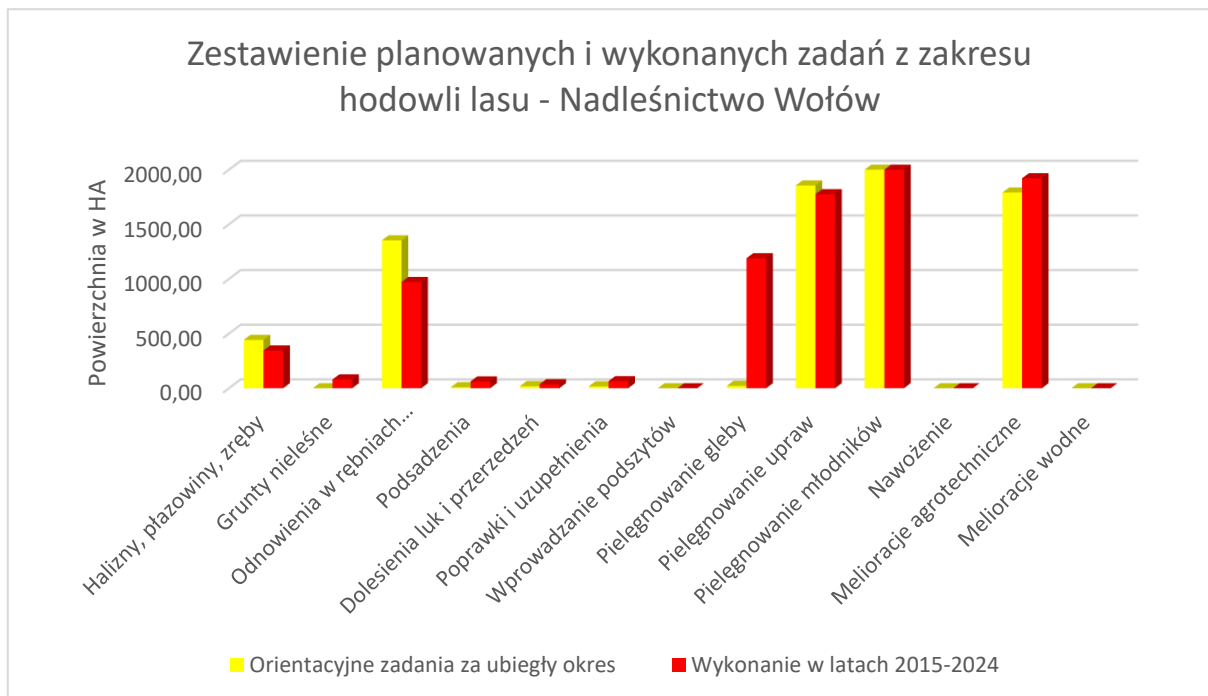
Zrealizowana średnia intensywność cięć w trzebieżach wczesnych jest wyższa od planowanej o 2,74 m³/ha, natomiast w trzebieżach późnych nie udało się osiągnąć zakładanych w planie cięć wydajności i średnio pozyskano o 5,98 m³/ha mniej od założeń planu.

3.2 Zadania z zakresu hodowli lasu.

Wykonane w latach 2015 – 2024 zadania określone w planie urzędzenia lasu w zostały przedstawione w poniższych tabelach oraz zaprezentowane na poniższych wykresach.

Rok kalendarzowy	Odnowienia i zalesienia							Pielęgnowania			Melioracje			
	otwarte		pod osłoną				poprawki i uzupełnienia	wprowadzanie podszytów	gleby	upraw	młodników	nawożenie	agrotechniczne	wodne
	plazowiny, zręby, halizn	grunty nieleśne	przy rębniach złożonych	podsadzenia	dolesienia luk i przersedzeń									
Powierzchnia zredukowana - ha														
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2015	36,00	11,60	60,72	4,65	4,05	12,46	0,00	139,87	215,04	243,29	0,00	81,47	0,00	
2016	16,31	0,00	55,82	0,00	9,76	11,32	0,00	121,20	171,05	243,38	0,00	231,13	0,00	
2017	56,49	0,00	141,97	29,44	7,40	9,36	0,00	135,17	171,87	246,35	0,00	243,58	0,00	
2018	38,99	6,62	113,81	0,38	2,20	3,94	0,00	135,80	79,89	197,40	0,00	275,71	0,00	
2019	22,00	0,00	55,45	15,44	1,99	4,13	0,00	90,45	123,33	134,66	0,00	129,63	0,00	
2020	39,74	0,00	74,32	0,00	1,17	6,88	0,00	96,36	120,64	133,06	0,00	145,16	0,00	
2021	46,65	0,00	99,34	11,04	1,96	4,05	0,00	108,49	127,55	168,04	0,00	147,53	0,00	
2022	38,30	3,20	112,30	0,00	4,94	2,46	0,00	99,15	215,72	213,70	0,00	222,60	0,00	
2023	24,83	26,35	123,45	0,00	2,00	3,01	0,00	96,86	268,34	247,18	0,00	221,61	0,00	
2024	26,21	32,72	136,65	0,00	0,98	7,13	0,00	166,02	281,73	322,24	0,00	222,98	0,00	
Ogółem	345,52	80,49	973,83	60,95	36,45	64,74	0,00	1189,37	1775,16	2149,30	0,00	1921,40	0,00	
Orientacyjne zadania na ubiegły okres	442,10	0,00	1352,99	9,27	18,98	17,16	0,00	21,11	1855,12	2027,64	0,00	1791,14	0,00	
% wykonania	78,15	0,00	71,98	657,50	192,04	377,27	0,00	5634,15	95,69	106,00	0,00	107,27	0,00	

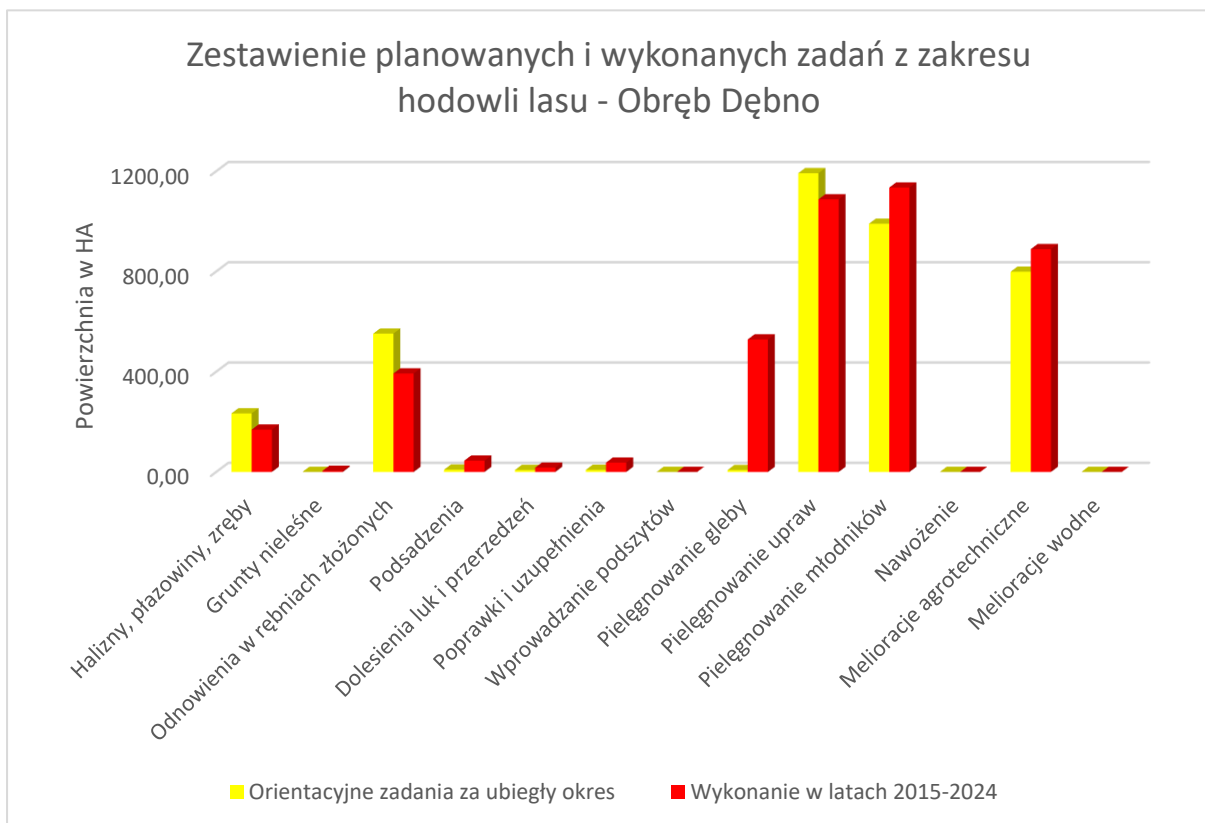
Tabela 9. Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za okres 2015-2024 oraz porównanie z planowanymi zadaniami – Nadleśnictwo Wołów.

Wykres 11. Zestawienie planowanych i wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za okres 2015 - 2024 – Nadleśnictwo Wołów.

Rok kalendarzowy	Odnowienia i zalesienia							Pielęgowania			Melioracje		
	otwarte		pod osłoną			poprawki i uzupełnienia	wprowadzanie podszytów	gleby	upraw	młodników	nawożenie	agrotechniczne	wodne
	plazowiny, zręby, halizn	grunty nieleśne	przy rębniach złożonych	posadzenia	dolesienia luk i przerzedzeń								
	Powierzchnia zredukowana - ha												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2015	17,81	1,39	11,26	4,65	0,00	10,53	0,00	64,65	170,38	102,33	0,00	47,99	0,00
2016	13,97	0,00	24,30	0,00	6,40	7,23	0,00	71,21	106,86	102,82	0,00	102,20	0,00
2017	35,57	0,00	56,96	13,70	1,07	3,73	0,00	64,22	155,07	110,30	0,00	124,23	0,00
2018	21,31	0,00	51,91	0,38	1,28	2,09	0,00	71,21	57,11	109,02	0,00	130,65	0,00
2019	19,49	0,00	34,22	15,44	0,56	1,56	0,00	30,67	86,05	85,91	0,00	74,88	0,00
2020	15,38	0,00	26,81	0,00	0,40	4,73	0,00	50,76	42,20	86,05	0,00	79,12	0,00
2021	19,12	0,00	40,83	11,04	1,40	1,80	0,00	51,25	81,82	84,28	0,00	51,76	0,00
2022	11,15	3,20	40,09	0,00	3,98	0,40	0,00	40,24	145,71	123,83	0,00	80,60	0,00
2023	4,13	0,00	41,44	0,00	2,00	1,94	0,00	35,98	113,08	156,27	0,00	87,79	0,00
2024	11,02	0,00	65,12	0,00	0,05	3,30	0,00	48,42	129,25	173,79	0,00	109,63	0,00
Ogółem	168,95	4,59	392,94	45,21	17,14	37,31	0,00	528,61	1087,53	1134,60	0,00	888,85	0,00
Orientacyjne zadania na ubiegły okres	233,70	0,00	551,94	9,27	7,84	8,22	0,00	7,49	1192,04	990,25	0,00	798,84	0,00
% wykonania	72,29	0,00	71,19	487,70	218,62	453,89	0,00	7057,54	91,23	114,58	0,00	111,27	0,00

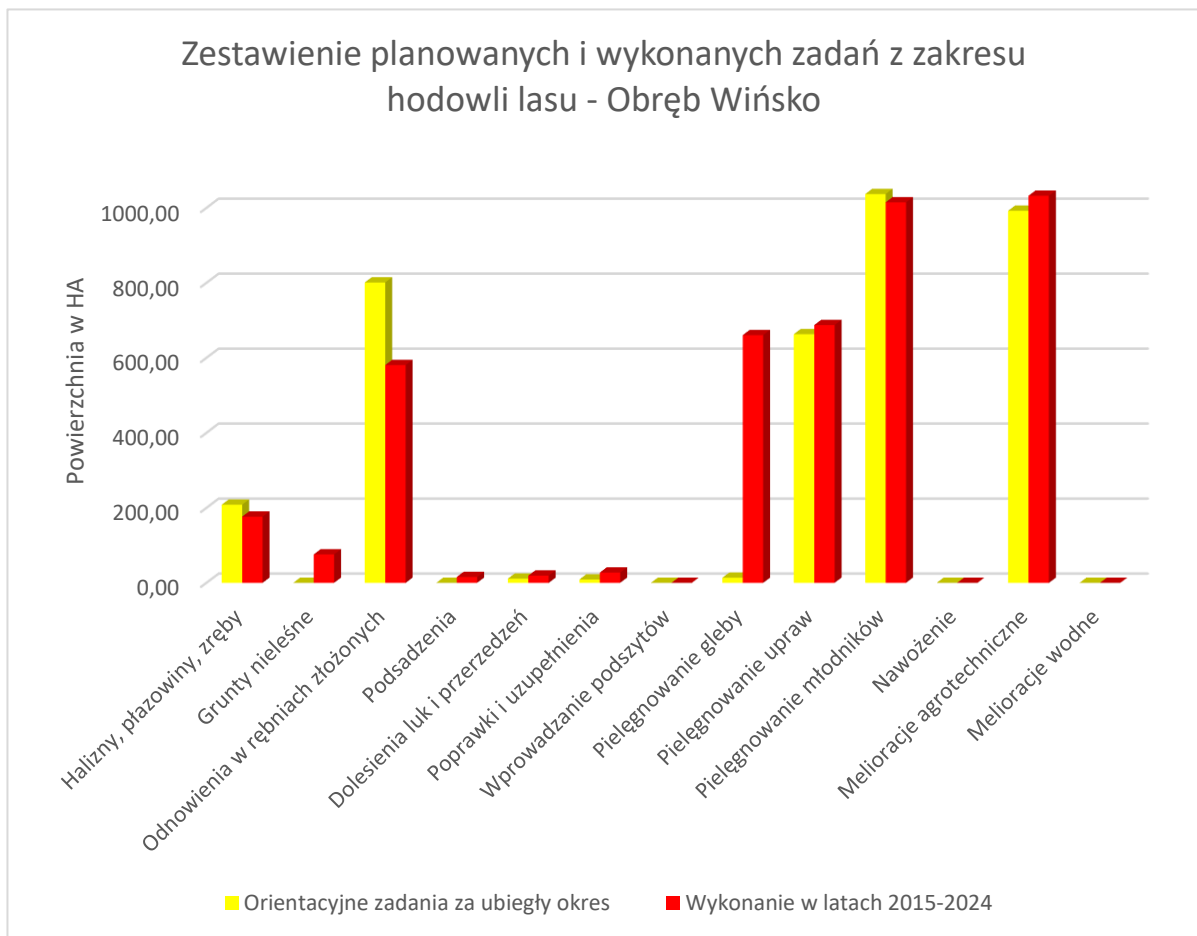
Tabela 10. Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za okres 2015 - 2024 oraz porównanie z planowanymi zadaniami – Obręb Dębno.

Wykres 12. Zestawienie planowanych i wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za okres 2015-2024 – Obręb Dębno.

Rok kalendarzowy	Odnowienia i zalesienia							Pielęgowania			Melioracje			
	otwarte		pod osłoną			poprawki i uzupełnienia	wprowadzanie podszytów	gleby	upraw	młodników	nawożenie	agrotechniczne	wodne	
	plazowiny, zręby, halizn	grunty nieleśne	przy rębniach złożonych	posadzenia	dolesienia luk i przerzedzeń									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
	Powierzchnia zredukowana - ha													
2015	18,19	10,21	49,46	0,00	4,05	1,93	0,00	75,22	44,66	140,96	0,00	33,48	0,00	
2016	2,34	0,00	31,52	0,00	3,36	4,09	0,00	49,99	64,19	140,56	0,00	128,93	0,00	
2017	20,92	0,00	85,01	15,74	6,33	5,63	0,00	70,95	16,80	136,05	0,00	119,35	0,00	
2018	17,68	6,62	61,90	0,00	0,92	1,85	0,00	64,59	22,78	88,38	0,00	145,06	0,00	
2019	2,51	0,00	21,23	0,00	1,43	2,57	0,00	59,78	37,28	48,75	0,00	54,75	0,00	
2020	24,36	0,00	47,51	0,00	0,77	2,15	0,00	45,60	78,44	47,01	0,00	66,04	0,00	
2021	27,53	0,00	58,51	0,00	0,56	2,25	0,00	57,24	45,73	83,76	0,00	95,77	0,00	
2022	27,15	0,00	72,21	0,00	0,96	2,06	0,00	58,91	70,01	89,87	0,00	142,00	0,00	
2023	20,70	26,35	82,01	0,00	0,00	1,07	0,00	60,88	155,26	90,91	0,00	133,82	0,00	
2024	15,19	32,72	71,53	0,00	0,93	3,83	0,00	117,60	152,48	148,45	0,00	113,35	0,00	
Ogółem	176,57	75,90	580,89	15,74	19,31	27,43	0,00	660,76	687,63	1014,70	0,00	1032,55	0,00	
Orientacyjne zadania na ubiegły okres	208,40	0,00	801,05	0,00	11,14	8,94	0,00	13,62	663,08	1037,07	0,00	992,30	0,00	
% wykonania	84,73	0,00	72,52	0,00	173,34	306,82	0,00	4851,40	103,70	97,84	0,00	104,06	0,00	

Tabela 11. Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za okres 2015 -2024 oraz porównanie z planowanymi zadaniami – Obręb Wińsko.

Wykres 13. Zestawienie planowanych i wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za okres 2015-2024 – Obręb Wińsko.

1. Rozmiar zadań z zakresu odnowień i zalesień.

a. Odnowienia płazowin, zrębów i halizn

Na ubiegłe 10-lecie rozmiar wg planu urządzenia lasu wynosił – ogółem 442,10 ha z czego wykonano 354,52 ha, co stanowi 78,15 % planu.

Zawierają się w tym **odnowienia halizn** o łącznej powierzchni 2,72 ha, które nie były ujęte w planie urządzenia lasu obowiązującym na lata 2015 – 2024, a które zostały nabyte w trakcie minionego dziesięciolecia.

Odnowienia zrębów na powierzchniach otwartych zrealizowane zostały w ilości 342,80 ha co stanowi 77,54 % wykonania planu (plan 442,10 ha).

Zręby zaległe ujęte w planie urządzenia lasu o łącznej pow. 33,06 ha odnowiono w 100 % w następujących latach:

Obręb Dębno:

2015: 11l, 37a, 44b, 58Ab (Leśnictwo Orzeszków), 62g (Leśnictwo Tarchalice),

2016: 7a (Leśnictwo Orzeszków), 18d (Leśnictwo Wrzosa), 218c (Leśnictwo Rudno),

2017:187d (Leśnictwo Rudno).

Obręb Wińsko:

2015: 120j, 125h (Leśnictwo Stryjno), 161d, 162b, 166h, 175g, 179Aa, 181k, 207p, 211Af (Leśnictwo Wińsko),

2016: 21g, 21h, 22f (Leśnictwo Stryjno).

Odnowienie projektowanych zrębów na powierzchniach otwartych zostało zrealizowane w łącznej ilości 309,74 ha, co stanowi 75,72 % wykonania planu (plan 409,04 ha).

Przyczyną niewykonania planu odnowień zrębów zupełnych na powierzchni otwartej było:

- podjęcie decyzji o zmianie sposobu użytkowania rębego drzewostanu z rębni zupełnej na rębnie złożone (IIB, IIIA i IVD) na łącznej powierzchni 7,86 ha (dotyczy to 210k oraz 171c na Obrębie Dębno a także 268-a na Obrębie Wińsko,

- odstąpieniem od wyrębu drzewostanów na łącznej powierzchni 28,25 ha, co podyktowane było m.in.:

- ustanowieniem drzewostanów referencyjnych na łącznej pow. 8,05 ha, które do końca 2023 r. zgodnie z wymogami certyfikacji FSC były wyłączone z prowadzenia wszelkich prac i zabiegów gospodarczych (dotyczy to 158n, 177s, 297a Obrębu Dębno oraz 141i Obrębu Wińsko);

- pełnieniem funkcji społecznych przez drzewostany o łącznej powierzchni 5,87 ha, znajdujące się w bezpośrednim sąsiedztwie wsi Krzelów i Garwól (227f, 295o, 300f);

- zachowaniem właściwego ładu czasowo – przestrzennego i kolei rębny dotyczy to drzewostanów o łącznej powierzchni 2,97 ha (184m, 225l, 268b Obręb Wińsko);
- lokalizacją drzewostanów na terenach niedostępnych, zabagnionych (dotyczy to 94h, 326h Obręb Wińsko, łączna pow. 2,80 ha);
- pełnieniem przez drzewostany o łącznej pow. 1,96 ha funkcji ekotono- wych i biocenotycznych (dotyczy to 292l Obręb Dębno- drzewostanu zlokalizowa- nego na granicy polno – leśnej, z dużym udziałem Śliwy tarniny oraz 252c Obręb Wińsko);
- wprowadzeniem w styczniu 2024 r. ministerialnego moratorium (6,60 ha), zgodnie z którym drzewostan wyłączono z użytkowania rębny (dotyczy to 271a Ob- ręb Dębno);
- przelegiwanie wyciętych zrębów – w latach 2022 – 2024 wycięto 63,92 ha zrębów, których odnowienie zostało zaplanowane na 2025 i 2026 r.

b. Zalesienie gruntów rolnych

W ubiegłym dziesięcioleciu plan urządzenia lasu nie zakładał zalesiania grun- tów rolnych.

W trakcie obowiązywania niniejszego planu zostało zalesionych 80,40 ha w na- stępujących latach:

Obręb Dębno:

2015: 1,39 ha, tj. w oddz.: 296k, 296l, 296n, 296m),

2022: 3,20 ha, tj. w oddz.: 10f, 10n, 11c, 60f, 72h.

Obręb Wińsko:

2015: 10,21 ha, tj. w oddz.: 220r, 220s, 221a, 221b, 47g, 47h, 47i, 47j, 52f, 254p, 254r, 271g,

2018: 6,62 ha, tj. w oddz.: 330r, 331c, 331d, 278h, 293i, 297a, 307a, 335r,

2023: 26,35 ha, tj. w oddz.: 68r, 275ax, 275bx, 275dx-01, 275fx, 275gx, 275hx, 275i, 275j, 275k, 275l, 275o, 275r 275y, 282i-01, 282l-01, 282m,

2024: 32,72 ha, tj. w oddz.: 275dx-99, 275t, 275w, 282i-99, 282j, 282l-99, 312o, 312r, 312s, 312w, 335w, 335x, 335y, 335-z.

W roku 2015, 2018 i 2022 zostały zalesione grunty rolne będące w zarządzie PGL LP Nadleśnictwa Wołów, które w Miejscowym Planie Zagospodarowania Prze- strzennego dla Gminy Wołów oraz w Studium uwarunkowań i kierunków zagospoda- rowania przestrzennego Gminy Wińsko przeznaczone były do zalesienia.

W latach 2023 – 2024 zalesione zostały grunty nabyte przez PGL LP Nadle- śnictwo Wołów na podstawie art. 37 i 37 a ust.1 Ustawy o lasach.

c. Odnowienia pod osłoną drzewostanu zrealizowane zostały w łącznej powierzchni 1071,23 ha, co stanowi 77,56 % wykonania planu, (plan 1381,24 ha).

Odnowienia w rębniach złożonych zrealizowano w rozmiarze 71,98 %. Na zaplanowanych 1352.99 ha odnowiono 973,83 ha.

Niewykonanie wszystkich zaplanowanych odnowień wynika przede wszystkim z:

- Odstąpienia od wykonania cięć rębnych złożonych na łącznej powierzchni ok 180 ha, ze względu na:
 - pełnione funkcje społeczne – w przypadku drzewostanów zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie wsi (ok. 15 ha),
 - lokalizację w bezpośrednim sąsiedztwie naturalnych cieków wodnych (ok. 11 ha),
 - lokalizację w terenie trudnodostępnym, silnie zabagnionym (ok. 14 ha),
 - zmianę rodzaju zaplanowanej rębni złożonej na rębnię zupełną (ok. 7 ha),
 - wprowadzone w styczniu 2024 r. ministerialne moratorium, zgodnie z którym drzewostan wyłączono z użytkowania rębego (ok. 99 ha),
 - konieczność zachowania ładu czasowo – przestrzennego i kolej rębu, opóźnienie w odnowieniu powierzchni międzygniazdowej po rębniach IIIA, IIIB i IVD gdzie czynnikiem determinującym termin wykonania cięcia uprzątającego jest stan odnowienia na gniazdach, na których z uwagi na powtarzające się okresy suszy, wzrost sadzonek był spowolniony (ok. 34 ha).
- Przelegiwania wyciętych powierzchni w latach 2022 – 2024 wykonano cięcia rębne złożone na pow. ok. 199 ha, która zaplanowana jest do odnowienia w latach 2025 – 2026.

Podsadzania produkcyjne zostały zrealizowane w rozmiarze 657,50 %. Na zaplanowane 9,27 ha, drugie piętro drzewostanu zostało wprowadzone na powierzchni 60,95 ha, w następujących latach:

Obwód Dębno:

2015: 4,65 ha, tj. w oddz.: 180a, 180b, 180c,

2017: 13,70 ha, tj. w oddz.: 8Aa, 8Ba, 8Bb, 246g, 303d, 303h, 312a,

2018: 0,38 ha, tj. w oddz.: 2Ad,

2019: 15,44 ha, tj. w oddz.: 132i, 140a, 177g, 183g, 183k, 184j, 184k, 204b, 205f,

206a, 218b, 238b,

2021: 11,04 ha, tj. w oddz.: 89g, 110b, 157c, 183n, 187l, 205a, 205d, 222b.

Obwód Wińsko:

2017: 11,20 ha, tj. w oddz.: 106i, 165c, 174c, 179g, 187b, 204b,

2018: 4,54 ha, t. w oddz.: 140d, 154a.

Istotną przyczyną przekroczenia planu w zakresie wprowadzania II piętra drzewostanu było wystąpienie szkód od huraganowych wiatrów, przede wszystkim z roku 2017 (orkan „Grzegorz” i „Ksawery”).

Dolesienie luk i przerzedzeń: na zaplanowane 18,98 ha, w ciągu ubiegłego 10-lecia dolesiono 36,45 ha luk, co stanowi 192,04 % wykonania planu.

Istotną przyczyną przekroczenia planu w zakresie dolesiania luk i przerzedzeń było wystąpienie szkód od huraganowych wiatrów oraz usuwanie w ramach cięć sanitarno – selekcyjnych, wydzielającego się posuszu.

Z planowanych luk operatowych nie wykonano dolesienia poniższych luk:

Obwód Dębno:

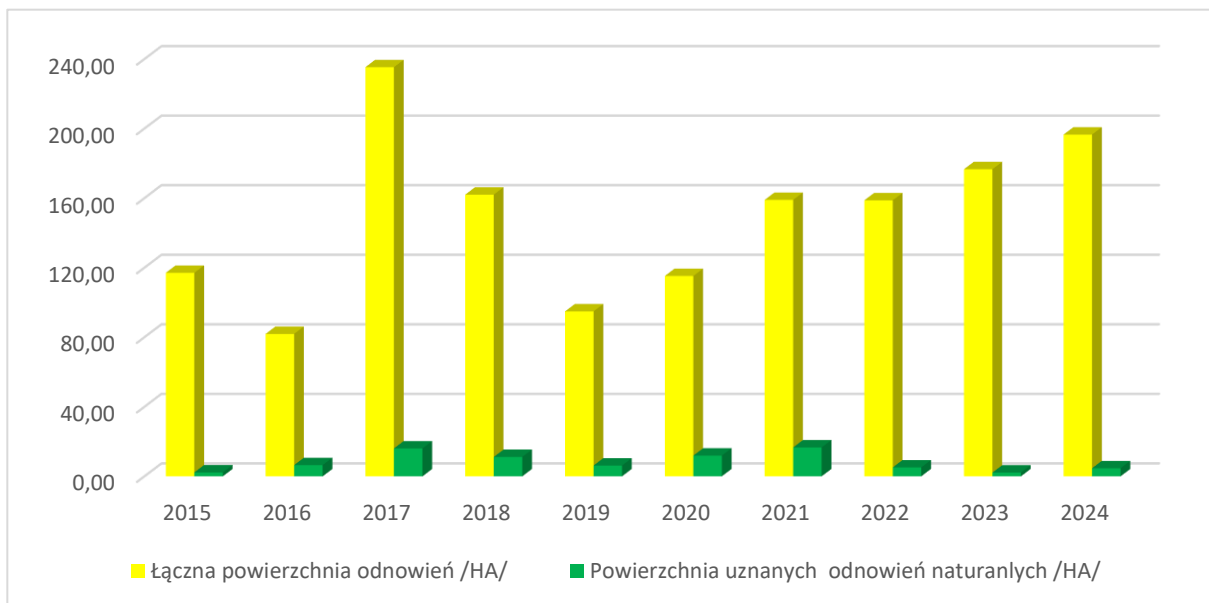
- 178I: 0,48 ha - podjęto decyzję o wykonania zrębu sanitarnego (IBS) na pow.1,42 ha

- 303a: 0,39 ha - luka zlokalizowana na gruncie obcym, protokół z okazania granic z dnia 15.05.2015 r.

Obwód Wińsko:

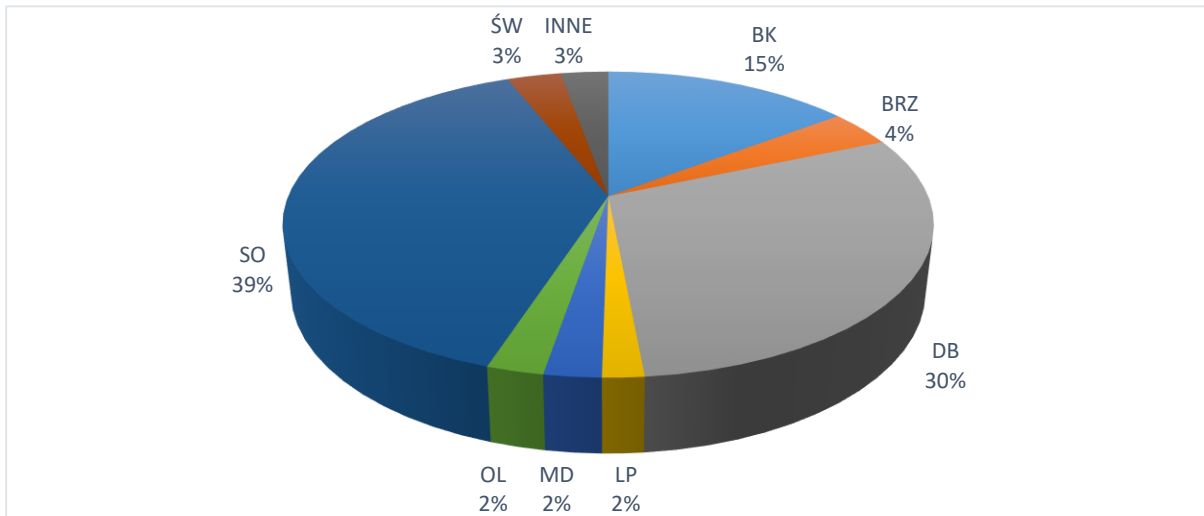
- 93f: 0,23 ha - luka zlokalizowana na gruncie obcym, protokół z okazania granic z dnia 14.02.2019 r.

W okresie obowiązywania PUL na lata 2015 - 2024 nadleśnictwie uznano 82,57 ha odnowień naturalnych. W całym dziesięcioleciu stanowiły one ok. 5 % całkowitej powierzchni odnowień. Ich udział w poszczególnych latach był różny jednak, co obrazuje poniższy wykres.

Wykres 14. Porównanie udziału powierzchni odnowień naturalnych do całkowitej powierzchni odnowień.

Strukturę gatunkową upraw, założonych w ubiegłym dziesięcioleciu, przedstawia poniższy wykres

Wykres 15. Udział gatunkowy odnowień i zalesień wykonanych w latach 2015 – 2024.

d. Poprawki i uzupełnienie: na zaplanowane 17,16 ha w ciągu ubiegłego dziesięciolecia poprawki zostały wykonane na łącznej powierzchni 64,74 ha, co stanowi ok. 377 % wykonania planu. Taki rozmiar wykonania podyktowany był rzeczywistymi potrzebami lasu, wynikającymi przede wszystkim z powtarzających się okresów suszy.

e. Pielęgnowanie gleby w uprawach leśnych w planie urządzenia lasu zaprojektowane zostało w ilości 21,11 ha, natomiast na przestrzeni 10-lecia zrealizowano je na powierzchni 1189,37 ha.

Powyższe wykonanie było zgodne z rzeczywistymi potrzebami lasu, stanowiło przeciwdziałanie przed negatywnym wpływem roślinności utrudniającej wzrost upraw, a czynnikiem warunkującym ilość wykonanych pielęgnacji gleby w uprawach leśnych była żyzność siedliska oraz warunki pogodowe.

f. Pielęgnowanie upraw - czyszczenia wczesne - zabiegi zaplanowano na łącznej powierzchni 1855,12 ha, a zrealizowano na powierzchni 1775,16 ha, co stanowi 95,69 % wykonania planu.

Powyższe wykonanie podyktowane było realnymi potrzebami lasu. Na niektórych powierzchniach w ciągu dziesięciolecia doszło do zwarcia drzewostanu i ze względu na jego fazę rozwojową wykonano zabieg czyszczenia późnego.

g. Pielęgnowanie młodników - czyszczenia późne - zabiegi zaplanowano na powierzchni 2027,64 ha, a zrealizowano go na łącznej powierzchni 2149,30 ha, co stanowi 106 % wykonania planu. Zabiegi pielęgnacyjne wykonano na pozycjach gdzie wymagał tego stan młodnika.

h. Melioracje agrotechniczne – zostały zrealizowane na łącznej powierzchni 1921,40 ha, co stanowi 107,27 % wykonania planu.

3.3 Nasiennictwo, selekcja i gospodarka szkółkarska.

Nadleśnictwo Wołów działając w oparciu o „Program zachowania leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew w Polsce na lata 2011 - 2035” oraz o ustawę o leśnym materiale rozmnożeniowym w minionym dziesięcioleciu utrzymywało bazę nasienną w postaci wyłączonych drzewostanów nasiennych, drzew matecznych, gospodarczych drzewostanów nasiennych i źródeł nasion oraz realizowało zagospodarowanie bloków upraw pochodnych.

Gatunek	Wyłączone drzewostany nasienne WDN (pow.w ha)		Drzewa mateczne (szt.)		Gospodarcze drzewostany nasienne (pow. w ha)		Źródła nasion (szt.)		Uprawy pochodne (pow. w ha)	
	Stan na 01-01-2015	Stan na 31-12-2024	Stan na 01-01-2015	Stan na 31-12-2024	Stan na 01-01-2015	Stan na 31-12-2024	Stan na 01-01-2015	Stan na 31-12-2024	Stan na 01-01-2015	Stan na 31-12-2024
SO					73,20	30,72			174,80	180,89
MD									69,79	67,63
DG					3,13	3,13				
BRZ					7,21	7,21				
DB.S	52,33	52,33	7	5	224,96	185,76			106,26	94,70
DB.B					13,48	13,48				
JS					3,74					
OL.C						7,03			28,29	28,09
LP							1	1		
JW.							1	1		
GB							1	1		
CZR.P							1			
WZ.S								1		
RAZEM	52,33	52,33	7	5	325,72	247,33	4	4	379,14	371,31

Tabela 12. Zmiany powierzchniowe bazy nasiennej w latach 2015-2024.

Wyłączone drzewostany nasienne

Na terenie Nadleśnictwa Wołów zlokalizowanych jest 5 wyłączonych drzewostanów nasiennych (WDN) o łącznej powierzchni 52,33 ha, które zostały zgrupowane w 3 obiekty nasienne.

Lp.	Nr w KRLMP	NR w LPM-LP	Gatunek	Adres leśny	Pow. (ha)
1	MP/2/31667/05	22481	DB.S	13-06-1-02-52-h	8,09
			DB.S	13-06-1-02-52-i	1,53
2	MP/2/31668/05	22480	DB.S	13-06-1-02-96-g	2,86
			DB.S	13-06-1-02-97-a	3,90
			DB.S	13-06-1-02-97-b	22,73
3	MP/2/31669/05	22482	DB.S	13-06-1-07-345-a	13,22
Razem					52,33

Tabela 13. Wykaz wyłączonych drzewostanów nasiennych – stan 31.12.2024 r.

Dla wyłączonych drzewostanów nasiennych o łącznej powierzchni 29,48 ha, zlokalizowanych na terenie Leśnictwa Tarchalice, w oddz. 96g, 97a, b (nr. w KRLMP: MP/2/31668/05) wydano, na mocy Zarządzenia nr 2 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 25 stycznia 2024 r., zgodę na rozpoczęcie użytkowania rębnego. Również w styczniu 2024 r. przedmiotowe drzewostany nasienne zostały objęte ministerialnym moratorium, a tym samym wyłączone z użytkowania rębnego.

Drzewa mateczne

Na terenie nadleśnictw jest obecnie 5 drzew matecznych. Zostały one uznane mocą Zarządzeniem nr 7 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 30.01.2008 r.

Lp.	Nr IBL	Nr w KRLMP	Nr w RLMP_LP	Gatunek	Adres leśny
1	10039	MP/3/48388/08	48932	DB.S	13-06-1-02-96-g
2	10040	MP/3/48389/08	48933	DB.S	13-06-1-02-96-g
3	10042	MP/3/48391/08	48936	DB.S	13-06-1-02-96-g
4	10044	MP/3/48393/08	48938	DB.S	13-06-1-02-97-b
5	10045	MP/3/48394/08	48939	DB.S	13-06-1-02-97-b

Tabela 14. Wykaz drzew matecznych – stan na 31.12.2024 r.

Na przestrzeni minionego dziesięciolecia obumaryły 2 drzewa mateczne. O tym fakcie poinformowano Generalną Dyрекcję Lasów Państwowych, Regionalną Dyрекcję

Lasów Państwowych we Wrocławiu oraz Instytut Badawczy Leśnictwa, a przedmiotowe drzewa zostały wykreślone z Krajowego Rejestru Leśnego Materiału Podstawowego.

Lp.	Nr IBL	Nr w KRLMP	Nr w RLMP_LP	Gatunek	Adres leśny	Data i nr decyzji wykreślającej
1	10041	MP/3/48390/08	48935	DB.S	13-06-1-02-96-g	1889/KRLMP/17 z 08.08.2017 r.
2	10043	MP/3/48392/08	48937	DB.S	13-06-1-02-97b	862/KRLMP/2023 z 10.08.2023 r.

Tabela 15. Wykaz wykreślonych, w minionym dziesięcioleciu, drzew matecznych.

Gospodarcze drzewostany nasienne

Powierzchnia ogólna gospodarczych drzewostanów nasiennych (GDN) w Nadleśnictwie Wołów na początku 2015 r. wynosiła 325,72 ha natomiast wg stanu na dzień 31.12.2024 r. wynosi 247,33 ha.

Zmniejszenie ich powierzchni o 78,39 ha wynika z:

- prowadzonego w minionym dziesięcioleciu użytkowania rębego: 38,35 ha,
- utracenia cech właściwych dla gospodarczych drzewostanów nasiennych i niespełniania wymagań ustawowych: 40,04 ha, które zostały wykreślone zgodnie z zaleceniami zawartymi w protokole kontroli nr 21/2024 z dnia 10.04.2024 r.

Planowane jest powiększenie areálu gospodarczych drzewostanów nasiennych.

W tym celu wytypowano w roku:

- 2023: 25,77 ha drzewostanów sosnowych,
 - 2024: 4,93 ha drzewostanów brzożowych
- oraz złożono wnioski o ich uznanie do RDLP we Wrocławiu.

Lp.	NR w KRLMP	Nr w RLMP LP	Gatunek	Adres leśny	Pow. (ha)
1	1/26105/05	10743	DB.S	13-06-1-02-51-a-00	9,87
			DB.S	13-06-1-02-51-j-00	3,66
2	1/26111/05	10674	DB.S	13-06-1-07-321-c-00	6,52
			DB.S	13-06-1-07-322-a-00	7,54
			DB.S	13-06-1-07-322-i-00	2,62
			DB.S	13-06-1-07-323-r-00	9,59
			DB.S	13-06-1-07-328-i-00	6,50
			DB.S	13-06-1-07-329-a-00	5,37
			DB.S	13-06-1-07-329-c-00	17,48
			DB.S	13-06-1-07-333-i-00	8,59
			DB.S	13-06-1-07-335-o-00	3,98
			DB.S	13-06-1-07-337-f-00	19,75
			DB.S	13-06-1-07-338-a-00	12,37
3	1/26114/05	22487	DB.S	13-06-1-07-327-a-00	6,83
			DB.S	13-06-1-07-327-c-00	2,69
			DB.S	13-06-1-07-327-f-00	0,88
4	1/26122/05	10653	DB.S	13-06-2-08-21-c-00	8,63
5	1/51619/17	57520	DB.S	13-06-2-08-26-a-00	5,94
			DB.S	13-06-2-08-26-c-00	8,46
6	1/26124/05	10658	DB.S	13-06-2-08-25-g-99	10,79
			DB.S	13-06-2-08-26-f-00	6,78
			DB.S	13-06-2-08-27-a-99	16,05
7	1/26140/05	10632	DB.S	13-06-2-10-207a-99	4,87
8	1/26110/05	22484	DB.B	13-06-1-05-207-b-00	4,89
			DB.B	13-06-1-05-207-c-00	8,59
9	1/26138/05	10630	DG	13-06-2-09-112-k-00	3,13
10	1/26107/05	22483	SO	13-06-1-02-116-f-00	3,33
11	1/26132/05	10643	SO	13-06-2-09-110-d-00	1,21
			SO	13-06-2-09-111-g-00	6,15
			SO	13-06-2-09-112-d-00	4,76
			SO	13-06-2-09-112-i-00	2,65
12	1/47289/07	13779	SO	13-06-2-10-163-c-00	3,50
			SO	13-06-2-10-209-d-00	4,45
			SO	13-06-2-10-211-f-00	4,67
13	1/47897/08	48135	BRZ	13-06-2-08-15-d-00	4,27
			BRZ	13-06-2-08-16-c-00	2,94
14	1/53202/22	59820	OL.C	13-06-1-01-4-a-00	3,73
15	1/53203/22	59821	OL.C	13-06-2-08-5-g-00	3,30
Razem					247,33

Tabela 16. Wykaz gospodarczych drzewostanów nasiennych – stan na: 31.12.2024 r.

Źródła nasion

W Nadleśnictwie Wołów występują cztery źródła nasion dla 4 gatunków.

Lp.	Nr w KRLMP	NR w LPM-LP	Gatunek	Adres leśny
1	MP/1/48743/09	51183	LP	13-06-2-08-5-f
2	MP/1/48744/09	51184	JW.	13-06-2-08-18-b
3	MP/1/48745/09	51182	GB	13-06-2-08-6-g
4	-	57399	WZ.S	13-06-1-03-103-b

Tabela 17. Wykaz źródeł nasion – stan na dzień: 31.12.2024 r.

Uprawy pochodne

Na terenie Nadleśnictwa Wołów zlokalizowane są następujące jednogatunkowe bloki upraw pochodnych złożone dla:

- a) sosny zwyczajnej
- jeden z WDN Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - oddz. 131g (MP/2/31685/05), zlokalizowany na terenie Leśnictwa Smogorzów (obręb leśny Wińsko), o łącznej pow. 16,95 ha, w tym areał założonych upraw pochodnych: 12,76 ha,
 - jeden z WDN Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - oddz. 61b, 62h, 63i (MP/2/31681/05), zlokalizowany na terenie Leśnictwa Wińsko (obręb leśny Wińsko), o łącznej pow. 22,05 ha, w tym areał założonych upraw pochodnych: 15,65 ha,
 - trzy z PLANT. NAS Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - oddz. 55d MP/3/41185/05), zlokalizowane na terenie Leśnictwa Tarchalice (blok nr I) i Dębno (blok nr II, III) (obręb leśny Dębno), o łącznej pow. 166,73 ha, w tym areał założonych upraw pochodnych: 141,59 ha.

Na terenie Leśnictwa Tarchalice znajdują się dodatkowo 2 uprawy pochodne, zlokalizowane poza granicami bloku nr I, którego zasięg terytorialny był korygowany w roku 2021 r., są to;

- uprawa pochodna w oddz. – 75d – pow. 2,86 ha (8SO, 13 lat),
 - uprawa pochodna w oddz. - 75k – pow. 8,03 ha (8SO, 15 lat),
- dla których RDLP we Wrocławiu zaleciło utrzymanie cech/rangi: UPR POCH (uprawa pochodna),

- b) modrzewia europejskiego
- jeden z PLANT. NAS Nadleśnictwa Bardo Śląskie - oddz. 170g, (MP/3/41182/05) zlokalizowany na terenie Leśnictwa Stryjno (obręb leśny Wińsko), o łącznej pow. 65,92 ha, w tym areał założonych upraw pochodnych: 56,51 ha.

- c) olszy czarnej

- jeden z WDN Nadleśnictwa Wołów - oddz. 5c (MP/2/31670/05c), zlokalizowany na terenie Leśnictwa Rudno i Mojęcice, o łącznej pow. 28,09 ha - blok zrealizowany,
 - d) dębu szypułkowego
- cztery z WDN Nadleśnictwa Wołów - oddz. 345a (MP/2/31669/05), zlokalizowane na terenie Leśnictwa Rudno i Mojęcice oraz Prawików, gdzie docelowo ma zostać założona uprawa pochodna in situ WDN (obręb leśny Dębno) a także w Leśnictwie Krzelów (obręb leśny Wińsko), o łącznej pow. 83,51 ha, w tym areał założonych upraw: 70,29 ha,
 - jeden z WDN Nadleśnictwa Wołów – oddz. 52h, i (MP/2/31667/0), zlokalizowany na terenie Leśnictw Tarchalice (obręb leśny Dębno), gdzie docelowo ma być założona uprawa pochodna in situ WDN, o łącznej pow. 9,62 ha,
 - dwa z WDN Nadleśnictwa Wołów - oddz. 96g, 97a, b, zlokalizowane na terenie Leśnictwa Tarchalice (obręb leśny Dębno), gdzie docelowo ma być również założona uprawa pochodna in situ WDN, o łącznej pow. 59,51 ha, w tym areał założonych upraw: 13,29 ha.

Nadleśnictwo Wołów posiada jeden dwugatunkowy blok upraw pochodnych modrzewia europejskiego z PLANT. NAS Nadleśnictwa Oleśnica Śląska - oddz. 55c (MP/3/41187/05) i dębu szypułkowego z WDN Nadleśnictwa Wołów - oddz. 345a (MP/2/31669/05), zlokalizowany na terenie Leśnictwa Smogorzów (obręb leśny Wińsko) o łącznej pow. 22,24 ha – blok zrealizowany.

Powierzchnia upraw pochodnych wg stanu na dzień 01.01.2015 r. wynosiła 379,14 ha. Według stanu na dzień 31.12.2024 r. to 360,42 ha.

W minionym dziesięcioleciu dokonano następujących zmian:

- założono czterohektarową uprawę pochodną,
- dokonano korekty zasięgu terytorialnego bloku upraw pochodnych zlokalizowanych w Leśnictwie Tarchalice w wyniku czego zmniejszono jego powierzchnię, przy jednoczesnym utrzymaniu rangi UPPR POCH, dla dwóch upraw pochodnych SO, o łącznej pow. 10,89 ha, które obecnie położone są poza BUP,
- zlikwidowano blok uprawa pochodnych, założonych w Leśnictwie Mojęcice dla DB.S z WDN zlokalizowanego w oddz. 96g, 97a,b.

Wszystkie zmiany dotyczące powierzchni i zasięgu terytorialnego bloków upraw pochodnych zostały wykonane w uzgodnieniu z RDLP we Wrocławiu.

Do zagospodarowania pozostaje 104,58 ha powierzchni bloków.

Pochodzenie nasion - DWN lub PLANT. NAS. Nr bloku upraw pochodnych	Lokalizacja	Rodzaj powierzchni - ha		
		Drzewostan	Rej. upr. poch.	Pow. pod upr. poch.
1	2	3	4	5
Nadleśnictwo Oleśnica Śl., Obręb Goszcz, WDN SO 131-g, MP/2/31685/05				
I	13-06-2-12-140-g	9SO 22 lata	4,20	
	13-06-2-12-140-h	7SO 16 lat	4,41	
	13-06-2-12-140-i	10 SO 134 lata		4,19
	13-06-2-12-141-h	6SO 24 lata	4,15	
	Razem blok nr I			12,76
			16,95	
Nadleśnictwo Oleśnica Śl., Obręb Grochowo, WDN SO 61-b, 62-h, 63-i, MP/2/31681/05				
II	13-06-2-10-205-l	8SO 23 lata	4,26	
	13-06-2-10-205-m	7SO 7 16 lat	4,98	
	13-06-2-10-205-n-01	7SO 6 lat	4,00	
	13-06-2-10-205-n-99	10SO 115 lat		3,90
	13-06-2-10-195-i	10SO 108 lat		2,50
	13-06-2-10-195-r	9SO 14 lat	2,41	
	Razem blok nr II			15,65
			22,05	
Nadleśnictwo Oleśnica Śl., Obręb: Twardogóra, PLANT. NAS SO 55-d, MP/3/41185/05				
I	13-06-1-02-76-j	10SO 71 lat		8,55
	13-06-1-02-76-k	7SO 13 lat	7,53	
	13-06-1-02-93-a	7SO 15 lat	24,58	
	13-06-1-02-94-a	7SO 14 lat	1,61	
	Razem blok I			33,72
			42,27	
II	13-06-1-04-161-d	5SO 14 lat	15,19	
	13-06-1-04-161-f	10SO 65 lat		0,77
	13-06-1-04-161-g	10SO 65 lat		2,45
	13-06-1-04-161-h	10SO 65 lat		1,11
	13-06-1-04-161-i	7SO 12 lat	0,56	
	13-06-1-04-161-k	10SO 47 lat		3,07
	13-06-1-04-161-l	7SO 14 lat	3,90	
	13-06-1-04-162-d	7SO 13 lat	8,77	
	13-06-1-04-162h	5SO 14 lat	6,19	
	13-06-1-04-162-i	10SO 65 lat		2,34
	13-06-1-04-162-j	10SO 65 lat		1,18

	13-06-1-04-162-1	10SO 65 lat		0,70	
	13-06-1-04-162-m	6SO 14 lata	0,89		
	13-06-1-04-163-i	6SO 14 lata	3,88		
	13-06-1-04-172-a	7SO 14 lat	7,21		
	13-06-1-04-172-b	10SO 65 lat		1,38	
	13-06-1-04-172-d	10SO 65 lat		1,41	
	13-06-1-04-172-f	10 SO 13 lata	0,54		
	Razem blok II		47,13	14,41	
			61,54		
III	13-06-1-04-173-f	5SO 15 lat	6,68		
	13-06-1-04-174-b	5SO 25 lat		1,38	
	13-06-1-04-174-c	8SO 15 lat	3,83		
	13-06-1-04-174-d	7SO 15 lat	15,73		
	13-06-1-04-175-a	7SO 13 lat	17,27		
	13-06-1-04-175-b	10SO 90 lat		0,80	
	13-06-1-04-175-c	6SO 13 lat	3,60		
	13-06-1-04-176-b	6SO 13 lat	13,63		
		Razem blok III		60,74	2,18
	62,92				
Ogółem bloki upraw pochodnych dla PLANT. NAS 55-d, MP/3/41185/05			141,59	25,14	
			166,73		
Nadleśnictwo Bardo Śl., Obręb: Bardo, PLANT. NAS MD 170, MP/3/41182/05					
I	13-06-2-08-119-a	5MD 16 lat	11,70		
	13-06-2-08-119-b	4SO 2TP 2BRZ 2DB 58 lat		1,55	
	13-06-2-08-119-c	9SO 2BRZ 58 lat		0,75	
	13-06-2-08-120-a	10BK 11 lat		0,77	
	13-06-2-08-120-c	10 SO 60 lat		1,30	
	13-06-2-08-120-d	4DB 2MD 2BK 2SO 13 lat	8,05		
	13-06-2-08-120-f	5DB 2BK 2SO 1MD 20 lat		1,27	
	13-06-2-08-120-h	10 SO 60 lat		2,18	
	13-06-2-08-120-i	10SO 60 lat		0,99	
	13-06-2-08-120-j	5SO 5BK 11 lat		0,60	
	13-06-2-08-123-a	5MD 15 lat	15,92		
	13-06-2-08-124-a	5MD 16 lat	5,67		
	13-06-2-08-124-b	4MD 13 lat	7,04		
	13-06-2-08-125-a	5MD 13 lat	8,13		
		Razem blok I		56,51	9,41
				65,92	
Nadleśnictwo Wołów, Obręb Wińsko, WDN OL. C 5-c, MP/2/31670/05					
I	13-06-1-05- 196-g	7OL 20 lat	7,53		

	13-06-1-06-266A-b	9OL 14 lat	8,88	
	13-06-1-06-266A-d	10OL 14 lat	1,21	
	13-06-1-06-266A-f	8OL 19 lat	6,63	
	13-061-06-266A-i	8OL 19 lat	3,84	
	Razem blok I		28,09	0,00
			28,09	
Nadleśnictwo Wołów, Obręb Dębno, WDN DB.S 345-a, MP/2/31669/05				
I	13-06-1-07-345-a	6DB 148 lat		13,22
	Razem blok I		0,00	13,22
			13,22	
II	13-06-1-05-196-a	9DB 20 lat	8,60	
	Razem blok II		8,60	0,00
			8,60	
III	13-06-2-11-224-a	8DB 22 lata	2,22	
	13-06-2-11-224-b	7DB 20 lat	1,06	
	13-06-2-11-224-c	7DB 20 lat	10,82	
	13-06-2-11-224-d	6OL 3DB 22 lat	7,17	
	Razem blok III		21,27	0,00
			21,27	
IV	13-06-1-06-315-d	8DB 12 lat	10,92	
	13-06-1-06-316-f	9DB 12 lat	7,30	
	13-06-1-06-317-d	10DB 17 lat	4,47	
	13-06-1-06-317-f	10DB 17 lat	7,44	
	13-06-1-06-317-g	10DB 17 lat	4,40	
	13-06-1-06-317-h	10DB 17 lat	5,89	
	Razem blok IV		40,42	0,00
			40,42	

Ogółem bloki upraw pochodnych dla WDN 345-a, MP/2/31669/05			70,29	13,22
			83,51	
Nadleśnictwo Wołów, Obręb Dębno, WDN DB.S 52-h, 52-i, MP/2/31667/05				
I	13-06-1-02-52-h	9DB 148 lat		8,09
	13-06-1-02-52-i	10DB 148 lat		1,53
	Razem blok nr I		0,00	9,62
			9,62	
Nadleśnictwo Wołów, Obręb Dębno, WDN DB.S 96-g, 97-a, 97-b, MP/2/31668/05				
I	13-06-1-02-96-g	9DB 178 lat		2,86
	13-06-1-02-97-a	10DB 158 lat		3,90
	13-06-1-02-97-b	8DB 138 lat 2DB 113 lat		22,73
	Razem blok I		0,00	29,49
			29,49	
II	13-06-1-02-98-c	7DB 13 lat	13,29	
	13-06-1-02-98-h	5DB 174 lata 3DB 139 lat, GNIAZDA z 2022 r. 2,84 ha		7,11
	Razem blok II		13,29	7,11
			20,40	
Ogółem bloki upraw pochodnych dla WDN 96-g, 97-a, 97-b MP/2/31668/05			13,29	46,22
			59,51	
Nadleśnictwo Wołów, Obręb Dębno, WDN DB.S 345-a, MP/2/31669/05 Nadleśnictwo Oleśnica Śl., Obręb: Twardogóra PLANT. NAS MD 55-c, MP/3/41187/05				
I	13-06-2-12-147-f	5MD 15 lat, 4DB 15 lat	7,16	
	13-06-2-12-148-m	6MD 15 lat 4 DB 15 lat	15,08	
	Razem blok I		22,24	0,00
			22,24	
Ogółem bloki upraw pochodnych			2	8
			360,4	104,5
			465,00	

Tabela 18. Bloki upraw pochodnych w Nadleśnictwie Wołów.

Zbiór nasion

W miniony okresie gospodarczym Nadleśnictwo Wołów pozyskiwało nasiona na potrzeby własne. Zbiory szyszek i nasion z bazy nasiennej Nadleśnictwa Wołów w latach 2015-2024 r. przedstawia poniższa tabela:

Gatunek	Ilość pozyskanych szyszek i nasion w kg									
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
SO	960,00	0	1828,00	0	0	892,00	0	0	880,00	630,00
Razem szyszki SO	960,00	0	1828,00	0	0	892,00	0	0	880,00	630,00
BRZ	0	11,00	0	5,60	4,40	6,00	3,50	7,20	6,50	10,00
DB.B	0	0	0	2000,00	0	0	448,00	896,00	1000,00	0
DB.S	100,00	117,00	0	2000,00	0	0	1100,00	311,00	1860,00	0
JS	4,00	0	0	0	0	0	6,00	0	0	0
JW.	6,50	9,20	0	8,20	8,00	11,00	10,00	12,00	14,00	0
GB	6,00	0,00	3,50	10,80	5,00	9,00	6,00	7,00	11,00	0
LP	5,00	5,57	8,00	6,30	0	12,00	2,00	12,00	2,80	0
Inne - gat. bioc.	9,22	2,53	0,48	1,23	0,28	1,90	6,54	7,23	0,62	2,50
Razem nasiona	130,72	145,30	11,98	4032,13	17,68	39,90	1582,04	1252,43	2894,92	12,50
Zbiory szyszek i nasion - łącznie	1090,72	145,30	1839,98	4032,13	17,68	931,90	1582,04	1252,43	3774,92	642,50

Tabela 19. Zbiór szyszek i nasion - dane wieloletnie.

Szkółkarstwo

Nadleśnictwo Wołów posiada szkółkę polową, zespoloną, zlokalizowaną na terenie Leśnictwa Tarchalice.

Na dzień 01.01.2015 r. szkółka leśna zlokalizowana była w oddz.: 95-n, 117-b, jej powierzchnia ogólna wynosiła 13,17 ha, natomiast powierzchnia produkcyjna wynosiła 7,58 ha.

Na dzień 31.12.2024 r. szkółka leśna zlokalizowana jest w oddz. 95-m, 117-b, jej powierzchnia ogólna wynosi 11,21 ha, natomiast powierzchnia produkcyjna wynosi 6,16 ha. Na terenie szkółki znajdują się cztery tunele foliowe.

Zmiana powierzchni ogólnej i produkcyjnej szkółki na przestrzeni minionego dziesięciolecia spowodowane jest m.in.:

- wykonaniem dokładnych pomiarów przez BULiGL oraz sporządzeniem Operatu Leśnictwa Szkółkarskiego „Szkółka Tarchalice” stan na 01.01.2016 r.

- wyłączeniem w 2020 roku, za zgodą RDLP we Wrocławiu, 0,8 ha z powierzchni ogólnej szkółki, w tym ok. 0,48 ha z powierzchni produkcyjnej, pod plantacje choinkowe Leśnictwa Tarchalice zlokalizowane w oddz. 117-b-02 oraz 117-b-03.

Na szkółce prowadzona jest produkcja sadzonek podstawowych gatunków lasotwórczych, cennych gatunków domieszkowych jak również gatunków biocenotycznych.

Możliwości produkcyjne szkółki w pełni zaspokajają zapotrzebowanie na materiał sadzeniowy nadleśnictwa prowadzona jest również produkcja na potrzeby innych jednostek Lasów Państwowych – Nadleśnictwa Lubin oraz odbiorców indywidualnych.

Gatunek	Rozmiar produkcji szkółkarskiej w rozbiciu na gatunki, w poszczególnych latach /tszt./									
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Jd	17,80	29,91	29,96	21,38	16,31	12,81	8,22	0,00	0,00	0,00
Md	0,15	41,47	48,13	33,22	22,63	24,23	7,15	0,00	2,27	32,01
Św	276,25	240,31	192,47	86,59	0,36	3,27	0,17	14,14	35,00	51,42
So	0,10	0,07	705,32	1069,10	252,76	231,94	389,91	355,42	1143,54	866,03
Brz	37,44	6,70	61,57	29,17	21,82	61,99	52,94	18,02	45,43	74,28
Ol	62,63	20,18	18,46	32,32	45,77	33,02	8,20	0,00	5,79	23,05
Gb	45,95	58,95	41,58	21,51	69,73	49,29	56,36	40,60	30,56	35,42
Bk	409,55	392,09	314,58	105,74	25,25	696,75	889,43	630,00	311,35	325,81
Db.s	271,20	214,30	163,75	34,24	333,98	252,17	68,91	108,66	162,36	313,24
Db.b	535,89	248,20	13,21	0,00	280,95	274,78	140,31	89,61	276,26	429,28
Jw.	34,80	52,24	50,82	30,19	16,26	25,62	28,11	33,08	33,21	43,28
Js	0,00	6,14	2,43	1,53	1,50	0,00	0,00	7,95	9,56	4,75
Lp	25,37	32,97	20,69	32,43	41,28	17,89	14,73	4,53	28,87	15,46
Czr.p	1,80	2,63	2,40	1,16	1,45	1,64	2,75	7,79	6,54	3,03
Pozostałe gat.	77,62	79,49	60,37	39,06	27,85	18,06	13,28	28,89	26,92	44,51
Razem	1796,55	1425,65	1725,74	1537,64	1157,90	1703,46	1680,47	1338,69	2117,66	2261,58

Tabela 20. Rozmiar produkcji szkółkarskiej - dane wieloletnie.

4 OCENA WPŁYWU DOKONANYCH ZABIEGÓW GOSPODARCZYCH NA STAN LASU.

4.1 Wielkość zasobów drzewnych wg miąższości na 1 ha i powierzchni najważniejszych gatunków drzew.

W poniższych tabelach porównano udział powierzchniowy i miąższościowy wg. najważniejszych gatunków panujących w drzewostanach Nadleśnictwa wg. stanu na dzień: 01.01.2015 r. i 01.01.2024 r

Powierzchnia wg stanu na 2015 r.		Gatunek	Powierzchnia wg stanu na 2024 r.		Zmiana powierzchni	
ha	%		ha	%	ha	%
1	2	3	4	5	6	7
9912,02	53,50	SO	9500,44	51,17	-411,58	-4,33
371,43	2,00	MD	399,57	2,15	28,14	7,04
548,52	2,96	ŚW	564,28	3,04	15,76	2,79
12,47	0,07	JD	14,27	0,08	1,80	12,61
6,40	0,03	DG	7,24	0,04	0,84	11,60
7,65	0,04	Pozostałe iglaste	7,21	0,04	-0,44	-6,10
335,70	1,81	BK	483,18	2,60	147,48	30,52
3980,14	21,48	DB	4235,36	22,81	255,22	6,03
48,40	0,26	KL	48,81	0,26	0,41	0,84
44,56	0,24	JW.	61,25	0,33	16,69	27,25
45,09	0,24	WZ	45,86	0,25	0,77	1,68
189,45	1,02	JS	180,30	0,97	-9,15	-5,07
249,92	1,35	GB	266,91	1,44	16,99	6,37
976,12	5,27	BRZ	977,58	5,27	1,46	0,15
1166,16	6,29	OL	1162,88	6,26	-3,28	-0,28
6,74	0,04	OLS	6,75	0,04	0,01	0,15
198,99	1,07	AK	164,61	0,89	-34,38	-20,89
29,73	0,16	TP	21,42	0,12	-8,31	-38,80
33,19	0,18	OS	32,10	0,17	-1,09	-3,40
359,20	1,94	LP	382,90	2,06	23,70	6,19
3,86	0,02	Pozostałe liściste	4,00	0,02	0,14	3,50
18525,74	100,00		18566,92	100,00	41,18	0,22

Tabela 21. Powierzchniowy udział gatunków panujących wg IV i V rewizji urządzania lasu.

W stosunku do ubiegłego okresu gospodarczego do najistotniejszych zmian miąższościowych należy:

- wzrost udziału miąższości Brz o 22 180 m³, tj. 12,64%,
- spadek udziału miąższości So o 85 535 m³, tj. 2,91%,
- spadek udziału miąższości Db o 140 725 m³, tj. 13,24%,
- wzrost udziału miąższości Ol o 57 460 m³, tj. 18,63 %,

Głównym gatunkiem tworzącym drzewostany w Nadleśnictwie Wołów jest sosna, która zajmuje 59,93% powierzchni leśnej oraz 58,36% miąższości drzewostanów.

Miąższość wg stanu na 2015 r.		Gatunek	Miąższość wg stanu na 2024 r.		Zmiana miąższości	
m3	%		m3	%	m3	%
1	2	3	4	5	6	7
2 944 035,00	59,93	SO	2 858 500,00	58,36	- 85 535,00	-2,91
44 220,00	0,90	MD	61 500,00	1,26	17 280,00	39,08
87 290,00	1,78	ŚW	98 100,00	2,00	10 810,00	12,38
4 900,00	0,10	DG	4 895,00	0,10	- 5,00	-0,10
11 335,00	0,23	BK	12 705,00	0,26	1 370,00	12,09
1 063 215,00	21,64	DB	922 490,00	18,83	- 140 725,00	-13,24
-	-	DB. S	67 670,00	1,38	67 670,00	100,00
-	-	DB. B	6 405,00	0,13	6 405,00	100,00
3 510,00	0,07	DB.C	5 795,00	0,12	2 285,00	65,10
9 310,00	0,19	KL	11 640,00	0,24	2 330,00	25,03
1 690,00	0,03	JW.	2 275,00	0,05	585,00	34,62
5 925,00	0,12	WZ	7 465,00	0,15	1 540,00	25,99
43 300,00	0,88	JS	42 685,00	0,87	- 615,00	-1,42
54 235,00	1,10	GB	63 925,00	1,31	9 690,00	17,87
175 465,00	3,57	BRZ	197 645,00	4,04	22 180,00	12,64
308 505,00	6,28	OL	365 965,00	7,47	57 460,00	18,63
1 410,00	0,03	OL.S	1 585,00	0,03	175,00	12,41
43 820,00	0,89	AK	40 175,00	0,82	- 3 645,00	-8,32
8 740,00	0,18	TP	7 605,00	0,16	- 1 135,00	-12,99
9 095,00	0,19	OS	10 465,00	0,21	1 370,00	15,06
91 495,00	1,86	LP	106 860,00	2,18	15 365,00	16,79
1 375,00	0,03	KL.P	1 470,00	0,03	95,00	6,91
4 912 870,00	100,00		4 897 820,00	100,00	- 15 050,00	-0,31

Tabela 22. Miąższościowy udział gatunków panujących wg V i VI rewizji urządzenia lasu.

4.2 Jakość upraw i młodników w tym ich zgodność z typami siedliskowymi lasu.

Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych wg tabeli nr XI z BULiGL w Brzegu.

Typ siedliskowy lasu(TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Skład gatunkowy upraw i młodników do 10 lat									Uprawy przypadłe	Razem
		zgodny ze składem pożądanym			częściowo zgodny ze składem pożądanym			niezgodny ze składem pożądanym				
		przy zadrzewieniu										
		1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5		
1	2	powierzchnia - ha									12	13
BŚW	9170	36,89			3,38							40,27
BMŚW		112,97	5,33	0,48	27,22	3,99	0,69					150,68
BMW		7,74			2,01	7,65						17,40
LMŚW		90,66	3,30		7,75	3,54	1,39	0,59				107,23
LMW		5,39	3,57		2,55	3,64			4,16	1,01		20,32
LŚW		0,99						1,63				2,62
LW		1,56							1,25			1,56
LŁ		3,47										4,72
LŁ		1,73										1,73
Ogółem			261,40	12,20	0,48	42,91	18,82	3,71	1,84	4,16	1,01	

Tabela 23. Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych Nadleśnictwa Wołów na dzień 31.12.2024 r.

Z powyższego zestawienia wynika, że założone w poprzedniej dekadzie uprawy i młodniki do lat 10 stanowią powierzchnię 346,53 ha w tym:

- uprawy i młodniki zgodne ze składem pożądanym: 274,08 ha,
- uprawy i młodniki częściowo zgodne ze składem pożądanym: 65,44 ha,
- uprawy i młodniki niezgodne ze składem pożądanym: 7,01 ha.

Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych wg tabeli nr XII z BULiGL w Brzegu.

Przeciętny procent pokrycia odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych w Nadleśnictwie Wołów wynosi 57,24 %, ocena wykazała przeciętną jakość hodowlaną na poziomie 22.

Wyszczególnienie	Typ siedl. lasu (TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia (zadrzewienie)	Przeciętna jakość hodowlana
1	2	3	4	5	6	7
KO	BMŚW		BK	108,00	31,2	12
	BMŚW		DB	233,95	32,3	22

		9190		4,04	30,0	22
	BMŚW		SO	14,33	44,2	12
	BMW		DB	23,95	30,0	12
	BMW		ŚW	1,99	30,0	23
	LŁ		DB	8,96	31,8	22
		9170		176,02	36,1	12
		91F0		30,22	30,0	22
	LŁ		LP			
		3150		0,82	50,0	22
		9170		21,66	40,0	22
	LŁ		OL	1,61	30,0	22
	LMŚW		BK	37,70	42,3	22
		9170		2,4	50,0	22
	LMŚW		BRZ			
		9190		9,59	90,0	23
	LMŚW		DB	340,74	39,8	22
		9170		11,9	32,5	11
		9190		8,62	37,9	11
	LMŚW		JW	1,93	50,0	22
	LMW		BK	3,91	30,0	22
	LMW		DB	69,24	39,7	22
	LMW		OL	5,14	30,0	12
	LŚW		BK	3,89	30,0	22
	LŚW		DB	146,90	39,5	12
		9170		68,2	33,1	22
		9190		8,29	40,0	22
	LŚW		GB			
		9170		7,42	30,0	23
	LW		BK			
		9170		0,79	60,0	22
	LW		DB	52,99	43,3	22
		9170		46,83	38,7	22
	LW		JW	3,41	30,0	22
	LW		OL	0,99	30,0	22
	Razem			1456,43	37,0	22
KDO	BMŚW		BK	3,04	10,0	22
	BMŚW		DB	5,05	20,0	22
	LŁ		GB			
		9170		7,14	20,0	22
	LMŚW		DB	23,98	14,5	22
	LMŚW		DG	3,06	10,0	22
	LMŚW		JW	1,63	10,0	22

	LŚW		GB				
		9170		3,51	30,0	22	
	LŚW		LP				
		9170		3,98	10,0	12	
	LW		DB	1,95	20,0	21	
		9170		23,55	18,6	12	
	LW		JW				
		9170		4,84	10,0	22	
	LW		LP	2,30	20,0	12	
Razem				84,03	16,5	22	
Uprawy i młodniki po rębniach złożonych	BMŚW		BK	19,57	37,5	11	
	BMŚW		DB	59,88	32,7	12	
		9190		7,12	30,0	12	
	BMŚW		SO	363,99	94,0	12	
	BMŚW		ŚW	1,51	90,0	22	
	BMW		BK	1,16	50,0	12	
	BMW		DB	3,99	30,0	22	
	BMW		SO	19,98	95,5	12	
	BMW		ŚW	3,37	101,2	22	
	BŚW		BK	2,14	50,0	12	
	BŚW		DB	2,83	30,0	12	
	LŁ		DB	37,29	80,5	12	
			9170		48,57	77,6	12
			91F0		3,69	80,0	22
		LŁ		GB			
			9170		20,91	83,9	13
		LŁ		LP			
			3150		14,46	80,0	12
		LMŚW		BK	24,59	53,3	12
		LMŚW		BRZ	2,98	110,0	12
		LMŚW		DB	55,96	45,8	12
		LMŚW		DB.C	2,54	80,0	12
		LMŚW		MD	3,60	90,0	13
		LMŚW		OL	1,10	80,0	22
		LMŚW		SO	354,98	94,0	12
			9170		2,62	90,0	12
		LMW		BK	4,15	80,0	13
		LMW		BRZ	6,37	30,0	23
		LMW		DB	26,41	89,4	12
			9170		10,52	118,2	22
	LMW		OL	6,79	84,8	12	
		91E0		4,39	90,0	22	

	LMW		SO	44,82	95,2	22
	LMW		ŚW	2,02	70,0	22
	LŚW		BK	3,26	100,0	12
	LŚW		DB	19,75	89,3	22
		9170		4,98	72,6	12
	LŚW		SO	4,94	96,7	12
	LW		DB	46,62	70,8	12
		9170		3,04	70,0	21
Razem				1246,89	83,6	12
Ogółem				2787,35	57,24	22

Tabela 24. Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych dla Nadleśnictwa Wołów.

4.3 Stan zdrowotny i sanitarny lasu.

Stan zdrowotny i sanitarny lasów nadleśnictwa ocenia się jako dobry.

Na jego obniżenie największy wpływ mają czynniki takie jak:

Abiotyczne:

- zakłócenia stosunków wodnych (obniżenie poziomu wód gruntowych/susza podtopienia i zalania);
- niskie i wysokie temperatury;
- huraganowe wiatry;

Biotyczne:

- owadzie szkodniki pierwotne (brudnica mniszka, piędzik przedzimek, kuprówka rudnica);
- owadzie szkodniki wtórne (kornik drukarz, przyplaszczek granatek, cetyniec większy, kronik ostrozębny, kornik sześćozębny, wyrynn timer dębowiec);
- zwierzyna płowa;
- gryzonie (bóbr);
- zamieranie jesionu;
- zamieranie dębów;
- jemiola.

Antropogeniczne:

- zaśmiecanie, niszczenie runa leśnego;
- nielegalne korzystanie z lasu z wykorzystaniem samochodów, quadów, motocykli;

- pożary;

Największy wpływ na zdrowotność drzewostanów nadleśnictwa mają czynniki klimatyczne takie jak wysokie (susze) i niskie (zmrozenia) temperatury oraz huraganowe wiatry. W roku 2017 wystąpiły orkany: „Grzegorz” oraz „Ksawery”, natomiast w roku 2022 orkan „Dudley”.

W związku z występowaniem niekorzystnych warunków atmosferycznych od 2015 roku (susze i bardzo wysokie temperatury) obserwuje się obniżenie żywotności drzewostanów, szczególnie świerkowych oraz dębowych na żyznych siedliskach łągowych, na których wcześniej utrzymywał się wysoki poziom wód gruntowych. Rejestruje się zwiększone uszkodzenia drzew i całych drzewostanów zasiedlonych przez jemiolę. Coraz częściej odnotowuje się zamieranie jesionów.

W celu poprawy stanu zdrowotnego lasu oraz uzyskania jak najlepszego stanu sanitarnego drzewostanów w latach 2015-2024 Nadleśnictwo Wołów podejmowało szereg działań.

W celu zwiększenia odporności drzewostanów:

- prowadzono przebudowę w kierunku drzewostanów wielogatunkowych i różnowiekowych,

- stosowano nasion zgodnie z regionalizacją nasienną,

- w maksymalnym zakresie wykorzystywano odnowienia naturalne,

- dostosowywano zabiegi hodowlane do faz rozwojowych drzewostanów,

- do odnowień wykorzystywano sadzonki odpowiedniej jakości.

W celu ograniczenia wpływu czynników:

a) szkodliwych owadów:

– wykładano pułapki feromonowe

– wykładano pułapki klasyczne

– wykonano zabiegi agrolotnicze na terenie L. Prawików w drzewostanach dębowych na szkodniki tj. zwójka dębowe, piędzik przedzimek oraz inne miernikowcowate w latach:

2016 – pow. 960,61 ha

2017 – pow. 599, 27 ha

2020 - pow. 1 112,89 ha

oraz zabieg agrolotniczy na terenie L. Stryjno na kuprówkę rudnicę w 2024 r. na pow. 113,30 ha

– terminowo usuwano posusz, złomy i wywroty, ze szczególnym uwzględnieniem drzew zasiedlonych przez szkodniki wtórne.

b) zwierzyny leśnej:

– mechanicznie zabezpieczano uprawy – grodzienia – za okres 10 lat ogrodzono ponad 645 ha;

– chemicznie zabezpieczano uprawy przed zgryzaniem (repelentami) średniorocznie ok. 359 ha;

– w ramach prac trzebieżowych wykładano drzewa zgryzowe – średniorocznie napowierzchni ok. 1 041,73 ha

Stan sanitarny został określony jako dobry miejscami bardzo dobry. Zwiększone ilości uszkodzonych drzew (szkody powierzchniowe) są usuwane na bieżąco.

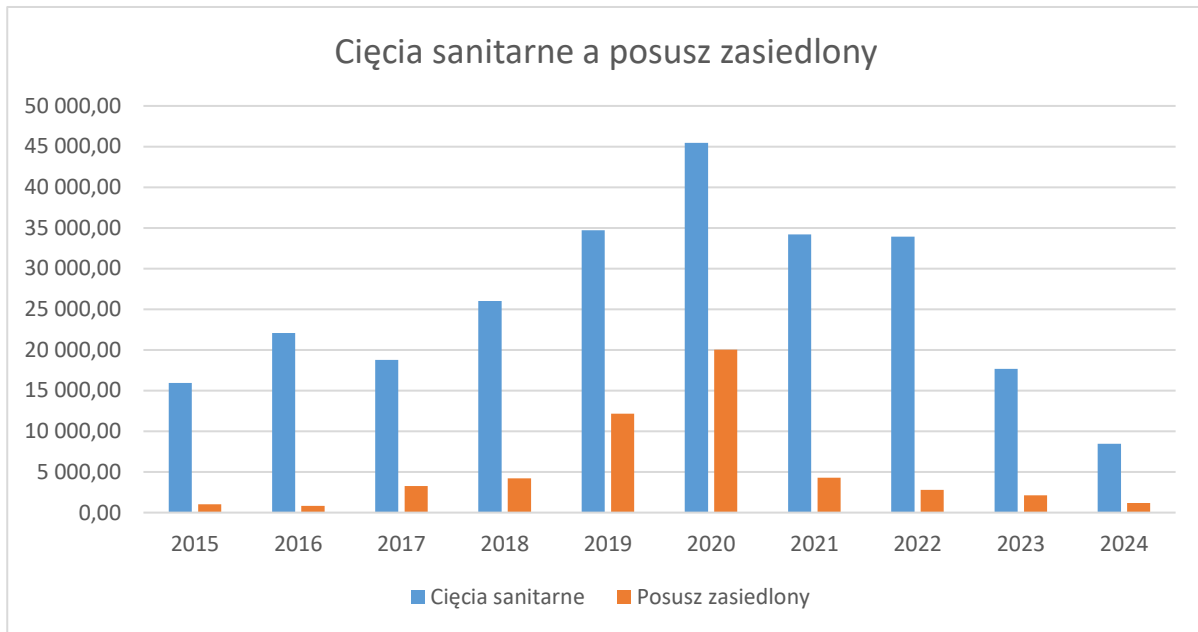

Tabela 25. Cięcia sanitarne a posusz zasiedlony

Powyższa tabela przedstawia cięcia sanitarne w nawiązaniu do posuszu zasiedlonego. Najwięcej, bo około 45 tys. m³ posuszu zasiedlonego w ramach cięć sanitarnych pozyskano w 2020 r. Po roku 2020 ilość usuwanego posuszu zasiedlonego systematycznie znacznie się obniżyła.

Tabela 26. przedstawia pozyskanie drewna z przyczyn sanitarnych w stosunku do pozyskania ogółem wyrażone w m³. Największe pozyskanie z przyczyn sanitarnych miało miejsce w 2020 roku, było to ponad 46 % pozyskania ogółem.

Rok 2020 był kumulacją lat poprzednich 2018 – 2019, kiedy to w większości po huraganach pojawiły się wywroty i złomy, które z przyczyn sanitarnych należało usuwać, była to bardzo trudna i niebezpieczna praca ze względu na nagromadzenie surowca oraz naprężenia występujące w drewnie.

Analiza gospodarki przeszłej za lata 2015 – 2024 i jej wpływ na stan lasu –
referat Nadleśniczego Nadleśnictwa Wołów na Naradę Techniczno – Gospodarczą w sprawie analizy gospodarki przeszłej.

Pozyskanie drewna z przyczyn sanitarnych										
Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Pozyskanie ogółem	92 260,98	106 969,47	104 930,92	101 703,19	101 194,14	97 510,31	104 549,10	102 691,56	102 896,27	96 189,54
Cięcia sanitarne	15 949,10	22 097,25	18 759,25	26 033,19	34 708,69	45 443,20	34 215,56	33 922,63	17 668,28	10 582,23
Procent masy	17,29	20,66	17,88	25,60	34,30	46,60	32,73	33,03	17,17	10,95

Tabela 26. Pozyskanie drewna z przyczyn sanitarnych wyrażone w m3

5. ROZMIAR SZKÓD W LASACH SPOWODOWANY PRZEZ CZYNNIKI BIOTYCZNE, ABIOTYCZNE I ANTROPOGENICZNE Z UWZGLĘDNIENIEM ICH LOKALIZACJI I PRZYCZYN.

5.1 Szkody w drzewostanach powodowane przez czynniki abiotyczne - ich natężenie i przyczyny.

W latach 2015-2024 lasy Nadleśnictwa Wołów zostały uszkodzone przez kilka czynników abiotycznych. W Tabeli 27 przedstawiono występowanie szkód od czynników abiotycznych wyrażone w ha.

W pierwszym roku nowego planu urządzania lasu wystąpił okres suszy z długim okresem występowania wysokich temperatur, często przekraczającymi 35°C.

Uszkodzeniu uległo wtedy ponad 1680, 68 ha powierzchni leśnej z czego 14,35 ha stanowiły uprawy i młodniki do 20 roku życia. Obniżenie poziomu wód gruntowych analogicznie powtórzyło się w kolejnych latach 2016, 2019, 2020 z czego największe szkody odnotowano w roku 2016. Długotrwała susza spowodowała szkody nie tylko w uprawach, ale przede wszystkim w drzewostanach starszych powyżej 20 roku życia co doprowadziło do znacznego wydzielenia się posuszu. Susza przede wszystkim dotknęła drzewostany dębowe w leśnictwach nadodrzańskich w szczególności na żywnych siedliskach łągowych.

Przymrozki późne również odbiły swoje piętno na wołowskich drzewostanach. Najwięcej szkód od niskich temperatur odnotowano w 2024 r. Wtedy to w uprawach odnotowano szkody na pow. 861,15 ha, a w drzewostanach odnotowano szkody aż na 1 755,58 ha. Na chwilę obecną drzewostany zregenerowały się.

W 2020 roku po długich, upalnych dniach nastąpiły ulewne deszcze, które doprowadziły do podtopienia oraz zalania powierzchni leśnych. Podtopionych zostało ok 66,04 ha upraw i 139,97 ha drzewostanów powyżej 20 roku życia.

W 2017 i 2018 roku na terenie nadleśnictwa poważne szkody wyrządziły dwa orkany „Grzegorz” i „Ksawery”. Łącznie usunięto ok. 3 245,03 m³ złomów i wywrotów, bez szkód powierzchniowych.

Kolejne znaczące szkody od wiatru zostały stwierdzone w 2021 oraz 2022 roku (huragan Dudley). W roku 2021 pozyskano z wywrotów i złomów ok. 1 862,99 m³ drewna, a w 2022 roku pozyskano 3 607,75 m³. Zarówno w 2021 r. jak i 2022 r. nie odnotowano szkód powierzchniowych od wiatru.

We wrześniu bieżącego roku wystąpiły bardzo intensywne opady deszczu, które spowodowały powódź porównywalną z roku 1997 obecnie zalanych i podtopionych jest 2500 ha lasów z których część ulegnie zamieraniu.

Analiza gospodarki przeszłej za lata 2015 – 2024 i jej wpływ na stan lasu –
referat Nadleśniczego Nadleśnictwa Wołów na Naradę Techniczno – Gospodarczą w sprawie analizy gospodarki przeszłej.

Rok	Podtopienia i zalania	Obniżenie poziomu wód, susza	Oparzenia	Zmrożenia, zwarzenia	Wiatr	Požary	Ogółem
2015		1 680,68		10,94		0,33	1 691,95
2016		3 787,29				0,21	3 787,50
2017		15,45		0,20	76,31	0,07	92,03
2018		8,59		0,01	0,92	0,51	10,03
2019		3 415,09		51,10	1,47	1,07	3 468,73
2020	206,07	1 053,42			3,67		1 263,16
2021	6,65	840,50	0,30		47,65	0,05	895,15
2022		844,71		2,92	44,42	0,73	892,78
2023	0,10	721,62	4,45	11,80	5,56	0,26	743,79
2024	22,93	63,21		2 616,73		0,60	2 680,54
Razem	235,75	12 430,56	4,75	2 693,70	180,00	3,83	15 525,66

Tabela 27. Występowanie szkód od czynników abiotycznych wyrażone w ha

5.2 Szkody w drzewostanach powodowane przez szkodliwe owady i stosowane sposoby ich ograniczenia.

a) Szkodniki glebowe:

W latach 2015 – 2023 na terenie nadleśnictwa szkody od chrabąszczy nie wystąpiły.

Pierwsze szkody od chrabąszcza majowego odnotowano w 2024 r na terenie L. Wińsko na pow. 2,40 ha oraz L. Krzelów – 14,18 ha.

Powierzchnie na których stwierdzono występowanie chrabąszczy będą monitorowane.

b) Szkodniki upraw i młodników:

Na terenie Nadleśnictwa Wołów nie odnotowano szkód spowodowanych szkodnikami upraw oraz młodników.

c) Szkodniki drzewostanów starszych;

Nadleśnictwo Wołów prowadzi prognozę występowania owadzich szkodników pierwotnych poprzez:

1. Kontrolę występowania brudnicy mniszki.
2. Jesienne poszukiwania szkodników pierwotnych sosny na stałych partiach kontrolnych.
3. Obserwację defoliacji drzewostanów dębowych oraz z udziałem dębów pod kątem zagrożenia od zwójek dębowych, piędzika przedzimka oraz innych z rodziny miernikowcowatych, a także pod kątem występowania kuprówki rudnicy.
4. Nadzwyczajne kontrole występowania szkodników pierwotnych sosny zgodnie z corocznymi wytycznymi ZOL we Wrocławiu,
5. Inne kontrole doraźne zgodnie z wytycznymi ZOL we Wrocławiu.

Prowadzone prace prognostyczne, na bieżąco pozwalają na określenie stanu zagrożenia ze strony ww. szkodników i podjęcie ewentualnych decyzji o konieczność ich zwalczania.

Zabiegi ochronne (opryski przy użyciu samolotu) przeprowadzono w:

- 2016 roku (pow. 960,61 ha, zwalczano zwójki dębowe – L. Prawików),
- 2017 roku (pow. 599,27 ha, zwalczano piędzika przedzimka oraz inne owady z rodziny miernikowcowatych – L. Prawików),
- 2020 roku (pow. 1 112,89 ha, zwalczano piędzika przedzimka oraz inne owady z rodziny miernikowcowatych – L. Prawików)
- 2024 roku (pow. 113,30 ha zwalczano kuprówkę rudnicę – L. Stryjno).

Nadleśnictwo Wołów prowadziło kontrolę występowania owadzich szkodników wtórnych poprzez:

- metoda frekwencji – kambio i ksylofagi;
- wyznaczanie drzew trocinkowych;
- pułapki monitoringowe szkodniki sosny (cetyniec, przyplaszczek granatek, kornik sześćożębny, kornik ostrożębny);

- pułapki monitoringowe świerka (kornik drukarz, rytownik pospolity);
- pułapki monitoringowe na szkodniki wtórne dębu;
- pułapki monitoringowe na wyrzynika dębowca;
- pułapki klasyczne

Najskuteczniejszą metodą na ograniczenia występowania szkodników wtórnych na terenie Nadleśnictwa Wołów było systematyczny wywóz drewna zasiedlonego poza strefę zagrożenia.

5.3 Szkody w drzewostanach powodowane przez grzyby pasożytnicze i stosowane sposoby ich ograniczania.

Szkody powodowane przez grzyby wywołujące choroby korzeni (huba korzeni i opieńki).

Stosowane sposoby ochrony:

- w nadleśnictwie stosowano zabezpieczanie pni po ściętych drzewach preparatem zawierającym grzybnię *Phlebiopsis gigantea* – w następujących latach:

- 2016 roku na powierzchni 147,04 ha;
- 2017 roku na powierzchni 258,22 ha;
- 2018 roku na powierzchni 74,60 ha;
- 2019 roku na powierzchni 35,24 ha;
- 2020 roku na powierzchni 8,61 ha;
- 2024 roku na powierzchni 2,84 ha

- działania profilaktyczne - popieranie odnowień naturalnych oraz sadzenie gatunków liściastych.

W 2019 roku porażeniu mączniakiem prawdziwym uległy drzewostany dębowe na powierzchni ponad 2 263,60 ha. Jednorazowe uszkodzenie aparatu asymilacyjnego nie miało znaczącego wpływu na przyrost i zdrowotność zaatakowanych drzewostanów.

5.4 Szkody w drzewostanach powodowane przez patogeny i sposoby ich ograniczanie.

Od kilku lat na terenie Nadleśnictwa Wołów występują trzy główne rodzaje szkód wywołujące zamieranie, są to: zamieranie dębów, zamieranie jasionów oraz szkody spowodowane przez jemiolę prowadzące do zamierania. Szkody te zestawiono w Tabeli 27 zamieszczonej poniżej.

Podczas obserwacji masowego zamierania dębów, odnotowano je w następujących kolejno latach:

- 2019 - roku na powierzchni 1 483,92 ha;
- 2020 - roku na powierzchni 834,45 ha;
- 2021 - roku na powierzchni 740,38 ha;
- 2022 – roku na powierzchni 750,34 ha;
- 2023 – roku na powierzchni 606,57 ha;

- 2024 - roku na powierzchni 529,24 ha.

Masowe zamieranie dębów spowodowane jest trwającą od kilku lat suszą hydrologiczną. Osłabione drzewostany dębowe dodatkowo atakowane są przez szkodniki wtórne dębu (wyrynniki, opiętki, rozwiertki) oraz patogeny. W celu poprawy kondycji zdrowotnej drzewostanów dębowych, Nadleśnictwo Wołów uczestniczy w projekcie realizowanym przez Wody Polskie – „Nawodnienie lasów łęgowych”.

Na terenie Nadleśnictwa Wołów zaobserwowano zamieranie jesionu wyniosłego. Od roku 2019 r. corocznie przeprowadzana jest jego inwentaryzacja, a wyniki inwentaryzacji przedstawiają następująco:

- 2019 roku na powierzchni 760,25 ha;
- 2020 roku na powierzchni 12,24 ha;
- 2021 roku na powierzchni 44,64 ha;
- 2022 roku na powierzchni 138,34 ha;
- 2023 roku na powierzchni 139,90 ha;
- 2024 roku na powierzchni 145,25 ha.

Nadleśnictwo Wołów zмага się również z jemiolą, półpaszytem prowadzącym do osłabienia i obumierania drzewostanów przeprowadza corocznie jej inwentaryzację, która w kolejnych latach przedstawia się następująco:

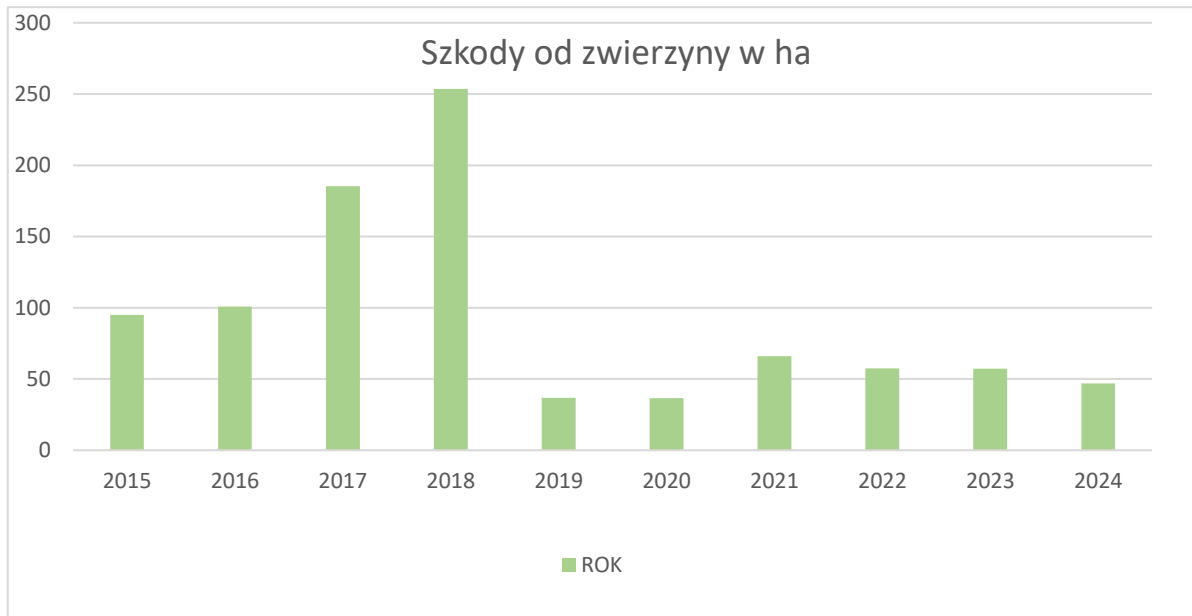
- 2019 roku na powierzchni 954,29 ha
- 2020 roku na powierzchni 971,13 ha
- 2021 roku na powierzchni 853,31 ha;
- 2022 roku na powierzchni 2 097,18 ha;
- 2023 roku na powierzchni 2 780,74 ha;
- 2024 roku na powierzchni 1415,11 ha.

Szkody powodowane przez patogeny			
Rok	Zamieranie dębów	Zamieranie jesionu	Jemiola
2015			
2016			
2017	52,32		
2018			
2019	1483,92	760,25	954,29
2020	834,45	12,24	971,13
2021	740,38	44,64	853,31
2022	750,34	138,34	2097,18
2023	609,57	139,90	2780,74
2024	529,24	145,28	1415,11
Razem	5 000,22	1 240,65	9 071,76

Tabela 28. Szkody powodowane przez patogeny w hektarach.

5.5 Szkody w drzewostanach powodowane przez zwierzynę – ich natężenie i sposoby ich ograniczania.

Szkody powodowane przez zwierzynę sprowadzają się do uszkodzania upraw poprzez zgryzanie, wydeptywanie, wrywanie. Dominującym sprawcą jest jeleni, występują również szkody od bobrów.

Wykres 16. Rozmiar szkód powodowanych przez zwierzynę w latach 2015-2024.

Drugim po jeleniu sprawcą szkód jest bóbr europejski (*Castor fiber*). Jego działalność w dużej mierze sprowadza się do min. bezpośredniego uszkodzenia drzew poprzez zgryzanie oraz pośrednio poprzez zalewanie powierzchni w wyniku budowy tam i żeremi na ciekach. W związku z powyższym Nadleśnictwo Wołów dwukrotnie (2017 r. oraz 2019 r.) otrzymało decyzje od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu na usuwanie tam bobrowych oraz odstrzały redukcyjne. Od 2015 roku wykonano prace gospodarcze redukujące szkody od bobrów na pow. ok 1 150,55 ha oraz pozyskano 1 osobnika bobra.

Aby dokładniej zobrazować zakres ewidencjonowanych szkód, należy wyłączyć z analizy szkody powodowane działalnością bobrów, ponieważ stanowią one przeważającą część.

Analiza gospodarki przeszłej za lata 2015 – 2024 i jej wpływ na stan lasu –
referat Nadleśniczego Nadleśnictwa Wołów na Naradę Techniczno – Gospodarczą w sprawie analizy gospodarki przeszłej.

Rok	Szkody od zwierzyny [ha]									
	Uprawy			Młodniki			Drzewostany starsze			Pow. ogółem
	21-40%	>40%	Ogółem	21-40%	>40%	Ogółem	21-40%	>40%	Ogółem	
2015	59,03	8,24	67,27	15,37	8,04	23,41	2,70	1,60	4,30	94,98
2016	25,65	6,16	31,81	56,16	9,44	65,60	2,70	0,70	3,40	100,81
2017	60,06	17,93	77,99	71,49	23,45	94,94	9,63	2,69	12,32	185,25
2018	50,60	9,80	60,40	142,51	31,19	173,70	17,54	2,03	19,57	253,67
2019	12,11	1,60	13,71	8,79	5,05	13,84	6,07	3,30	9,37	36,92
2020	6,39	4,77	11,16	4,65	10,60	15,25	2,00	8,17	10,17	36,58
2021	22,82	5,02	27,84	10,46	10,67	21,13	5,85	11,17	17,02	65,99
2022	8,91	5,71	14,62	1,65	10,73	12,38	3,82	26,71	30,53	57,53
2023	10,88	1,47	12,35	5,10	12,15	17,25	4,60	23,02	27,62	57,22
Razem	256,45	60,70	317,15	316,18	121,32	437,50	54,91	79,39	134,30	888,95

Tabela 29. Szkody od zwierzyny w latach 2015 – 2023 wyrażone w ha.

Rok	Szkody od zwierzyny [ha]												
	Uprawy				Młodniki				Drzewostany starsze				Pow. ogółem
	11-30%	31-60%	>60%	Ogółem	11-30%	31-60%	>60%	Ogółem	11-30%	31-60%	>60%	Ogółem	
2024	14,9	14,05	0,3	29,25	4,9	3,05	0,9	8,85	7,77	1,03	0,04	8,84	46,94

Tabela 30. Szkody od zwierzyny w roku 2024 wyrażone w ha.

Analiza gospodarki przeszłej za lata 2015 – 2024 i jej wpływ na stan lasu –
referat Nadleśniczego Nadleśnictwa Wołów na Naradę Techniczno – Gospodarczą w sprawie analizy gospodarki przeszłej.

Rok	Szkody od zwierzyny bez szkód spowodowanych od bobrów [ha]									
	Uprawy			Młodniki			Drzewostany starsze			Pow. ogółem
	21-40%	>40%	Ogółem	21-40%	>40%	Ogółem	21-40%	>40%	Ogółem	
2015	19,97	3,66	23,63	9,71	8,04	17,75	2,70	1,60	4,30	45,68
2016	16,10	3,26	19,36	46,36	3,50	49,86	2,70	0,70	3,40	72,62
2017	47,06	13,35	60,41	60,66	17,61	78,27	0,20	0,19	0,39	139,07
2018	49,43	3,90	53,33	122,58	11,60	134,18	0,10	0,00	0,10	187,61
2019	11,05	1,30	12,35	2,00	0,30	2,30	0,00	0,00	0,00	14,65
2020	6,39	3,40	9,79	1,80	0,85	2,65	0,00	0,00	0,00	12,44
2021	20,82	3,52	24,34	7,66	0,20	7,86	0,00	0,00	0,00	32,20
2022	8,41	4,21	12,62	1,00	0,20	1,20	0,00	0,00	0,00	13,82
2023	10,48	0,00	10,48	1,00	0,00	0,00	0,00	23,02	0,00	10,48
Razem	189,71	36,60	226,31	252,77	42,30	294,07	5,70	25,51	8,19	528,57

Tabela 31. Szkody od zwierzyny w latach 2015 – 2023 z wyłączeniem szkód od bobrów wyrażone w ha.

Rok	Szkody od zwierzyny bez szkód od bobrów[ha]												
	Uprawy				Młodniki				Drzewostany starsze				Pow. ogółem
	11-30%	31-60%	>60%	Ogółem	11-30%	31-60%	>60%	Ogółem	11-30%	31-60%	>60%	Ogółem	
2024	14,87	14,05	0,3	29,22	4,9	2,5	0	7,4	0	0	0	0	36,62

Tabela 32. Szkody od zwierzyny w roku 2024 z pominięciem szkód od bobrów.

Rok	Szkody od bobrów [ha]									
	Uprawy			Młodniki			Drzewostany starsze			Pow. ogółem
	21-40%	>40%	Ogółem	21-40%	>40%	Ogółem	21-40%	>40%	Ogółem	
2015	39,06	4,58	43,64	5,66	8,04	13,70	2,70	1,60	4,30	61,64
2016	9,55	2,90	12,45	9,80	5,94	15,74	2,70	0,70	3,40	31,59
2017	13,00	4,58	17,58	10,83	5,84	16,67	9,43	2,50	11,93	46,18
2018	1,17	5,90	7,07	20,83	19,59	40,42	15,94	2,03	17,97	65,46
2019	1,06	0,30	1,36	6,79	4,75	11,54	6,07	3,30	9,37	22,27
2020	0,00	1,37	1,37	2,85	9,75	12,60	2,00	8,17	10,17	24,14
2021	2,00	1,50	3,50	2,80	10,47	13,27	5,85	11,17	17,02	33,79
2022	0,50	1,50	2,00	1,60	10,53	12,13	3,82	26,71	30,53	44,66
2023	0,40	0,00	0,40	4,10	12,15	16,25	4,60	23,02	27,62	44,27
Razem	66,74	22,63	89,37	65,26	87,06	152,32	53,11	79,20	132,31	374,00

Tabela 33. Szkody powodowane przez bobry w latach 2015 – 2023 w ha w Nadleśnictwie Wołów

Rok	Szkody od bobrów [ha]												
	Uprawy				Młodniki				Drzewostany starsze				Pow. ogółem
	11-30%	31-60%	>60%	Ogółem	11-30%	31-60%	>60%	Ogółem	11-30%	31-60%	>60%	Ogółem	
2024	0,03	0	0	0,03	0	0,55	0,9	1,45	7,77	1,03	0,04	8,84	10,32

Tabela 34. Szkody powodowane przez bobry w roku 2024

Podejmowane przez nadleśnictwo działania profilaktyczne to mechaniczne (grodzenia) i chemiczne (repelenty) zabezpieczenie upraw i młodników oraz wykładanie drzew zgryzowych. Poniższa Tabela 35. obrazuje zakres prac wykonanych z zakresu ochrony przed zwierzyną w latach 2015-2024

Nadleśnictwo Wołów			
ROK	Grodzenie upraw [ha]	Chemiczne zabezpieczenie upraw i młodników [ha]	Wykładanie drzew zgryzowych [ha]
2015	31,31	671,39	974,75
2016	32,20	504,78	970,64
2017	89,62	507,88	1 316,04
2018	109,34	427,32	1 273,54
2019	28,64	350,37	1 152,24
2020	55,95	242,07	885,84
2021	77,91	143,52	676,46
2022	78,01	200,36	787,09
2023	43,96	231,78	904,82
2024	98,45	309,39	1 475,90
Razem	645,39	3 588,86	10 417,32

Tabela 35. Rozmiar zadań związanych z ochroną lasu przed uszkodzeniami od zwierzyny z wyszczególnieniem grodzeń, chemicznego zabezpieczania upraw oraz wykładania drzew zgryzowych.

Rozmiar zadań związanych z ochroną lasu przed uszkodzeniami od zwierzyny.						
Rok	Metoda zabezpieczania					Razem zabezpieczona powierzchnia upraw przed zwierzyną
	Grodzenia (O-GRODZN)			Chemiczne zabezpieczenia upraw (O-ZGRYZC)		
	Pow. w ha	Długość w mb	Koszt w tys. zł.	Pow. w ha	Koszt w tys. zł.	
2015	31,31	18 186,00	162 687,76	671,39	252 548,61	702,70
2016	32,20	20 449,00	107 793,39	504,78	213 644,56	536,98
2017	89,62	53 192,00	349 674,75	507,88	172 575,46	597,50
2018	109,34	58 478,00	542 124,91	427,32	191 756,41	536,66

2019	28,64	17 027,00	153 753,48	350,37	162 087,41	379,01
2020	55,95	34 271,00	331 482,32	242,07	120 331,15	298,02
2021	77,91	45 952,00	396 261,40	143,52	67 645,11	221,43
2022	78,01	14 343,00	543 807,58	200,36	133 790,04	278,37
2023	43,96	26 278,00	399 127,95	231,78	226 326,26	275,74
2024	98,45	58 051,00	824 177,13	309,39	291 634,11	407,84
razem	645,39	346 227,00	3 810 890,67	3 588,86	1 832 339,12	4 234,25
Średnio- rocznie	64,539	34622,7	381089,067	358,886	183233,912	423,425

Tabela 36. Rozmiar zadań związanych z ochroną lasu przed uszkodzeniami od zwierzyny z wyszczególnieniem grodzień i chemicznego zabezpieczania upraw.

Nadleśnictwo podejmuje dodatkowe działania w kierunku ograniczania szkód poprzez:

- a) Prawidłowe zagospodarowanie obwodów łowieckich
- b) Modyfikację zabiegów hodowlanych pod kątem ewentualnych uszkodzeń przez zwierzynę:
 - wykonywanie czyszczeń wczesnych w pierwszych latach po założeniu uprawy bądź rezygnacji z ich wykonania;
 - wykonywanie czyszczeń późnych w starszym wieku po wykształceniu przez drzewa grubej kory w potencjalnym miejscu spalowania.

5.6 Szkody w drzewostanach powodowane przez zanieczyszczenie środowiska – ich natężenie i sposoby ich ograniczania.

Do najbardziej uciążliwych zanieczyszczeń dla środowiska przyrodniczego nadleśnictwa w minionym okresie gospodarczym należą zanieczyszczenia pochodzące z zakładów chemicznych PCC „ROKITA” S.A. w Brzegu Dolnym oraz sąsiedztwo Legnicko – Głogowskiego Okręgu Miedziowego, na który składają się kopalnie w Polkowicach, Lubinie oraz huty miedzi w Legnicy i Głogowie.

Na stan zdrowotny lasów Nadleśnictwa Wołów istotny wpływ ma również obniżenie się dna koryta Odry na skutek erozji spowodowanej funkcjonowaniem stopnia wodnego w pobliżu Brzegu Dolnego oraz w miejscowości Malczyce.

Natomiast na terenie całego Nadleśnictwa Wołów istotnym problemem w jest zanieczyszczenie lasu powodowane wywożeniem śmieci, których w minionym dziesięcioleciu zebrano ponad 760 m³. Służba terenowa corocznie systematycznie zbiera oraz wywozi śmieci z terenów leśnych, a także wraz z edukatorami leśnymi prowadzi szeroko zakrojoną akcję edukacyjną, w której przybliżano dzieciom i dorosłym problem zaśmiecania lasu w różnych miejscowościach na terenie Nadleśnictwa, a także poza nim.

5.7 Szkody w drzewostanach powodowane przez pożary – ich natężenie i sposoby ich ograniczania.

Lasy Nadleśnictwa Wołów zostały zaliczone w całości do I kategorii zagrożenia pożarowego.

Na zagrożenie pożarowe największy wpływ miały:

- Duży udział drzewostanów iglastych
- Udział młodszych klas wieku
- Występowanie dużych zwartych kompleksów młodników iglastych
- Nasilenie ruchu turystycznego
- Penetracja lasu przez zbieraczy runa leśnego
- Wypalanie nieużytków na styku z lasem w okresie wczesnowiosennym
- Istniejąca sieć linii komunikacyjnych

Duże bądź średnie zagrożenie pożarowe w nadleśnictwie utrzymuje się od marca do września. Ilość pożarów jest zróżnicowana w obrębach leśnych w latach 2015-2024 zarejestrowano ich 30.

W minionym okresie pożary powstały na wskutek:

- w 9 przypadkach - podpalenia,
- w 2 przypadkach - papierosy,
- w 2 przypadkach - rekreacji,
- w 2 przypadku - wyładowania elektryczne,
- w 11 przypadkach - nieustalone,
- w 4 przypadkach – inne wypadki

Największym pożarem powstałym w Nadleśnictwie Wołów w latach 2015-2024 był pożar z dnia 07.04.2018 r. na Obrębie Wińsko w leśnictwie Krzelów, objął on swoim zasięgiem obszar 0,37 ha, był to pożar pokrywy gleby. W wyniku pożaru poniesiono straty w wysokości 9 431,19 zł.

Lp,	Rok gosp.	Ilość pożarów	Pow. pożaru (ha)	Średnia pow. pożaru (ha)	Poniesione straty (zł)
1	2015	4	0,33	0,08	0,00
2	2016	2	0,21	0,11	544,63
3	2017	2	0,07	0,04	900,00
4	2018	2	0,51	0,26	11133,39
5	2019	8	1,07	0,13	40052,60

6	2020	0	0,00	0,00	0,00
7	2021	1	0,05	0,05	0,00
8	2022	3	0,73	0,24	0,00
9	2023	3	0,26	0,09	0,00
10	2024	5	0,70	0,14	18000,00
Razem		30	3,93	0,13	70630,62

Tabela 37. Pożary lasu w latach 2015 – 2024.

Ogółem pożary w latach 2015 – 2024 w Nadleśnictwie Wołów spowodowały poniesienie strat w kwocie 70630,62 zł

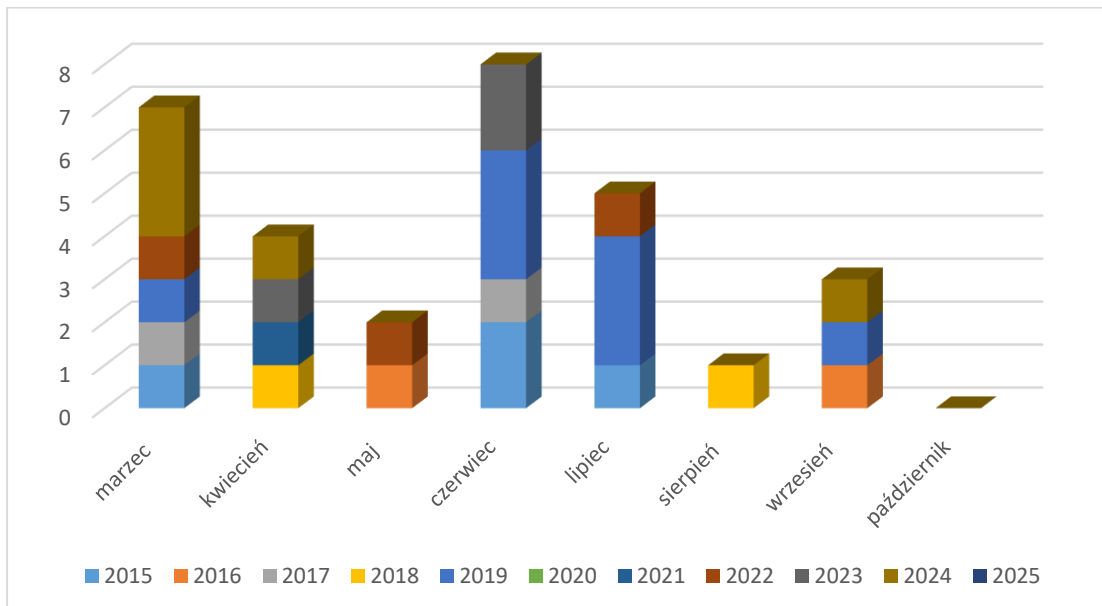
Lp.	Rok	Ilość pożarów w poszczególnych miesiącach								Razem
		III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
1	2015	1	0	0	2	1	0	0	0	4
2	2016	0	0	1	0	0	0	1	0	2
3	2017	1	0	0	1	0	0	0	0	2
4	2018	0	1	0	0	0	1	0	0	2
5	2019	1	0	0	3	3	0	1	0	8
6	2020	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	2021	0	1	0	0	0	0	0	0	1
8	2022	1	0	1	0	1	0	0	0	3
9	2023	0	1	0	2	0	0	0	0	3
10	2024	3	1	0	0	0	0	1	0	5
Ogółem		7	4	2	8	5	1	3	0	30

Tabela 38. Rozkład ilości pożarów w poszczególnych miesiącach w latach 2015-2024.

Rok gospodarczy	Ilość pożarów	Obręb Dębno ilość pożarów - szt.	Obręb Wińsko ilość pożarów - szt.
2015	4	3	1
2016	2	1	1
2017	2	0	2
2018	2	1	1
2019	8	3	5

2020	0	0	0
2021	1	0	1
2022	3	2	1
2023	3	2	1
2024	5	4	1
RAZEM	235	16	14

Tabela 39. Pożary lasu w latach 2015-2024 z podziałem na obręby leśne.

Wykres 17. Rozkład ilości pożarów w poszczególnych miesiącach w latach 2015-2024.

Najbardziej palnymi miesiącami są czerwiec, marzec oraz kwiecień.

Zabezpieczenie przeciwpożarowe - infrastruktura

Dla spełnienia wymogów ochrony lasów przed pożarami zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 22.03.2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz. U. Nr 58, poz. 405 i Nr 82, poz. 573 oraz z 2010 r. Nr 137, poz. 923) oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13.07.2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów Nadleśnictwo Wołów systematycznie poprawia i modernizuje stan dróg wykorzystywanych jako dojazdy pożarowe, a także utrzymuje w

sprawności pasy przeciwpożarowe i punkty czerpania wody. Infrastruktura przeciwpożarowa podlega okresowym kontrolą prowadzonym przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Wołowie.

W celu wczesnego wykrywania zagrożeń funkcjonują w nadleśnictwie dwa punkty obserwacyjne wyposażone w wieże obserwacyjne z zamontowanymi nowoczesnymi kamerami telewizyjnymi. Obraz przekazywany jest do punktu alarmowo dyspozycyjnego PAD w siedzibie nadleśnictwa, gdzie pracownik na bieżąco analizuje sytuację pożarową. Kamery posiadają system do wczesnego wykrywania pożarów.

Punkty obserwacyjne (PO) zlokalizowane są w:

- miejscowości Wrzosa – leśnictwo Wrzosa oddz. 127 j;
- miejscowości Jakubikowice – leśnictwo Wińsko oddz. 186 a

W ramach systemu ochrony przeciwpożarowej na terenie Nadleśnictwa Wołów można wyróżnić:

- dwie dostrzegalnie przeciwpożarowe o konstrukcji stalowo-kratownicowej oraz betonowej, które znajdują się w miejscowościach Jakubikowice i Wrzosa;
- nadzór i patrole pracowników terenowej Służby Leśnej;
- dostrzegalnie przeciwpożarowe sąsiednich nadleśnictw;
- bazę sprzętu przeciwpożarowego na terenie siedziby Nadleśnictwa Wołów;
- naturalne zbiorniki wodne;
- sieć punktów czerpania wody jako hydranty w okolicznych miejscowościach;
- samochód terenowy Toyota Hilux wraz z modułem gaśniczym – zbiornikiem na 400 litrów oraz pompą wysokociśnieniową;
- stację meteorologiczno-pomiarową jako część systemu wyznaczania stopnia zagrożenia pożarowego dla lasów;
- ciągniki oraz sprzęt podczepiany wykorzystywane do zabezpieczania pożarysk.

Nadleśnictwo posiada również bazę sprzętu wyposażoną w:

- 50 szpadli metalowych;
- 12 tłumic gumowych;
- 10 hydronetki wodne;

Tereny Nadleśnictwa Wołów zabezpieczane są przez jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych i jednostkę Państwowej Straży Pożarnej oraz samoloty patrolowe i gaśnicze w ramach umów zawieranych przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych we Wrocławiu.

6. PODSTAWOWE WYNIKI Z ZAKRESU UŻYTKOWANIA UBOCZNEGO.

6.1 Stopień wykorzystania baz surowcowych z punktu widzenia ich trwałości.

Pozyskanie produktów użytkowania ubocznego

Nadleśnictwo Wołów pozyskuje od 100 do 269 sztuk choinek świerkowych zaspakajając potrzeby miejscowej ludności (średnio ok. 160 sztuk rocznie).

6.2 Gospodarka łąkowo-rolna

W Nadleśnictwie Wołów w okresie trwania Planu Urządzania Lasu na lata 2015 – 2024 prowadzono gospodarkę łąkowo-rolną.

Według stanu na dzień 01.01.2015 roku powierzchnia gruntów rolnych w Nadleśnictwie Wołów wynosiła 373,6228 ha. W trakcie trwania Planu Urządzania Lasu na lata 2015 – 2024 powierzchnia ta ulegała zmianom na skutek nabycia gruntów rolnych pod zalesienie w trybie art. 37 i art. 37a ustawy o lasach, przyjęcia i przekazania gruntów w trybie art. 38e ustawy o lasach, sprzedaży gruntów w trybie art. 38 oraz art. 40a ustawy o lasach, zmiany klasyfikacji gruntu, regulacji granic geodezyjnych, wynosząc według stanu na dzień 31.12.2024 roku 408,7976 ha.

Grunty rolne w Nadleśnictwie Wołów w trakcie trwania Planu Urządzania Lasu na lata 2015 – 2024 zagospodarowane były w ramach:

- wykaszania łąk zgłoszonych do dofinansowania z ARiMR
- płatnych dzierżaw
- bezczynszowej dzierżawy gruntów rolnych (deputaty)

6.3 Wyniki gospodarki łowieckiej.

Nadleśnictwo Wołów nadzorowało gospodarkę łowiecką prowadzoną w 10 obwodach łowieckich dzierżawionych przez 8 kół łowieckich o łącznej powierzchni obwodu 43674 ha w tym 16 903 ha powierzchni gruntów leśnych w obwodzie łowieckim. Przeważają obwody polne.

Gospodarka łowiecka była prowadzona na podstawie Wieloletnich Łowieckich Planów Hodowlanych dla Rejonu hodowlanego X – Wzgórza Trzebnickie na lata od 01.04.2017 r. do 31.03.2027 r. W związku z Decyzją Dyrektora Generalnego z dnia 15.03.2023 r. obowiązuje zatwierdzony Wieloletni Łowiecki Plan Hodowlany dla rejonu nr X na okres od 01. 04.2023 r. do 31.03.2033 r. Głównym celem gospodarki łowieckiej w rejonie hodowlanym jest prawidłowe gospodarowanie zwierzyną grubą tj. jeleniem, daniem, sarną i dzikiem. Mniejsze znaczenie przypisuje się zwierzynie drobnej.

WŁPH stanowi podstawowy dokument dla prawidłowego prowadzenia gospodarki łowieckiej w obwodach nadzorowanych przez nadleśnictwo. Dokument ten zawiera m.in. wyliczone wartości liczbowe pojemności docelowej dla zwierzyny łownej w danym obwodzie.

Ze względu na kategorie obwodów łowieckich wyróżniamy następujące obwody wg ich numerów:

- bardzo dobry: 181,182,195, 197, 198, 213, 215
- dobry: 180, 214
- średni: 196

L. p.	Województwo	Nazwa koła	Numer obwodu łowieckiego	Powierzchnia obwodu łowieckiego (ha)	Powierzchnia gruntów leśnych w obwodzie łowieckim (ha)	Udział pow. leśnej (%)	Rodzaj obwodu
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Dolnośląskie	Jeleń Wińsko	180	4560	1126	24,69	polny
2	Dolnośląskie	Jeleń Wrocław	181	5593	989	17,68	polny
3	Dolnośląskie	Jeleń Wrocław	182	4328	161	3,72	polny
4	Dolnośląskie	Jeleń Wińsko	195	4616	1066	23,09	polny
5	Dolnośląskie	Leśnik Wrocław	196	4 110	2921	71,07	leśny
6	Dolnośląskie	Echo Wołów	197	4748	1676	35,30	polny
7	Dolnośląskie	Remiza Wołów	198	4729	2233	47,22	polny
8	Dolnośląskie	Leśnik Dębno	213	6069	4067	67,01	leśny
9	Dolnośląskie	Łoś Lubiąż	214	5371	1565	29,14	polny
10	Dolnośląskie	Daniel Wołów	215	3660	1099	30,03	polny
Razem (liczba obwodów łowieckich, powierzchnia obwodów łowieckich rejonu hodowlanego, powierzchnia gruntów leśnych obwodów łowieckich rejonu hodowlanego, średni udział pow.leśnej)			10	43674	16903	34,9	

Tabela 40. Charakterystyka obwodów łowieckich na terenie Nadleśnictwa Wołów zgodnie z WŁPH na lata 2023 – 2033r.

L.p.	Numer obwodu łowieckiego	Gatunki występującej zwierzyny łownej
1	180	Jeleń szlachetny, Sama, Dzik, Lis, Borsuk, Szakal Złocisty, Kuna leśna, Kuna domowa, Tchórz zwyczajny, Zając szarak, Bażant, Kuropatwa, Gęś gęgawa, Krzyżówka, Gołąb Grzywacz
2	181	Jeleń szlachetny, Sama, Dzik, Lis, Borsuk, Szakal Złocisty, Kuna leśna, Kuna domowa, Tchórz zwyczajny, Zając szarak, Bażant, Kuropatwa, Gęś gęgawa, Krzyżówka, Gołąb Grzywacz
3	182	Jeleń szlachetny, Daniel, Sarna, Dzik, Lis, Borsuk, Szakal złocisty, Kuna leśna, Kuna domowa, Norka amerykańska, Tchórz zwyczajny, Zając szarak, Bażant, Kuropatwa, Gęś gęgawa, Gęś zbożowa, Gęś białoczelna, Krzyżówka, Cvranczka, Głowienka, Czernica, Gołąb Grzywacz, Słonka, Łvska
4	195	Jeleń szlachetny, Sama, Dzik, Lis, Borsuk, Kuna leśna, Kuna domowa, Norka amerykańska, Zając szarak, Bażant, Kuropatwa, Gęś gęgawa, Gęś zbożowa, Krzyżówka, Gołąb grzywacz

5	196	Jeleń szlachetny, Sama, Dzik, Lis, Borsuk, Szakal złocisty, Kuna leśna, Kuna domowa, Zając szarak, Bażant, Kuropatwa, Gęś zbożowa, Krzyżówka, Gołąb grzywacz
6	197	Sama, Dzik, Lis, Borsuk, Szakal złocisty, Kuna leśna, Kuna domowa, Tchórz zwyczajny, Zając szarak, Bażant, Krzyżówka, Gołąb grzywacz
7	198	Jeleń szlachetny, Sama, Dzik, Lis, Borsuk, Szakal złocisty, Kuna leśna, Kuna domowa, Norka amerykańska, Tchórz Zwyczajny, Zając szarak, Bażant, Gęś białoczelna, Kuropatwa, Gęś gęgawa, Gęś zbożowa, Krzyżówka, Cyraneczka, Gołąb grzywacz, Łyska
8	213	Jeleń szlachetny, Sama, Dzik, Lis, Borsuk, Kuna leśna, Norka amerykańska, Tchórz Zwyczajny, Zając szarak, Bażant, Gęś gęgawa, Gęś zbożowa, Gęś białoczelna, Krzyżówka, Cyraneczka, Gołąb grzywacz
9	214	Jeleń szlachetny, Sama, Dzik, Lis, Borsuk, Kuna leśna, Kuna Domowa, Tchórz Zwyczajny, Zając szarak, Bażant, Gęś gęgawa, Krzyżówka, Gołąb grzywacz
10	215	Jeleń szlachetny, Sama, Dzik, Lis, Borsuk, Kuna leśna, Kuna domowa, Tchórz zwyczajny, Zając szarak, Bażant, Gęś gęgawa, Gęś zbożowa, Gęś białoczelna, Głowienka, Czernica, Gołąb grzywacz, Słonka, Łyska, Krzyżówka, Cyraneczka,

Tabela 41. Nazwy występujących gatunków zwierzyny łownej.

Numer obwodu łowieckiego	Gatunki i szacunkowa liczebność występujących drapieżników w szt.								
	Lis	Jenot	Borsuk	Szopracz	Szakal złocisty	Kuna leśna	Kuna domowa	Tchórz zwyczajny	Norka amerykańska
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
180	25	5	15	0	2	10	4	6	0
181	50	20	20	2	2	10	10	8	10
182	50	18	20	5	2	10	8	5	8
195	30	9	15	0	2	10	4	6	0
196	40	4	6	3	2	3	3	3	0
197	40	20	20	0	0	10	7	7	15
198	30	3	3	0	1	3	2	2	10
213	50	0	20	0	4	10	8	0	14
214	21	10	40	0	0	14	17	10	0
215	40	10	12	0	0	5	0	0	0

Tabela 42. Nazwy gatunków i szacunkowa liczebność występujących drapieżników.

Numer obwodu łowieckiego	Liczba łosi, jeleni szlachetnych, danieli, muflonów i dzików na 1000 ha obwodu łowieckiego w szt.
--------------------------	---

	Gatunki zwierząt				
	Łoś	Jeleń szlachetny	Daniel	Muflon	Dzik
180	0	13	0	0	5
181	0	13	0	0	3
182	0	18	10	0	3
195	0	15	3	0	5
196	0	41	8	0	4
197	0	25	5	0	6
198	0	29	14	0	4
213	0	23	6	0	2
214	0	17	2	0	3
215	0	4	1	0	5

Tabela 43. Liczba łosi, jeleni szlachetnych, danieli, muflonów i dzików w odniesieniu do powierzchni obwodu łowieckiego, według stanu na dzień sporządzenia planu wieloletniego w szt.

Numer obwodu łowieckiego	Gatunki zwierząt			
	Łoś	Jeleń szlachetny	Daniel	Muflon
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
180	0	7	0	0
181	0	6	0	0
182	0	13	10	0
195	0	8	3	0
196	0	24	8	0
197	0	12	5	0
198	0	15	14	0
213	0	16	6	0
214	0	7	2	0
215	0	4	1	0

Tabela 44. Docelowa liczba łosi, jeleni szlachetnych, danieli i muflonów na 1000 ha obwodu.

Numer obwodu łowieckiego	Maksymalna liczba dzików
180	1
181	1
182	1
195	1
196	1

197	1
198	1
213	1
214	1
215	1

Tabela 45. Maksymalna liczba dzików na 1000 ha powierzchni obwodu łowieckiego.

Numer obwodu łowieckiego	Liczba saren, zajęcy i kuropatw na 100 ha obwodu łowieckiego		
	Sarny	Zajęcy	Kuropatwy
1	2	3	4
180	5	0	0
181	6	0	0
182	8	1	0
195	5	0	0
196	3	0	0
197	6	2	1
198	3	1	0
213	2	1	0
214	5	1	0
215	6	0	0

Tabela 46. Liczba saren, zajęcy i kuropatw w odniesieniu do powierzchni obwodu łowieckiego, według stanu na dzień sporządzenia planu wieloletniego.

Numer obwodu łowieckiego	Docelowa liczba saren
--------------------------	-----------------------

1	2
180	5
181	4
182	5
195	5
196	3
197	4
198	2
213	2
214	4
215	6

Tabela 47. Docelowa liczba saren na 100 ha obwodu łowieckiego w szt.

Numer obwodu łowieckiego	Rodzaj urządzeń łowieckich					
	paśniki	lizawki	ambony	woliery	zagrody	inne
1	2	3	4	5	6	7
180	10	75	50	0	0	0
181	11	50	68	0	0	0
182	20	50	76	0	0	0
195	10	80	35	0	0	0
196	7	400	116	0	0	0
197	3	83	75	0	0	0
198	1	90	55	0	0	0
213	16	120	90	0	0	0
214	0	52	64	0	0	0
215	3	0	61	0	0	0

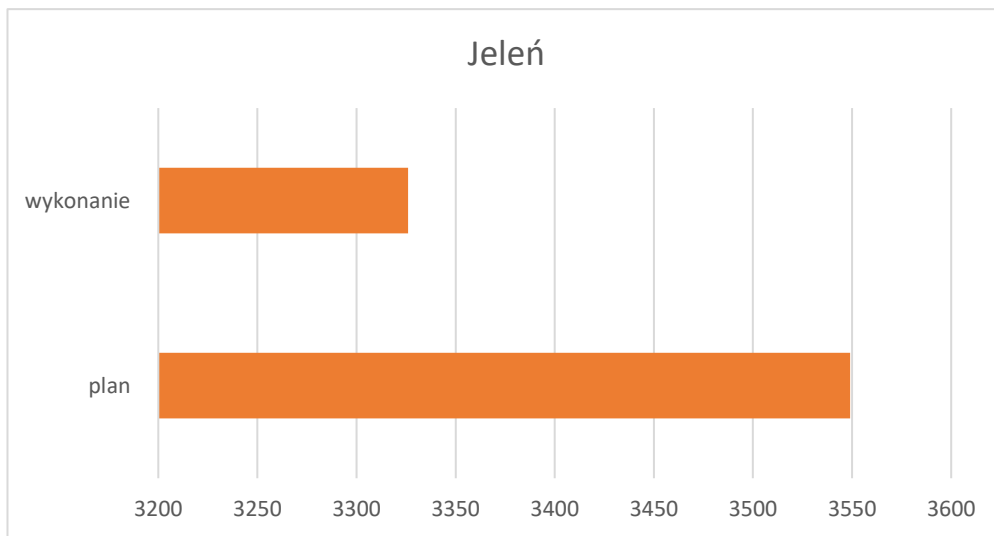
Tabela 48. Liczba i rodzaj urządzeń łowieckich związanych z prowadzeniem gospodarki łowieckiej.

Numer obwodu łowieckiego	Poletka łowieckie, łąki śródleśne i przyleśne, pasy zaporowe			
	Poletka łowieckie (ha)	Łąki śródleśne i przyleśne (ha)	Pasy zaporowe	
			szt.	Łączna długość (km)
1	2	3	4	5
180	0	0,5	0	0
181	0	4,86	2	0,2
182	4,4	1,37	3	0,3
195	0	0	0	0
196	5,86	5,2	4	0,3
197	4,62	0	0	0
198	0	6,5	1	0,9
213	30	5	3	3
214	3,5	14,4	2	1
215	0,87	0,73	0	0

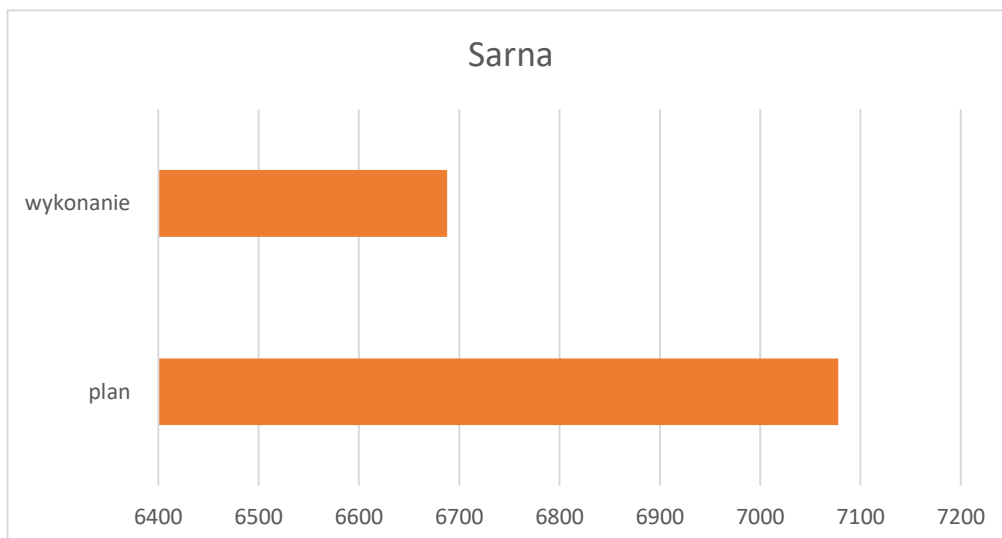
Tabela 49. Powierzchnia poletek łowieckich, zagospodarowanych łąk śródleśnych i przyleśnych oraz liczba i łączna długość pasów zaporowych.

Zadania w zakresie zagospodarowania dla wszystkich obwodów łowieckich znajdujących się w na terenie Nadleśnictwa Wołów w okresie obowiązywania Wieloletniego Łowieckiego Planu Hodowlanego dla rejonu nr X na okres od 01. 04.2023 r. do 31.03.2033 r. są następujące:” Dprowadzić liczbę paśników do maksymalnie 2 szt. na 1 tys. ha pow. obwodu. Utrzymanie lub osiągnięcie liczby lizawek minimum 10 szt. na 1 tys. ha pow. obwodu. Pozostałe elementy zagospodarowania obwodów będą ustalane na bieżąco w oparciu o roczne plany łowieckie.

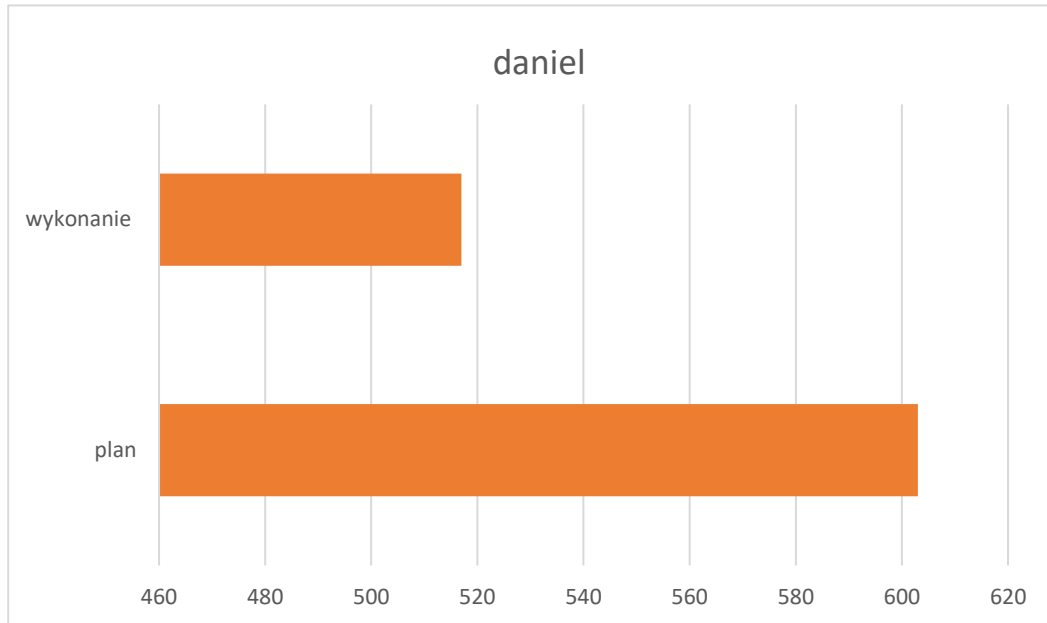
Realizację planów pozyskania zwierzyny w latach 2015 – 2024 obrazują poniższe zestawienia – zestawienia dotyczą zwierzyny płowej jeleń i sarna i daniel.

Wykres 18. Realizacja planów i wykonania pozyskania zwierzyny – jeleń w szt.

Wykres 19. Realizacja planów i wykonania pozyskania zwierzyny – sarna w szt.

Wykres 20. Realizacja planów i wykonania pozyskania zwierzyny – daniel szt.

Nadleśnictwo Wołów w ramach zadań z zakresu gospodarki łowieckiej prowadzi współpracę z kołami łowieckimi w sprawie prowadzenia gospodarki łowieckiej w obwodach, a w szczególności w zakresie:

- zagospodarowania łowisk;
- zagospodarowanie poletek łowieckich;
- walki z kłusownictwem;
- edukacji i prewencji;
- współpracy i bezpieczeństwa

7. OCENA REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY PRZYRODY ORAZ WYKONANIA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z PLANÓW OCHRONY DLA OBIEKTÓW, DLA KTÓRYCH TAKIE PLANY ZOSTAŁY ZATWIERDZONE.

Nadleśnictwo Wołów posiada zatwierdzony Program Ochrony Przyrody na okres 0 1.01.2015 - 31.12.2024. W działaniach gospodarczych Nadleśnictwo przestrzegało zaleceń w nim zawartych.

1.Rezerwaty:

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Wołów zlokalizowane są dwa rezerwaty przyrody:

„Uroczysko Wrzosa”

Rok utworzenia: 2000.

Powierzchnia: 575,11 ha (na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo Wołów – 569,70ha).

Cel ochrony: stanowisko naturalnego olsu porzeczkowego i łągu olszowo - je-sionowego z chronionymi i rzadkimi gatunkami roślin, drzewami pomnikowymi, łą-gowisko bogatej ornitofauny leśnej i wodno-błotnej.

Typ (wg głównego przedmiotu ochrony): leśno- faunistyczny.

Akt utworzenia: 1. Roz. Nr 2 Woj. Dol. z dn.8.03.2000 roku (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 10 poz.149) 2. Zarz. RDOŚ we Wrocławiu. Nr 1 z dnia 15.07. 2010 roku w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Uroczysko Wrzosa” (Dz. U. Woj. Dol. z dnia 21 lipca 2010 roku Nr 134 poz. 2061) 3. Zarz. RDOŚ we Wrocławiu. Nr 15 z dnia 10.02. 2011 roku zmieniające zarządzenie w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Uroczysko Wrzosa” (Dz. U. Woj. Dol. z dn. 17 lutego 2011 roku Nr 38 poz. 471). Wokół rezer-watu utworzono otulinę o powierzchni 397,35 ha (na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo Wołów – 293,69 ha). Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony Za-rządzeniem nr 16 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 13.11.2012 (Dz. Urz. Woj. Dolno. Z dnia 14.11.2012 roku poz. 3923) zmieniony Zarządzeniem nr 13 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 28.05.2013 roku (Dz. Urz. Woj. Dolno. Z dnia 29.05.2013. poz. 3388). Nadzór nad rezerwatem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

Rezerwat „Uroczysko Wrzosa” graniczy ze stawami znajdującymi się na tere-nie Leśnictwa Wrzosa, które są często odwiedzane przez miejscową ludność. Ze względu na bezpieczeństwo, po uzyskaniu stosownych decyzji z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu Nadleśnictwo Wołów usuwało drzewa stano-wiące zagrożenie dla ludzi i mienia znajdujące się przy ścieżkach komunikacyjnych.

„Odrzysko”

Rok utworzenia: 1987.

Powierzchnia: 5,15 ha (na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo Wołów).

Cel ochrony: zachowanie bogatego stanowiska kotewki orzecha wodnego oraz salwinii pływającej.

Rodzaj: florystyczny.

Typ (wg głównego przedmiotu ochrony): florystyczny.

Akt utworzenia: Powołany Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska i Za-sobów Naturalnych z dnia 18.02.1987 roku w sprawie uznania za rezerwat przyrody. Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Zarządzenie nr 8 Regionalnego Dyrek-tora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 28.01.2011 roku (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 28. poz. 352) w sprawie rezerwatu przyrody „Odrzysko”. Nadzór nad rezerwatem spra-wuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Aktualnie, obiekt ten nie posiada planu ochrony.

Obowiązkiem służby terenowej jest przeprowadzanie corocznych lustracji terenowych rezerwatów pod kątem zachodzących zmian w przyrodzie. Poprzez wieloletnie susze na terenie rezerwatu „Odrzysko” odnotowano brak wody, co przyczyniło się do zaniku stanowiska kotewki orzech wodnego oraz salwinii pływającej. Natomiast w rezerwacie „Uroczysko Wrzosey” istnieje problem związany z regulacją cieków. Rezerwat ten okresowo zalewany/podtapiany, a działalność bobrów potęguje ten proces. Natomiast w okresie suszy powoduje zarastanie trzciną cieków. Prace badawcze w temacie regulacji stosunków wodnych w rezerwacie „Uroczysko Wrzosey” nadzoruje Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu. O zachodzących niekorzystnych zmianach dla przyrody Nadleśnictwo Wołów pisemnie informowało RDOŚ.

2. Obszary „NATURA 2000”

Na terenie Nadleśnictwa Wołów zlokalizowane jest 6 obszarów Natura 2000.

Dla czterech Specjalnych Obszarów Ochrony Siedlisk oraz jednego Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków sporządzone zostały Plany Zadań Ochronnych zatwierdzone Zarządzeniem Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska:

- SOO „Zagórzyckie Łąki” PLH020053 – Zarządzenie nr 24 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 29.11.2013 roku (Dz. U. Woj. Doln. z dn.06.12.2013 roku poz. 6245)
- SOO „Dolina Łachy” PLH020003 - Zarządzenie nr 22 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 31.10.2013 roku (Dz. U. Woj. Doln. z dn.05.11.2013 roku poz. 5582)
- SOO „Dębniańskie Mokradła” PLH020002 - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 14.04.2014 roku (Dz. U. Woj. Doln. z dn.15.04.2014 roku poz. 1945) oraz zmiana zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 21 września 2017 r.
- SOO „Łęgi Odrzańskie” PLH020018 - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 30.09.2014 roku (Dz. U. Woj. Doln. z dn.01.10.2014 roku poz. 4042) oraz OSO „Łęgi Odrzańskie” PLB020008 - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 31.05.2014 roku (Dz. U. Woj. Doln. z dn.21.05.2014 roku poz. 2446). Są to dwa obszary sieci Natura 2000, których powierzchnie nakładają się. W listopadzie 2019 roku oba obszary połączono i dostosowano granice¹, a w lutym 2022 zmieniono granice obszaru specjalnej ochrony ptaków. Obszar obejmuje powierzchnię 21 350,49 ha. Po tej zmianie Łęgi Odrzańskie otrzymały kod **PLC020002**

Zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wzgórza Warzęgowskie PLH020079 jest w trakcie przygotowania przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

Podjęmowane przez Nadleśnictwo Wołów zadania dotyczyły realizacji zapisów Planów Zadań Ochronnych dla ww. obszarów Natura 2000.

W latach 2017-2023 Nadleśnictwo Wołów uczestniczyło w projekcie ochrona gatunków i siedlisk przyrodniczych nadzorowanym przez Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych. W ramach projektu realizowano zadania z zakresu:

- **PLC – Łęgi Odrzańskie** – siedlisko - 6169 Przepłotka maturalna - Uzupelnienie bazy pokarmowej dla motyla, poprzez nasadzenie jesionu wyniosłego oraz kaliny koronowej. Pozostawianie dla naturalnego odnowienia jesionu i derenia świdy.

- **PLH Dębnińskie Mokradła.** – Siedlisko - 6410 Zmienneowilgotne łąki trzęślicowe oraz siedlisko 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie – Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe trwałych użytków zielonych.

Poza projektami Nadleśnictwo Wołów wykonywało zadania zapisane w PZO dla poszczególnych Obszarów Natura 2000:

A) PLH020053 - „Zagrzyckie Łąki”:

- siedlisko 6140 - Zmienneowilgotne łąki trzęślicowe oraz dla siedliska 6177 Modraszka telejus jak i dla 6179 Modraszka nausitous; - zadania z zakresu wykaszania i utrzymania w miarę możliwości fragmentów łąk wokół istniejących podtopień.

- siedlisko 9190 Kwaśne dąbrowy - Usunięcie (w ramach planowanej gospodarki leśnej) sosny z drzewostanu (pozostawienie ok. 20% obecnego drzewostanu sosnowego) i niepromowanie sosny. Pozostawienie podrastającego drzewostanu brzożowo-dębowego

B) PLH020003 Dolina Łachy:

- siedlisko 9170 - Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny –

1. Stopniowe usuwanie drzew i krzewów gatunków obcych siedliskowo i geograficznie na etapie zaplanowanych prac gospodarczych (sosna, świerk, czeremcha amerykańska).

2. Zwiększanie ilości martwego drewna (stojącego i leżącego ok 15 szt. na ha).

3. Nieusuwanie drzew dziuplastych i próchnięjących.

4. pozostawianie martwych drzew stojących i nieusuwanie drzew dziuplastych i próchnięjących

5. Zwiększenie zróżnicowania struktury pionowej, przestrzennej i wiekowej drzewostanu poprzez planowanie cięć rębnych przy zastosowaniu rębni z długimi i bardzo długimi okresami odnowienia i długimi okresami nawrotu cięć.

- siedlisko 91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe –

1. Stopniowe usuwanie, na etapie zaplanowanych prac gospodarczych, gatunków drzew i krzewów obcych siedliskowo i geograficznie (sosna, świerk, czeremcha amerykańska).

2. W miarę wydzielania się zwiększono ilość martwego drewna do 15 sztuk na hektar drewna leżącego lub stojącego - nie usuwano wywrotów i złomów.

3. Zwiększenie zróżnicowania struktury pionowej, przestrzennej i wiekowej drzewostanu poprzez planowanie cięć rębnych przy zastosowaniu rębni z długimi i bardzo długimi okresami odnowienia i długimi okresami nawrotu cięć (rębnie stopniowe IVa i IVd).

4. pozostawianie martwych drzew stojących i nieusuwanie drzew dziuplastych i próchnięjących.

- siedlisko 1088- Kozioroga dębosa - Zachowanie i utrzymanie stanowisk gatunku i potencjalnych miejsc jego rozwoju, poprzez pozostawienie zasiedlonych drzew do naturalnej śmierci i rozpadu z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego. W przypadku wystąpienia powyższych zagrożeń prace prowadzono we współpracy z organem sprawującym nadzór nad obszarem oraz specjalistą entomologiem.

- siedlisko 1084 – Pachnicy dębowej.

1. Zachowanie i utrzymanie stanowisk gatunku i potencjalnych miejsc jego rozwoju, poprzez pozostawienie zasiedlonych drzew do naturalnej śmierci i rozpadu z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego.

2. Nie pozyskiwano dziuplastych dębów (z dziuplą umiejscowioną w głównym pniu) oraz dębów o średnicy powyżej 110 cm w pierśnicy jako rzeczywistych lub potencjalnych miejsc rozrodu gatunku, z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego.

- siedlisko 1324 Nocka dużego oraz 1308 Mopka zachodniego - Zachowywano drożności korytarzy ekologicznych. Zachowanie lub poprawa stanu struktur liniowych (alei, szpalerów drzew i cieków wodnych).

C) PLH020002 – Dębniańskie mokradła:

- siedlisko 91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe –

1. Na powierzchniach leśnych z siedliskiem przyrodniczym w drzewostanach w trzeciej i wyższych klasach wieku oraz w drzewostanach w KO lub w KDO pozostawiano – z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego lub zagrażających trwałości lasu:

- drzewa martwe i umierające,
- wywroty i złomy,
- drzewa dziuplaste i próchniejące,
- rozproszone pozostałości pozrębowe.

- siedlisko - 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny –

1. Ograniczono udziału gatunków obcych ekologicznie na siedlisku poprzez ich stopniowe usuwanie.

2. Przebudowywano drzewostanu w kierunku zgodnym z siedliskiem poprzez stopniowe usuwanie sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris*.

3. Na powierzchniach leśnych z siedliskiem przyrodniczym w drzewostanach w trzeciej i wyższych klasach wieku oraz w drzewostanach w klasie odnowienia lub w klasie do odnowienia pozostawiano – z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego lub zagrażających trwałości lasu:

- drzewa martwe i umierające,
- wywroty i złomy,
- drzewa dziuplaste i próchniejące,
- rozproszone pozostałości pozrębowe.

4. W ramach planowanej gospodarki leśnej odnowienie drzewostanu kształtowano zgodnie z odpowiednim dla typu siedliska składem gatunkowym wraz z eliminacją lub stopniowym ograniczaniem udziału gatunków obcych ekologicznie.

- siedlisko 9190 Kwaśne dąbrowy –

1. Ograniczanie udziału gatunków obcych ekologicznie na siedlisku poprzez ich stopniowe usuwanie z warstwy drzewostanu.

2. Na powierzchniach leśnych z siedliskiem przyrodniczym w drzewostanach w trzeciej i wyższych klasach wieku oraz w drzewostanach w klasie odnowienia lub w klasie do odnowienia pozostawiano – z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego lub zagrażających trwałości lasu:

- drzewa martwe i umierające,
- wywroty i złomy,
- drzewa dziuplaste i próchniejące,
- rozproszone pozostałości pozrębowe.

- siedlisko 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe –

1. Ograniczanie udziału gatunków obcych ekologicznie na siedlisku poprzez ich stopniowe usuwanie na etapie zaplanowanych prac gospodarczych.

2. Na powierzchniach leśnych z siedliskiem przyrodniczym w drzewostanach w trzeciej i wyższych klasach wieku oraz w drzewostanach w klasie odnowienia lub w klasie do odnowienia pozostawiano – z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego lub zagrażających trwałości lasu:

- drzewa martwe i umierające,
- wywroty i złomy,
- drzewa dziuplaste i próchniejące,
- rozproszone pozostałości pozrębowe.

3. Usuwano czeremche amerykańską *Prunus serotina* z warstwy podszytu w ramach prowadzonych zabiegów gospodarczych.

- Siedlisko - 6410 Zmienne wilgotne łąki trzęślicowe –

1. Zachowanie siedliska przyrodniczego poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, z wywiezieniem pozyskanej biomasy, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe trwałych użytków zielonych.

2. Mechaniczne koszenie co najmniej 50% powierzchni w każdym roku, naprzemiennie, na wysokości 5–15 cm, w okresie sierpień – październik. W razie braku efektu dopuszcza się koszenie coroczne na całej powierzchni.

- siedlisko 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie –

1. Zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony, położonego na trwałych użytkach zielonych poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe trwałych użytków zielonych.

2. Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego PROW (obecnie WPR), ukierunkowanego na ochronę siedliska przyrodniczego 6510.3. Koszenie mechaniczne, coroczne po 15 lipca na wysokości 5–15 cm.

- siedlisko 1074 Barczatki kataks - Pozostawiano zarośla roślin żywicielskich gatunku wzdłuż rowów, miedz, dróg itp.

- siedlisko 1088 Koziорога dębosza –

1. Nasadzenia drzew w obszarze Natura 2000 oraz w najbliższej okolicy, uwzględniano w składzie gatunkowym sadzonych drzew jak największy odsetek dębów szypułkowych i bezszypułkowych.

2. Zachowanie dębów rosnących samotnie lub jako aleje przydrożne i wzdłuż cieków wodnych.

- siedlisko 1308 Mopka zachodniego, 1323 Nocka Bechsteina, 1324 Nocka du-żego - Pozostawiano na powierzchniach leśnych starych drzew dziuplastych oraz stojących drzew martwych lub obumierających z odstającą korą z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi lub mienia oraz przypadków zagrożenia trwałości lasu.

- Siedlisko 6169 Przeplatki matura - Zachowanie nasadzeń z jesionem wyniosłym i popieranie naturalnych odnowień. Pozostawienie wydzieleni leśnych z rodzimym jesionem ze szczególnym uwzględnieniem osobników młodych i podrostu jesionowego.

D) PLC020002 Łęgi Odrzańskie - siedliska:

- siedlisko 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe:

1. Zapewniano zasoby martwego drewna poprzez: pozostawianie wywrotów i złomów, pozostawianie martwych drzew stojących i nieusuwanie drzew dziuplastych i próchniejących, we fragmentach pozostawiać do naturalnego rozpadu, rozproszone pozostałości pozrębowe (niezagrażające trwałości lasu) z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego.

2. Nienaruszanie stosunków wodnych w płacie siedliska poprzez pozostawianie nieużytkowanych pasm drzewostanów po 30 m w każdą stronę od wszystkich rzek.

- siedlisko 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny:

1. Ograniczono fragmentację runa leśnego poprzez wykorzystywanie istniejących dróg leśnych: unikanie fragmentacji runa nowymi drogami leśnymi.

2. Zachowano fragmenty starodrzewu na powierzchniach zrębowych. W trakcie zabiegów rębnych pozostawiano do naturalnej śmierci i rozkładu drzewa na powierzchni 5% każdego bloku drzewostanów rębnych przeznaczonych do wycięcia w dziesięciolecie. Nie dotyczy sytuacji klęskowych oraz bloków upraw pochodnych.

3. Zapewnianie zasobów martwego drewna, z dostosowaniem do konkretnych uwarunkowań lokalnych (wieku i stanu sanitarnego drzewostanu, wymogów przeciwpożarowych i zagrożeń wynikających z wpływów antropogenicznych) poprzez:

- pozostawianie wywrotów i złomów,

- pozostawianie martwych drzew stojących i nieusuwanie drzew dziuplastych i próchniejących,

- we fragmentach pozostawiać do naturalnego rozpadu, rozproszone pozostałości pozrębowe (niezagrażające trwałości lasu),

z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego.

4. Odnowiano drzewostany gatunkami zgodnymi z siedliskiem, z zachowaniem właściwej dla siedliska struktury składu gatunkowego; w miarę możliwości zachowywano naturalny podrost drzew; ze względu na występowanie mikrosiedlisk łęgowych podlegających grądowieniu, preferowanie gatunków łęgowych przy odnowieniach tam, gdzie siedlisko na to pozwala (odstępstwa od składu drzewostanu zaleconego dla siedliska 9170).

- siedlisko 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum):

1. Zapewniano zasoby martwego drewna, z dostosowaniem do konkretnych uwarunkowań lokalnych (wieku i stanu sanitarnego drzewostanu, wymogów przeciwpożarowych i zagrożeń wynikających z wpływów antropogenicznych) poprzez:

- pozostawianie wywrotów i złomów,
- pozostawianie martwych drzew stojących i nieusuwanie drzew dziuplastych i próchniejących,
- we fragmentach pozostawiać do naturalnego rozpadu, rozproszone pozostałości pozrębowe (niezagrożające trwałości lasu), z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego.

2. Nienaruszanie stosunków wodnych w płacie siedliska. Pozostawienie nieużytkowanych pasm drzewostanów po 30 m w każdą stronę od wszystkich rzek.

- siedlisko - 6440 Łąki selemicowe –

1. Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe trwałych użytków zielonych.

2. Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego PROW (obecnie WPR), ukierunkowanego na ochronę siedliska przyrodniczego 6440.

- Siedlisko 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorniskami - z Nympheion, Potamion; Podjęto działania zabezpieczające przed naruszeniem stanu, zanieczyszczeniem, naruszeniem stosunków wodnych, niszczeniem roślinności wodnej i przybrzeżnej.

- siedlisko - 1084 Pachnicy dębowej –

1. Utrzymano dotychczasowy sposób użytkowania lasu z pozostawieniem luk w zwartym drzewostanie, utrzymanie na powierzchni siedliska gatunku drzew w wieku powyżej 100 lat.

2. Utrzymanie struktury i funkcji siedliska gatunku (pozostawienie zasiedlonych dębów).

- siedlisko 1088 Kozioroga dębosza –

1. Utrzymano strukturę i funkcję siedliska gatunku (pozostawienie zasiedlonych dębów z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego).

2. Utrzymano dotychczasowego sposobu użytkowania lasu z pozostawieniem luk w zwartym drzewostanie, utrzymanie na powierzchni siedliska gatunku drzew w wieku powyżej 100 lat.

- siedlisko 1308 Mopka zachodniego oraz siedlisko 1323 Nocka Bechsteina
- W okresie rozrodu wstrzymywano wycinki drzew liściastych z dziuplami i z odstałą korą, preferowanych przez nietoperze na kryjówki letnie. Wycinano tylko te egzemplarze do których była pewność, że nie są zasiedlone przez nietoperze.

- Siedlisko 1324 Nocka dużego - Prowadzono gospodarkę leśnej zgodnej z wymogami gatunku: zachowano starodrzewia i dziuplaste drzewa oraz pozostawiano drzewa do naturalnego rozpadu. Prace prowadzono tak aby w jak najmniejszym stopniu uszkadzać podszyt i runo leśne.

F) PLC020002 Łęgi Odrzańskie – działania ochronne ptaki

- gatunek-A070 Nurogęś Mergus merganser-

1. Nie planowano cięć rębnych w skrajnym 30 metrowym pasie drzewostanu przylegającym lub położonym najbliżej rzeki Odry.

2. Utrzymano udziału drzewostanów w VI i wyższych klasach wieku na poziomie $\geq 45\%$, w tym drzewostany w VIII klasie wieku $\geq 10\%$.

- gatunki A234 Dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, A238 Dzięcioł średni *Dendrocopos medius* oraz A321 Muchotłówka białoszyja *Ficedula albicollis* –

1. Nie planowano cięć rębnych w skrajnym 30 metrowym pasie drzewostanu przylegającym lub położonym najbliżej rzeki Odry. Utrzymano udziału drzewostanów w VI i wyższych klasach wieku na poziomie $\geq 45\%$, w tym drzewostany w VIII klasie wieku $\geq 10\%$.

2. W miarę wydzielania się zwiększano ilość martwego drewna stojącego i leżącego poprzez:- nie usuwanie wywrotów i złomów;- pozostawiano martwe i zamierające drzewa stojące oraz nie usuwano drzew dziuplastych i próchniejących;- we fragmentach tam gdzie było to możliwe pozostawiano do naturalnego rozpadu nieuporządkowane pozostałości pozrębowe (niezagrożające trwałości lasu), z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego oraz w przypadku usuwania posuszu czynnego w ramach wykonywania cięć sanitarnych, w sytuacjach zagrażających trwałości lasu.

- gatunki A073 *Milvus migrans* Kania czarna, A074 *Milvus milvus* Kania ruda oraz A075 *Haliaeetus albicilla* Bielik –

1. Nie planowano cięć rębnych w skrajnym 30 metrowym pasie drzewostanu przylegającym lub położonym najbliżej rzeki Odry.

2. W miarę możliwości utrzymywano udziału drzewostanów w VI i wyższych klasach wieku na poziomie: Nadleśnictwo Wołów $\geq 45\%$, w tym drzewostany w VIII klasie wieku $\geq 10\%$.

3. W drzewostanach zlokalizowanych w odległości do 100 m od Odry jej dopływów i starorzeczy zwiększanie udziału topoli czarnej i topoli białej – na chwilę obecną jesteśmy na etapie złożonego zamówienia na zakup sadzonek topoli czarnej.

3. Strefy ochrony gatunkowej.

Na terenie Nadleśnictwa Wołów istnieje 14 stref ochronnych dla ptaków: 4 – dla bielika (*Haliaeetus albicilla*), 3 – dla kani czarnej (*Milvus migrans*), 2 – dla kani rudej (*Milvus milvus*), 1 – wspólna dla kani czarnej i kani rudej (*Milvus migrans* i *Milvus milvus*) oraz 4 – dla bociana czarnego (*Cicconia nigra*).

W dniu 17.06.2019r. decyzją WPN.6442.11.2017.MK.4 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska została zlikwidowana strefa ochrony gatunkowej bociana czarnego w Leśnictwie Stryjno. W roku 2021 zostały powołane decyzjami dwie nowe strefy:

- Leśnictwo Orzeszków – strefa ochrony gatunkowej bielika
- Leśnictwo Krzelów – Strefa ochrony gatunkowej kani czarnej.

W roku 2024 r. zostały powołane kolejne dwie strefy bociana czarnego na terenie Leśnictwa Wrzosa oraz Leśnictwa Garwół.

Corocznie we wszystkich strefach ochrony gatunkowej ptaków były przeprowadzane lustracje terenowe. Pracownicy terenowi sprawdzali strefy pod kątem zasiedlenia oraz wyprowadzonych lęgów.

Analiza gospodarki przeszłej za lata 2015 – 2024 i jej wpływ na stan lasu –
referat Nadleśniczego Nadleśnictwa Wołów na Naradę Techniczno – Gospodarczą w sprawie analizy gospodarki przeszłej.

Lp.	nazwa gatunku	Leśnictwo	lokalizacja strefy (całoroczna /okresowa)	dokument powołujący	powierzchnia (ha)	w tym: całoroczna/okresowa
1.	bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	Orzeszków	strefa całoroczna: 9d-99; strefa okresowa: 9c, 9d-01, 9f, 9g	WPN.6442.19.2021.MK z dnia 05.08.2021 r.	21,45	3,25 18,20
2.	bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	Tarchalice	strefa całoroczna:118g, strefa okresowa:118b, i, j, k, 119f, i	SR.V.6631/s/9/KM/07 z dnia 16.07.2007, WPN.6442.7.2016.MK	35,08	3,88 31,20
		Dębno	141b, c, d, h			
3.	bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	Dębno	strefa całoroczna: 177 o; strefa okresowa; 177m, n,o-01, o-02, 177-p,177-r, 177-t, 177-w, 194 a, b, c, f	WPN.6442.18.2021.MK z dnia 05.08.2021 r.	21,30	2,80 18,50

4.	bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	Głębowice	strefa całoroczna: 66h, i strefa okresowa: 66a, b, c, d, f, g, j, k	WPN.6442.2.2012.MK z dnia 08.03.2012r.	31,38	10,18 21,20
5.	kania czarna (<i>Milvus migrans</i>)	Tarchalice	strefa całoroczna: 43, strefa okresowa: 36m, n, 53	SR.V.6631/s/21/KM/05 z dnia 05.07.2005r. oraz WPN.6442.5.2016.MK	46,73	20,80 25,93
6.	kania czarna (<i>Milvus milvus</i>)	Tarchalice	strefa całoroczna: 77c, strefa okresowa: 77a, b, d, f, 97c	SR.V.6631/s/25/KM/05 z dnia 05.07.2005r. WPN.6442.6.2016.MK	27,67	14,47 13,12
7.	kania czarna (<i>Milvus milvus</i>)	Krzelow	strefa całoroczna: 237d, j, 238c	WPN.6442.24.2021.MK z dnia 06.09.2021 r.	11,72	11,72
8.	kania ruda (<i>Milvus milvus</i>)	Tarchalice	strefa całoroczna 33a, c, strefa okresowe: 33b, d, f, h, g	SR.V.6631/s/19/KM/05 z dnia 05.07.2005r. RDOŚ -02-WPN- 6631/s/7/09/mk	18,32	6,97 11,35

9.	kania ruda (<i>Milvus milvus</i>)	Prawików	Strefa całoroczna 366a, b, c, d strefa okresowa: 357i, 358 f, g, 359h	SR.V.6631/s/20/KM/05 z dnia 05.07.2005r. WPN.6442.11.2016.MK	48,61	22,32 26,29
10.	kania ruda (<i>Milvus milvus</i>) kania czarna (<i>Milvus migrans</i>)	Prawików	strefa całoroczna: 365c, strefa okresowa: 365a, b, d, f, g, h, i, j	SR.V.6631/s/126KM/05 z dnia 05.07.2005r. WPN.6442.8.2016.MK	28,36	13,61 14,75
11.	bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>)	Wrzosey	strefa całoroczna: 19 a, b, c, strefa okresowa: 19d, f, g, h, i, j, 20 a, b, c, d, f, g, h, i, j	WPN.6442.7.2023.MK z dnia 24.06.2024	75,11	11,03 64,08
12.	bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>)	Dębno	strefa całoroczna: 158bx	SR.V.6631/s/14/KM/05 z dnia 05.07.2005r. WPN.6442.9.2016.MK	3,82	3,82
13.	bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>)	Głębowice	strefa całoroczna: 98c, d, k, o strefa okresowa: 98a, f, g, h, i, l, m, n, p	SR.V.6631/s/13/KM/05 z dnia 05.07.2005r. WPN.6442.7.2022.MK	23,51	4,32 19,16

14.	bocian czarny (<i>Cic- conia nigra</i>)	Garwól	strefa cało- roczna: 256 j, 256 l strefa okre- sowa: 256 d, 256 f, 256 h, 256 i. 256k	WPN.6442.28.2023.MK.1 z dnia 20.08.2024 r.	24,42	3,46 20,96
-----	--	--------	---	---	-------	---------------

4. Pomniki przyrody.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Wołów znajduje się 36 pomników przyrody z czego 10 znajduje się na terenie zarządzanym przez Nadleśnictwo Wołów – 8 drzew i 2 głązy narzutowe. W przypadku przyrody ożywionej pomniki przyrody stanowią głównie dęby szypułkowe (*Quercus robur*), a w przypadku przyrody nieożywionej – głązy narzutowe.

Coroczne lustracje terenowe pozwalają na określenie stanu zdrowotnego pomników przyrody. Dwa dęby szypułkowe (L. Prawików 360f, oraz L. Garwól - 249 f) obumarły. Natomiast pomnik przyrody „Sosna Matka” była w złym stanie zdrowotnym (brunatne igliwie oraz uszkodzenie korony drzewa przez wiatr). O tym fakcie w piśmie została poinformowana Gmina Wołów. Niestety po lustracji terenowej „Sosny Matki” okazało się, że drzewo obumarło.

5. Park Krajobrazowy „Dolina Jezierzycy”

Park Krajobrazowy „Dolina Jezierzycy” powołany został rozporządzeniem nr 11 Wojewody Wrocławskiego z dnia 12.08.1994 roku w sprawie utworzenia i ochrony Parku Krajobrazowego „Dolina Jezierzycy” w województwie wrocławskim (Dz. Urz. Woj. Wrocław. nr 10 poz. 51). Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego z dnia 21.11.2006 roku w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Jezierzycy” (Dz. Urz. Woj. Dol. nr 252. poz. 3736) zmienione Rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego nr 18 z dnia 12.11.2008 roku (Dz. Urz. Woj. Dol. nr 303. poz. 3493). Park posiada plan ochrony zatwierdzony Uchwałą nr XVI/328/11 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27.10.2011 roku w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Parku Krajobrazowego „Dolina Jezierzycy” (Dz. Urz. Woj. Dol. Nr 250. poz. 4506). Obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Wołów Park obejmuje **5678,22** ha, w tym **5506,2** ha powierzchni leśnej i **171,59** ha powierzchni nieleśnych.

W ramach zatwierdzonego planu ochrony dla Parku Krajobrazowego Dolina Jezierzycy w celu zachowania gospodarki leśnej oraz krajobrazu leśnego odnoszący się do całego obszaru Parku wykonywano następujący zakres prac związanych z ochroną ekosystemów leśnych:

a) pozostawiano w drzewostanach oraz na zrębach kępy starodrzewu z udziałem drzew dziuplastych, martwych i zamierających, o znaczeniu biocenotycznym, wraz z runem i podrostem, o powierzchni łącznej nie mniejszej niż 5% powierzchni manipulacyjnej i powierzchni jednostkowej około 0,1 ha, aż do naturalnego rozpadu, a także posuszu liściastego jałowego i czynnego oraz posuszu iglastego w ilościach uniemoż-

liwiających inicjowanie ognisk gradacyjnych. Pozostawione kępy drzewostanu lokalizowano w miarę możliwości, w miejscu występowania chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt;

b) nie sadzono gatunków obcych geograficznie i ekologicznie, w tym także na poletkach zgryzowych i innych poletkach łowieckich;

c) stopniowo ograniczano udziału gatunków obcych geograficznie i ekologicznie w lasach o strukturze i funkcji zbliżonych do lasów rodzimych, według wskazań programu ochrony przyrody Nadleśnictwa Wołów, tym przede wszystkim usuwano dęba czerwonego *Quercus rubra*, robinie akacjową *Robinia pseudoacacia* i czeremchę amerykańską *Padus serotina* w ramach planowych zabiegów hodowlanych;

d) kontynuowano sukcesywną przebudowę drzewostanów celem dostosowania ich do warunków siedliskowych, szczególnie przy zastosowaniu rębni złożonych z długim i średnim okresem odnowienia;

e) stosowano na siedliskach borowych niewielkie powierzchniowo zręby zupełne;

f) sadzono na obrzeżach zakładanych upraw leśnych, domieszkowych i biocenotycznych gatunków drzew i krzewów występujących na różnych siedliskach lasów naturalnych i półnaturalnych

g) stosowanie metod mechanicznych lub biologicznych do zwalczania szkodników owadzich i grzybowych, a także ograniczania szkód łowieckich, przy jednoczesnym ograniczeniu do niezbędnego minimum metod zwalczania chemicznego;

6. Obszar Chronionego Krajobrazu.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Baryczy” utworzony został Rozporządzeniem nr 82/92 Wojewody Leszczyńskiego z dnia 01.08.1992 roku w sprawie wyznaczania Obszarów Chronionego Krajobrazu na terenie Województwa Leszczyńskiego (Dz. Urz. Woj. Leszcz. nr 11 z dnia 3.08.1992 roku poz. 131). Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Rozporządzenie Wojewody Dolnośląskiego nr 35 z dnia 28.11.2008 roku w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Baryczy” (Dz. Urz. Woj. Dolno. Nr 317. poz. 3934). Sprawującym nadzór nad obszarem jest Wojewoda Dolnośląski. Obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokojenia potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełniona funkcja korytarzy ekologicznych. Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Wołów obszar obejmuje **325,95 ha** powierzchni leśnej.

Zgodnie z Rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego nr 35 z dnia 28 listopada 2008 r. na terenie obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Baryczy” w ramach czynnej ochrony ekosystemów wykonywano następujące zadania:

- utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych,
- wspierano procesy sukcesji naturalnej przez inicjowanie i utrwalanie naturalnego odnowienia o składzie i strukturze odpowiadającej siedlisku;
- zwiększano udziału gatunków domieszkowych i biocenotycznych,

- pozostawianie drzew o charakterze pomnikowym, przestojów, drzew dziuplastych oraz części drzew obumarłych aż do całkowitego ich rozkładu,
- stopniowe usuwanie gatunków obcego pochodzenia, chyba że zaleca się ich stosowanie w ramach przyjętych zasad hodowli lasu,
- prowadzono racjonalną gospodarkę łowiecką, w szczególności poprzez dostosowanie liczebności populacji zwierząt łownych związanych z ekosystemami leśnymi do warunków środowiskowych;

7. Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt oraz ochrona siedlisk przyrodniczych

Służba terenowa prowadziła coroczne monitoringi roślin zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000 oraz poza nimi. Dzięki prowadzonemu monitoringowi stwierdzono nowe stanowiska roślin chronionych tj.:

- Kruszczyk szerokolistny;
- Podkolan biały;
- Salwinia pływająca;
- Śnieżyczka przebiśnieg;
- Śnieżycza wiosenna;
- Wawrzynek wilczełyko;
- Gruszyczka okrągłolistna

8. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z PORÓWNIANIA POWIERZCHNI LEŚNEJ I ZASOBÓW DRZEWNYCH W KOLEJNYCH PLANACH URZĄDZENIA LASU.

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn.	2005	2015	2025
1	2	3	4	5	6
1	Powierzchnia leśna	ha	18714	18887	19075
2	Zasoby miąższości	tys. m3	4839	4989	4951
3	Przeciętna zasobność drzewostanów na 1 ha w podklasach wieku				
	II a	m3	156	154	143
	II b	m3	249	227	238
	III a	m3	290	306	296
	III b	m3	316	352	347
	IV a	m3	335	350	365
	IV b	m3	347	379	375
	V a	m3	359	366	367
	V b	m3	353	368	340
	VI	m3	382	385	367
	VII i starsze	m3	399	403	377
	KO	m3	264	364	255
	KDO	m3	239	275	264
BP	m3	-	-	-	
4	Przeciętna zasobność na 1 ha	m3	259	264	260
5	Przeciętny wiek	lata	57	60	62
6	Bieżący roczny przyrost drzewostanów na 1 ha	m3	4,54	6,6	6,73
7	Przeciętna miąższość użytków rębnych na 1 ha	m3	1,73	3,43	2,16
8	Przeciętna miąższość użytków przedrębnych na 1 ha	m3	2,47	3,12	3,58
9	Przyrost bieżący	m3	7,50	8,83	6,63

Tabela 50. Porównanie powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzenia lasu i w prognozie - Nadleśnictwo Wołów.

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn.	2005	2015	2025
1	2	3	4	5	6
1	Powierzchnia leśna	ha	9748	9865	9895
2	Zasoby miąższości	tys. m3	2565	2546	2487
3	Przeciętna zasobność drzewostanów na 1 ha w podklasach wieku				
	II a	m3	155	150	131
	II b	m3	240	222	238
	III a	m3	281	298	272
	III b	m3	300	342	338
	IV a	m3	331	339	357
	IV b	m3	361	363	366
	V a	m3	349	362	350
	V b	m3	351	383	340
	VI	m3	402	391	350
	VII i starsze	m3	416	421	366
	KO	m3	245	275	265
	KDO	m3	201	193	231
BP	m3	-	-	-	
4	Przeciętna zasobność na 1 ha	m3	263	266	251
5	Przeciętny wiek	lata	59	60	61
6	Bieżący roczny przyrost drzewostanów na 1 ha	m3	4,45	6,32	6,4
7	Przeciętna miąższość użytków rębnych na 1 ha	m3	1,54	3,04	1,38
8	Przeciętna miąższość użytków przedrębnych na 1 ha	m3	2,52	2,72	3,41
9	Przyrost bieżący	m3	7,86	8,45	5,88

Tabela 51. Porównanie powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzenia lasu i w prognozie – Obręb Dębno.

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn.	2005	2015	2025
1	2	3	4	5	6
1	Powierzchnia leśna	ha	9748	9865	9895
2	Zasoby miąższości	tys. m3	2565	2546	2487
3	Przeciętna zasobność drzewostanów na 1 ha w podklasach wieku				
	II a	m3	155	150	131
	II b	m3	240	222	238
	III a	m3	281	298	272
	III b	m3	300	342	338
	IV a	m3	331	339	357
	IV b	m3	361	363	366
	V a	m3	349	362	350
	V b	m3	351	383	340
	VI	m3	402	391	350
	VII i starsze	m3	416	421	366
	KO	m3	245	275	265
	KDO	m3	201	193	231
BP	m3	-	-	-	
4	Przeciętna zasobność na 1 ha	m3	263	266	251
5	Przeciętny wiek	lata	59	60	61
6	Bieżący roczny przyrost drzewostanów na 1 ha	m3	4,45	6,32	6,4
7	Przeciętna miąższość użytków rębnych na 1 ha	m3	1,54	3,04	1,38
8	Przeciętna miąższość użytków przedrębnych na 1 ha	m3	2,52	2,72	3,41
9	Przyrost bieżący	m3	7,86	8,45	5,88

Tabela 52. Porównanie powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzenia lasu i w prognozie – Obręb Wińsko.

9. STAN INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.

9.1 Budynki.

Plan Gospodarowania Zasobami Lokalowymi PGL LP Nadleśnictwa Wołów do roku 2035 ujmuje swoim zakresem budynki mieszkalne jak i niemieszkalne służące zarówno celom administracyjnym, jak i gospodarki leśnej i tak wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. w zasobach Nadleśnictwa Wołów znajduje się:

- 8 budynków mieszkalnych niezbędnych, z których 7 stanowi siedziby leśnictw (czyli budynki z usytuowaną w nich kancelarią leśniczego);
- 1 budynek biurowy stanowiący siedzibę nadleśnictwa;
- 1 budynek warsztatowo – socjalny stanowiący siedzibę gospodarstwa transportowego;
- 1 budynek socjalno – administracyjny stanowiący siedzibę szkółki leśnej;
- 2 samodzielnie działające pojedyncze kancelarie leśnictw.

W okresie ostatniej dekady tj. od roku 2015 do roku 2024 nadleśnictwo dokonało adaptacji istniejących budynków będących w zarządzie PGL LP na samodzielnie działające kancelarie leśnictw.

Budynek gospodarczy zlokalizowany przy ul. Leśnej 31, 56-100 Wołów, został zmodernizowany i przekształcony zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i wytycznymi PGL LP na samodzielną pojedynczą kancelarię leśnictwa Mojęcice, druga adaptacja została dokonana w budynku gospodarczym wyodrębnionym z osady leśnej położonej w miejscowości Garwół, 56-100 Wołów i stanowi samodzielną pojedynczą kancelarię Leśnictwa Garwół.

W latach 2015 - 2024 na podstawie art. 40a ustawy o lasach nadleśnictwo dokonało sprzedaży 13 nieruchomości, w tym 9 nieruchomości zasiedlonych i 4 pustostany, których nabywcami zostali pracownicy, bądź byli pracownicy nadleśnictwa Wołów.

Do dnia 31 grudnia 2024 r. nadleśnictwo złożyło 5 wniosków o sprzedaż nieruchomości zasiedlonych w trybie art. 40a ustawy o lasach. Wnioski są obecnie w trybie procedowania.

Nadleśnictwo Wołów zabezpiecza potrzeby mieszkaniowe pracowników uprawnionych do mieszkań bezpłatnych tj. leśniczych i nadleśniczego. Na dzień 31 grudnia br. leśniczówki zamieszkiwane są przez 8. leśniczych natomiast 6. korzysta z kancelarii leśnictw, zamieszkując we własnych mieszkaniach i otrzymuje równoważnik pieniężny zgodnie § 8 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 grudnia 2009 r. w sprawie określania stanowisk w Służbie Leśnej, na których za-

trudnionym pracownikom przysługuje bezpłatne mieszkanie albo równoważnik pieniężny, oraz sposobu i trybu przyznawania i zwalniania tych mieszkań, a także ustalenia i wypłaty równoważnika pieniężnego.

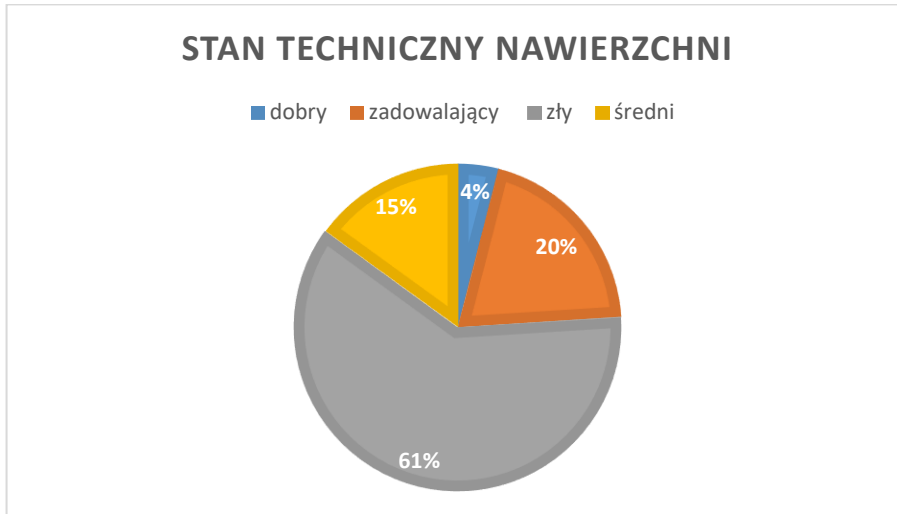
Nadleśniczy nadleśnictwa Wołów zamieszkuje we własnym mieszkaniu, nie korzystając z przysługującej mu nadleśniczówki. W wyznaczonym na nadleśniczówkę budynku w miejscowości Jakubikowice mieszka na mocy zawartej umowy najmu pracownik Lasów Państwowych.

9.2 Drogi.

Zgodnie z Ekspertyzą Docelowej Sieci Drogowej Nadleśnictwa Wołów, opracowaną w roku 2020, nadleśnictwo charakteryzuje się siecią dróg leśnych o długości 1112,90 km co stanowi gęstość ok 57 m/ha km dróg, w podziale na:

- drogi leśne - 1085,00 km,
- drogi publiczne – 27,9 km.

Stan techniczny nawierzchni dla poszczególnych szerokości dróg leśnych jest zróżnicowany. Około 16 km dróg leśnych jest w dobrym stanie technicznym nawierzchni, co stanowi ok. 4% wszystkich dróg leśnych, odcinki dróg w zadowalającym stanie technicznym mają długość ok. 85 km co stanowi 20%, a w średnim stanie technicznym ok 64 km co stanowi ok. 15%. Drogi w złym stanie technicznym mają długość ok 256 km, ok. 61%.

Wykres 21. Podział długości zinwentaryzowanych dróg leśnych według stanu technicznego nawierzchni dla Nadleśnictwa Wołów.

Budowa, przebudowa i/lub modernizacja dróg z przeznaczeniem na dojazdy pożarowe w latach 2015 – 2024:

Rok budowy/przebudowy i/lub modernizacji	Nazwa dojazdu pożarowego	Wykonanie w mb	Sposób finansowania
--	--------------------------	----------------	---------------------

2018	Przebudowa drogi ppoż. nr 29 w Leśnictwie Rudno będącej w ciągu drogi powiatowej nr 1285D na odcinku Krzydłina Mała - Dębno	299,00	100 % środki własne
	Droga leśna ppoż. nr 77 w L. Głębowice	602,00	100 % środki własne
	Droga leśna ppoż. nr 76 w Leśnictwie Głębowice.	1 733,84	
2020	Droga leśna ppoż. nr 48 w L. Stryjno wraz z poboczami i infrastrukturą towarzyszącą	2 171,90	Dofinansowanie z amortyzacji scentralizowanej
	Droga leśna ppoż. nr 49 w L. Stryjno wraz z poboczami i infrastrukturą towarzyszącą	2 564,60	
2024	Budowa drogi leśnej – dojazd pożarowy nr 31 w leśnictwie Rudno	3 168,00	Dofinansowanie z amortyzacji scentralizowanej
Ogółem		10 539,34	

Tabela 53. Budowa, przebudowa i/lub modernizacja dróg z przeznaczeniem na dojazdy pożarowe w latach 2015 – 2024.

Prace utrzymaniowe na drogach leśnych w PGL LP Nadleśnictwie Wołów polegają głównie na wbudowaniu (miejscowo i odcinkowo) zakupionego przez nadleśnictwo kruszywa drogowego. Kruszywo wbudowywane jest przy użyciu sprzętu Gospodarstwa Transportowego Nadleśnictwa Wołów. W latach 2015 – 2024 wbudowano w nadleśnictwie ok. 62 131,29 ton kruszywa drogowego co daje naprawę dróg na długości ok. 138 km dróg leśnych.

9.3 Działania w zakresie małej retencji i melioracji

W zakresie zadań melioracyjnych w latach 2015-2024 w nadleśnictwie wykonywano bieżące utrzymanie i konserwacje rowów w ilości ok. 15,64 km.

Rok	Melioracje [m]	Leśnictwo
2015	3570	Głębowice
2017	1000	Mojęcice
2017	6170	Dębno
2018	1700	Orzeszków
2018	840	Wrzosy
2022	640	Mojęcice
2022	1720	Głębowice
OGÓŁEM	15640	

Tabela 54. Zestawienie wykonanych melioracji w latach 2015 – 2024.

Rycina 1. Przepust oraz rów melioracyjny w Leśnictwie Orzeszków
(archiwum Nadleśnictwa Wołów)

W 2015 r. wykonano remonty mostów w leśnictwie Orzeszków:

- most nad rzeką Juszką w ciągu drogi leśnej - leśnictwo Orzeszków, oddział 58
- Aa,
- most nad rzeką Jezierzycą w ciągu drogi leśnej - leśnictwo Orzeszków, oddział 27d,
- b.
- most nad rzeką Juszką w ciągu drogi leśnej - leśnictwo Orzeszków, oddział 31

W roku 2022 i 2024 przeprowadzono prace zabezpieczające i utrzymaniowe naturalnego rozlewiska wód związanego z nieruchomością zlokalizowaną na działce ewidencyjnej 314/330 położonej w miejscowości Golina (obręb ewidencyjny Golina, gmina Wołów).

Zakres prac obejmował:

- zabezpieczenie ściany budynku gospodarczego poprzez wykonanie nasypu z kamienia hydrotechnicznego wraz z jego umocnieniem,
- remont istniejącej zastawki z zachowaniem istniejących rzędnych wysokościowych,
- oczyszczenie zbiornika z roślinności i namułu.

9.4 Działania w zakresie budownictwa ogólnego i kubaturowego.

W latach 2015 – 2024 w PGL LP Nadleśnictwie Wołów wykonano remonty i naprawy awaryjne infrastruktury kubaturowej na łączną kwotę 1 208 666,72 zł.

W latach 2015 – 2024 wykonano następujące inwestycje:

- w 2015 roku - Budowa kompostowni do składowania kompostu przy Szkółce Leśnej Nadleśnictwa Wołów” zlokalizowanej na działce ewidencyjnej o numerze 624, obręb Tarchalice, gmina Wołów;

Rycina 2. Kompostownia (archiwum Nadleśnictwa Wołów)

- na przełomie 2015/2016 roku - Budowa chłodni na sadzonki i nasiona na Szkółce Leśnej Nadleśnictwa Wołów, zlokalizowanej na działce ewidencyjnej o numerze 622/1, obręb Tarchalice, gmina Wołów;

Rycina 3. Budynek chłodni na nasiona (archiwum Nadleśnictwa Wołów)

- w 2016 roku - Utwardzenie terenu na Szkółce Leśnej Nadleśnictwa Wołów, działka nr 622/1, AM-3, Obręb Tarchalice, gmina Wołów;

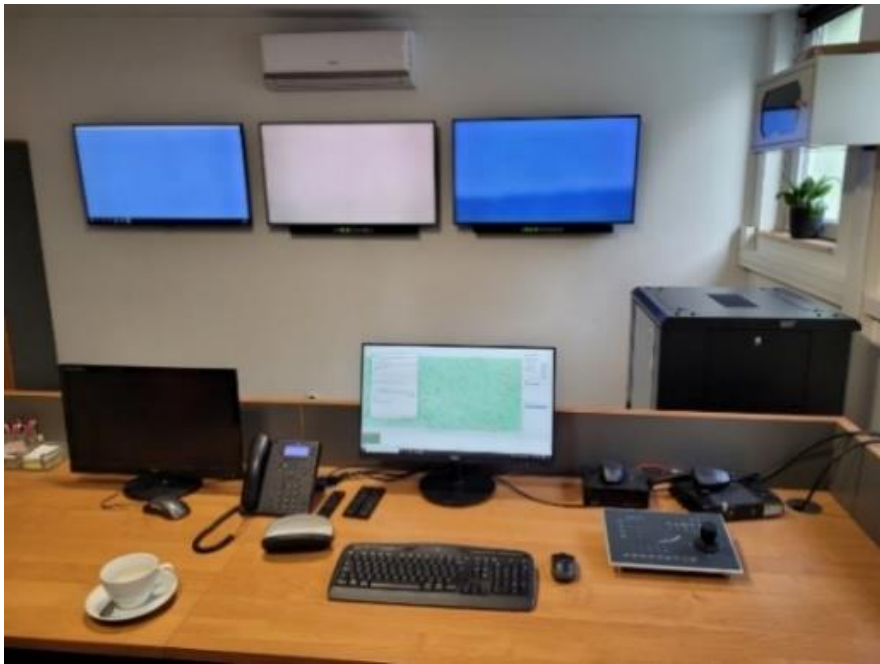
Rycina 4. Utwardzenie terenu na Szkółce Leśnej w Tarchalicach
(archiwum Nadleśnictwa Wołów)

- w 2017 roku –roboty budowlane w budynku szkółki leśnej z przeznaczeniem na Ośrodek Edukacji Ekologicznej; nr inw. 109/261, a także podjazd dla osób niepełnosprawnych i schody zewnętrzne drewniane, dodatkowo prowadzono roboty budowlane wiaty drewnianej, nr inw. 290/1364 w Tarchalicach, na działce nr 622/1 gm. Wołów;
- na przełomie 2019/2020 r. - Adaptacja pomieszczenia w budynku garażowym Nadleśnictwa Wołów na Punkt Alarmowo – Dyspozycyjny umiejscowiony przy ul. Leśnej 37, 56-100 Wołów, dz. Nr 13 AM-13;
- w 2019 roku - Remont i modernizacja wieży przeciwpożarowej w miejscowości Wińsko oraz remont wieży przeciwpożarowej w miejscowości Wrzosey;

Rycina 5. Wieża ppoż. w Leśnictwie Wińsko po modernizacji
(archiwum Nadleśnictwa Wołów).

- w 2020 roku - Wykonanie otworu studziennego nr 1 zlokalizowanego na terenie działki o numerze ewidencyjnym 622/1 – szkółka leśna Nadleśnictwa Wołów w miejscowości Tarchalice gm. Wołów wraz z wykonaniem obudowy z kręgów betonowych, montażem pompy głębinowej i rur tłocznych i wykonaniem wyprowadzenia z obudowy przyłącza wodociągowego do stawu ziemnego i przyłącza energetycznego do stacji pomp;
- w 2021 roku - Budowa przyłącza wody pitnej dla szkółki leśnej w Tarchalicach, dz. nr 622/1, obręb Tarchalice;
- w 2021 roku - Dostawa wraz z montażem i uruchomieniem systemu monitoringu przeciwpożarowego lasów w Nadleśnictwie Wołów, w ramach realizacji inwestycji wyposażone zostały m.in. w kamery, urządzenia zasilająco nadawcze i anteny nadawczo – odbiorcze dwie wieże ppoż., a także punkt alarmowy - dyspozycyjny (PAD);

Rycina 6. Monitoring wizyjny w Punkcie Alarmowo - Dyspozycyjnym (archiwum Nadleśnictwa Wołów)

- w 2023 roku - Budowa niezadaszonego podjazdu dla osób niepełnosprawnych do budynku biurowego Nadleśnictwa Wołów wraz z wykuciem otworu drzwiowego w ścianie zewnętrznej budynku – dz. nr 13, AM-52, obręb Wołów;

Rycina 7. Budynek biurowy – podjazd dla osób niepełnosprawnych.

- w 2023 roku – Dostawa wraz z montażem platformy schodowej dla osób niepełnosprawnych w budynku biurowym Nadleśnictwa Wołów;

Rycina 8. Budynek biurowy platforma schodowa (archiwum Nadleśnictwa Wołów)

- w latach 2023/2024 – Przebudowa budynku administracyjnego wraz z zagospodarowaniem terenu na potrzeby kancelarii Leśnictwa Mojąćice;

Rycina 9. Kancelaria SKL1 leśnictwa Mojęcice (archiwum Nadleśnictwa Wołów)

- w 2024 roku – Zmiana sposobu użytkowania oraz przebudowa budynku gospodarczego na kancelarię Leśnictwa Garwół wraz z infrastrukturą towarzyszącą, dz. nr 459, AM-1, obręb Garwół, gmina Wołów.

Rycina 10. Kancelaria SKL1 leśnictwa Garwół w trakcie realizacji (archiwum Nadleśnictwa Wołów)

W latach 2022 – 2024 w związku z obowiązującą na terenie woj. dolnośląskiego uchwałą antysmogową wykonano modernizacje 9 kotłowni w budynkach mieszkalnych i gospodarczych będących w Zarządzie PGL LP Nadleśnictwa Wołów.

9.5 Transport gospodarczy

PGL LP Nadleśnictwo Wołów posiada flotę pojazdów osobowych i innych o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 t, która zgodą (ZB.4000.9.2023) Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu została zwiększona o 1 pojazd ponad limit określony w Zarządzeniu nr 27 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 22 lutego 2023 r. w sprawie stanu liczbowego samochodów osobowych i innych samochodów o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 tony, zasad ich użytkowania oraz zasad wykorzystywania samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy w celach służbowych w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. nadleśnictwo dysponuje następującymi środkami transportu:

Lp.	Nr inw.	Nazwa środka transport.	Rok produkcji	Uwagi
1	741/1749	Samochód osobowy MIT-SUBISHI Pajero	2012	Samochód osobowy (terenowy) samochód do dyspozycji administracji.
2	742/1175	Samochód ciężarowy TOYOTA HILUX	2008	Samochód ciężarowy (terenowy), samochód służący do ochrony ppoż.
3	742/1408	Samochód ciężarowy FORD TRANSIT V	2010	Sam. ciężarowy o DMC do 3,5 tony Pojazd wykorzystywany na potrzeby funkcjonowania Gospodarstwa Transportowego, w celach roboczych transportu.
4	742/2685	Samochód TOYOTA HILUX P/U2 2,4_D4D DWL FJ37	2019	Samochód osobowy (terenowy) samochód w dyspozycji Straży Leśnej.

Tabela 55. Aktualny wykaz samochodów osobowo – terenowych posiadanych przez Nadleśnictwo Wołów.

Służba Leśna nadleśnictwa w analizowanym okresie wykorzystywała w celach służbowych 36 samochodów osobowych niebędących własnością pracodawcy z przydzielonym średnim miesięcznym limitem równym 45 980 kilometrów.

PGL LP Nadleśnictwo Wołów posiada także własne Gospodarstwo Transportowe znajdujące się pod adresem 56-100 Wołów, ul. Leśna 31, dysponujące bazą następujących maszyn i urządzeń wykorzystywanych do prac na powierzchniach leśnych.

Lp.	Nr inw.	Nazwa środka transport.	Rok produkcji
Ciągniki			
1	746/752	Ciągnik Timberjack typ 240 B	1996
2	746/797	Ciągnik URSUS U-4512 WON-71-49	1999
3	746/1024	Ciągnik VALTRA T160 DWL M656	2005

4	746/1407	Ciągnik rolniczy VALTRA T191	2010
5	746/1787	Ciągnik rolniczy DETZ FAHR AGROFAR	2012
6	746/2434	Ciągnik rolniczy VALTRA T174EA	2017
7	746/2815	Ciągnik VALTRA T255 V	2023
8	746/2820	Ciągnik Zetor 10641 Forterra Turbo	2006
Przyczepy			
9	748/533	Przyczepa D -45 S WRP-648-E	1986
10	748/534	Przyczepa D -45 S WRP-649-E	1986
11	748/576	Przyczepa osobowo -towarowa	1988
12	748/709	Przyczepa HL 8011 DWL-P608	1978
13	748/1421	Przyczepa + 2 kontenery	2010
Maszyny i urządzenia do prac leśnych			
14	540/1411	Rozdrabniacz SEPPIA	2010
15	540/2435	Rozdrabniacz Seppi MIDIFORST	2017
16	590/1028	Pług LPZ z pogłębiaczem U074/1	2006
17	590/962	Pług 5 talerzowy L-32	2004
18	590/1273	Pług LPZ z siewnikiem PS-G1	2010
19	591/1129	Siewnik SZU-LPZ	2009
20	590/1517	Pług LPZ-OTL nr fabr. 350	2011
21	590/1739	Pług leśny LPZ 75 z pogłębiaczem	2012
22	590/1640	Frez FC60	2011
23	590/724	Walec Krakowskiego	1994
24	590/1036	Pługofrezarka	2006
25	641/1420	Wyciągarka leśna TAJFUN EGV 85	2010
Maszyny i urządzenia do prac drogowych			
26	582/379	Walec wibracyjny	1978
27	580/1641	Koparko - ładowarka 3CX JCB	2011

Tabela 56. Aktualny wykaz maszyn i urządzeń znajdujących się na terenie Gospodarstwa Transportowego.

PGL LP Nadleśnictwo Wołów posiada także własną szkółkę leśną usytuowaną na terenie leśnictwa Tarchalice wyposażoną w następujący sprzęt leśny:

Lp.	Nr inw.	Nazwa środka transport.	Rok produkcji
Maszyny i urządzenia do prac leśnych			
1	590/1355	Glebogryzarka U 533	2010
2	590/960	Głębosz 3 elementowy	2004
3	590/743	Kultywator wibracyjny ROW MASTER	1995
4	590/760	Kultywator typu GS-5 rząd. EGEDAL	1997
5	590/1335	Glebogryzarka VH540+koła	2010
6	590/754	Agregat uprawowy	1996
7	590/418	Pług szkółkarski Safina	1979
8	591/757	Siewnik nasion grubych COMBI EGEDAL	1997
9	591/758	Przystawka siewu pełn. COMBI	1997

10	591/759	Siewnik nasion drobnych	1997
11	591/755	Sadzarka EGEDAL	1997
12	591/739	Roztrzęsacz	1995
13	591/826	Ładowacz Cyklop	2006
14	593/736	Wyciskacz EGEDAL	1995
15	593/735	Opryskiwacz Pilmet	1995
16	593/761	Opryskiwacz do herbicydów EGEDAL	1997
17	594/731	Wyorywacz EGEDAL typ L	2006
18	594/741	Podcinacz korzeni typ BRS	2006
19	594/756	Wyorywacz sadz. typu RR EGEDAL	1997
20	594/762	Podcinacz korzeni typ BRS EGEDAL	1997
21	594/832	Podcinacz korzeni	2002
22	B19/0580	Rozsiewacz	1995
23	B19/1207	Wał łąkowy	1995
24	B34/0404	Brona talerzowa	1995
25	B34/0406	Pług	1995

Tabela 57. Aktualny wykaz maszyn i urządzeń znajdujących się na terenie szkółki leśnej.

SPIS TREŚCI

1.	WSTĘP.....		
Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.			
2.	ZMIANY W STANIE POSIADANIA WEDŁUG KATEGORII GRUNTÓW I ANALIZA PRZYCZYNY ZMIAN.....	Błąd! Nie zdefiniowano	
zakładki.			
2.1	Stan posiadania.....	Błąd!	Nie
zdefiniowano zakładki.			
2.2	Współwłasności i inne formy wykorzystywania gruntów.....	Błąd! Nie zdefiniowano	
zakładki.			
3.	PORÓWNANIE ZADAŃ GOSPODARCZYCH ZAPLANOWANYCH NA UBIEGŁE 10-LECIE Z WYKONANIEM.....	Błąd!	Nie zdefiniowano
zakładki.			
3.1	Cięcia rębne i pielęgnacyjne.....	Błąd!	Nie zdefiniowano
zakładki.			
3.2	Zadania z zakresu hodowli lasu.....	Błąd! Nie zdefiniowano	
zakładki.			
Wykonane w latach 2015 – 2024 zadania określone w planie urządzenia lasu w zostały przedstawione w poniższych tabelach oraz zaprezentowane na poniższych wykresach.....			
Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.			
3.3	Nasiennictwo, selekcja i gospodarka szkółkarska.....	Błąd! Nie zdefiniowano	
zakładki.			
4.	OCENA WPŁYWU DOKONANYCH ZABIEGÓW GOSPODARCZYCH NA STAN LASU.....	Błąd!	Nie
zdefiniowano zakładki.			
4.1	Wielkość zasobów drzewnych wg miąższości na 1 ha i powierzchni najważniejszych gatunków		

drzew.....**Błąd! Nie zdefiniowano**

zakładki.

4.2 Jakość upraw i młodników w tym ich zgodność z typami siedliskowymi lasu.....**Błąd!**

Nie zdefiniowano zakładki.

4.3 Stan zdrowotny i sanitarny lasu.....**Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

5. ROZMIAR SZKÓD W LASACH SPOWODOWANY PRZEZ CZYNNIKI BIOTYCZNE, ABIOTYCZNE I ANTROPOGENICZNE Z UWZGLĘDNIENIEM ICH LOKALIZACJI

I PRZYCZYN.....Błąd! Nie

zdefiniowano zakładki.

5.1 Szkody w drzewostanach powodowane przez czynniki abiotyczne - ich natężenie i przyczyny.....**Błąd! Nie**

zdefiniowano zakładki.

5.2 Szkody w drzewostanach powodowane przez szkodliwe owady i stosowane sposoby ich ograniczenia.....**Błąd! Nie zdefiniowano**

zakładki.

5.3 Szkody w drzewostanach powodowane przez grzyby pasożytnicze i stosowane sposoby ich ograniczania.....**Błąd! Nie zdefiniowano**

zakładki.

5.4 Szkody w drzewostanach powodowane przez patogeny i sposoby ich ograniczanie.....**Błąd!**

Nie zdefiniowano zakładki.

5.5 Szkody w drzewostanach powodowane przez zwierzynę – ich natężenie i sposoby ich ograniczania.....**Błąd! Nie**

zdefiniowano zakładki.

5.6 Szkody w drzewostanach powodowane przez zanieczyszczenie środowiska – ich natężenie i sposoby ich ograniczania.....**Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

5.7 Szkody w drzewostanach powodowane przez pożary – ich natężenie i sposoby ich ograniczania.....**Błąd! Nie**

zdefiniowano zakładki.

6. PODSTAWOWE WYNIKI Z ZAKRESU UŻYTKOWANIA UBOCZNEGO.....**Bł**

ąd! Nie zdefiniowano zakładki.

6.1 Stopień wykorzystania baz surowcowych z punktu widzenia ich trwałości.61

Gospodarka łąkowo-rolna.....61

6.3 Wyniki gospodarki łowieckiej.....61

7. OCENA REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY PRZYRODY ORAZ WYKONANIA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z PLANÓW OCHRONY DLA OBIEKTÓW, DLA KTÓRYCH TAKIE PLANY ZOSTAŁY ZATWIERDZONE.....**Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

8. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z PORÓWNIANIA POWIERZCHNI LEŚNEJ I ZASOBÓW DRZEWNYCH W KOLEJNYCH PLANACH URZĄDZENIA LASU.....**Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

9. STAN INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....**Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

9.1 Budynki.....88

9.2 Drogi.....89

9.3 Działania w zakresie małej retencji i melioracji.....90

9.4 Działania w zakresie budownictwa ogólnego i kubaturowego.....92

9.5 Transport gospodarczy.....97

SPIS TABEL

Tabela nr 1. Zmiany w stanie posiadania Nadleśnictwa Wołów w latach 2015 - 2024.....3

Tabela 2. Współłasność w stanie posiadania Nadleśnictwa Wołów stan na 01.01.2015 roku.....7

Tabela 3. Nieruchomości przekazane w użytkowanie przez Nadleśnictwo Wołów w latach 2015 – 2024.....7

Tabela 4. Analiza wykonania użytkowania głównego.....8

Tabela 5. Realizacja etatu powierzchniowego i masowego w użytkowaniu rębny i przedrębny – ogółem Nadleśnictwo Wołów.....	10
Tabela 6. Realizacja etatu powierzchniowego i masowego w użytkowaniu rębny i przedrębny - ogółem Obręb Dębno.....	11
Tabela 7. Realizacja etatu powierzchniowego i masowego w użytkowaniu rębny i przedrębny - ogółem Obręb Wińsko.....	12
Tabela 8. Wskaźnik intensywności trzebieży.....	16
Tabela 9. Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za okres 2015-2024 oraz porównanie z planowanymi zadaniami – Nadleśnictwo Wołów.....	17
Tabela 10. Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za okres 2015 - 2024 oraz porównanie z planowanymi zadaniami – Obręb Dębno.....	18
Tabela 11. Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za okres za okres 2015 -2024 oraz porównanie z planowanymi zadaniami – Obręb Wińsko.....	19
Tabela 12. Zmiany powierzchniowe bazy nasiennej w latach 2015-2024.....	25
Tabela 13. Wykaz wyłączonych drzewostanów nasiennych – stan 31.12.2024 r.....	26
Tabela 14. Wykaz drzew matecznych – stan na 31.12.2024 r.....	26
Tabela 15. Wykaz wykreślonych, w minionym dziesięcioleciu, drzew matecznych	27
Tabela 16. Wykaz gospodarczych drzewostanów nasiennych – stan na: 31.12.2024 r	28
Tabela 17. Wykaz źródeł nasion – stan na dzień: 31.12.2024 r.....	29
Tabela 18. Bloki upraw pochodnych w Nadleśnictwie Wołów.....	34
Tabela 19. Zbiór szyszek i nasion - dane wieloletnie.....	35
Tabela 20. Rozmiar produkcji szkółkarskiej - dane wieloletnie.....	36
Tabela 21. Powierzchniowy udział gatunków panujących wg IV i V rewizji urządzania lasu.....	37
Tabela 22. Miąższościowy udział gatunków panujących wg V i VI rewizji urządzania lasu.....	38
Tabela 23. Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych Nadleśnictwa Wołów na dzień 31.12.2024 r.....	39
Tabela 24. Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych dla Nadleśnictwa Wołów.....	42
Tabela 25. Cięcia sanitarne a posusz zasiedlony.....	44
Tabela 26. Pozyskanie drewna z przyczyn sanitarnych wyrażone w m ³	45
Tabela 27. Występowanie szkód od czynników abiotycznych wyrażone w ha.....	47
Tabela 28. Szkody powodowane przez patogeny w hektarach.....	50
Tabela 29. Szkody od zwierzyny w latach 2015 – 2023 wyrażone w ha.....	52
Tabela 30. Szkody od zwierzyny w roku 2024 wyrażone w ha.....	52
Tabela 31. Szkody od zwierzyny w latach 2015 – 2023 z wyłączeniem szkód od bobrów wyrażone w ha.....	53
Tabela 32. Szkody od zwierzyny w roku 2024 z pominięciem szkód od bobrów.....	53
Tabela 33. Szkody powodowane przez bobry w latach 2015 – 2023 w ha w Nadleśnictwie Wołów.....	54

Tabela 34. Szkody powodowane przez bobry w roku 2024.....	54
Tabela 35. Rozmiar zadań związanych z ochroną lasu przed uszkodzeniami od zwierzyny z wyszczególnieniem grodzień, chemicznego zabezpieczania upraw oraz wykłádania drzew zgrzyzowych.....	55
Tabela 36. Rozmiar zadań związanych z ochroną lasu przed uszkodzeniami od zwierzyny z wyszczególnieniem grodzień i chemicznego zabezpieczania upraw.....	56
Tabela 37. Pożary lasu w latach 2015 – 2024.....	58
Tabela 38. Rozkład ilości pożarów w poszczególnych miesiącach w latach 2015 - 2024.....	58
Tabela 39. Pożary lasu w latach 2015-2024 z podziałem na obręby leśne.....	59
Tabela 40. Charakterystyka obwodów łowieckich na terenie Nadleśnictwa Wołów zgodnie z WŁPH na lata 2023 – 2033r.....	62
Tabela 41. Nazwy występujących gatunków zwierzyny łownej.....	63
Tabela 42. Nazwy gatunków i szacunkowa liczebność występujących drapieżników.....	63
Tabela 43. Liczba łosi, jeleni szlachetnych, danieli, muflonów i dzików w odniesieniu do powierzchni obwodu łowieckiego, według stanu na dzień sporządzenia planu wieloletniego w szt.....	64
Tabela 44. Docelowa liczba łosi, jeleni szlachetnych, danieli i muflonów na 1000 ha obwodu.....	64
Tabela 45. Maksymalna liczba dzików na 1000 ha powierzchni obwodu łowieckiego.....	65
Tabela 46. Liczba saren, zajęcy i kuropatw w odniesieniu do powierzchni obwodu łowieckiego, według stanu na dzień sporządzenia planu wieloletniego.....	65
Tabela 47. Docelowa liczba saren na 100 ha obwodu łowieckiego w szt.....	66
Tabela 48. Liczba i rodzaj urządzeń łowieckich związanych z prowadzeniem gospodarki łowieckiej.....	66
Tabela 49. Powierzchnia poletek łowieckich, zagospodarowanych łąk śródleśnych i przyleśnych oraz liczba i łączna długość pasów zaporowych.....	66
Tabela 50. Porównanie powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzenia lasu i w prognozie - Nadleśnictwo Wołów.....	85
Tabela 51. Porównanie powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzenia lasu i w prognozie – Obręb Dębno.....	86
Tabela 52. Porównanie powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzenia lasu i w prognozie – Obręb Wińsko.....	87
Tabela 53. Budowa, przebudowa i/lub modernizacja dróg z przeznaczeniem na dojazd pożarowe w latach 2015 – 2024.....	90
Tabela 54. Zestawienie wykonanych melioracji w latach 2015 – 2024.....	90
Tabela 55. Aktualny wykaz samochodów osobowo – terenowych posiadanych przez Nadleśnictwo Wołów.....	97
Tabela 56. Aktualny wykaz maszyn i urządzeń znajdujących się na terenie Gospodarstwa Transportowego.....	98

Tabela 57. Aktualny wykaz maszyn i urządzeń znajdujących się na terenie szkółki leśnej.99

SPIS WYKRESÓW

Wykres nr 1. Porównanie powierzchni ogólnej Nadleśnictwa Wołów w latach 2015-2024.....	4
Wykres 2. Porównanie powierzchni leśnej Nadleśnictwa Wołów dla obrębu leśnego Dębno oraz Wińsko w latach 2015 – 2024.....	4
Wykres 3. Porównanie powierzchni nieleśnej Nadleśnictwa Wołów dla obrębu leśnego Dębno oraz Wińsko w latach 2015 - 2024.....	5
Wykres 4. Pozyskanie grubizny w poszczególnych latach 2015 – 2024.....	8
Wykres 5. Realizacja pozyskania drewna w latach 2015 - 2024 w wymiarze masowym w poszczególnych kategoriach użytkowania.....	9
Wykres 6. Rębnie – wykonanie masowe wg grupy rębni.....	13
Wykres 7. Rębnie – wykonie powierzchniowe wg grupy rębni.....	14
Wykres 8. Użytki przedrębne – wykonanie w m ³	15
Wykres 9. Użytki przedrębne – wykonanie w ha.....	15
Wykres 10. Uzyskany wskaźnik intensywności trzebieży w m ³ /ha.....	16
Wykres 11. Zestawienie planowanych i wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za okres 2015 - 2024 – Nadleśnictwo Wołów.....	17
Wykres 12. Zestawienie planowanych i wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za okres 2015-2024 – Obręb Dębno.....	18
Wykres 13. Zestawienie planowanych i wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za okres 2015-2024 – Obręb Wińsko.....	19
Wykres 14. Porównanie udziału powierzchni odnowień naturalnych do całkowitej powierzchni odnowień.....	23
Wykres 15. Udział gatunkowy odnowień i zalesień wykonanych w latach 2015 – 2024.....	24
Wykres 16. Rozmiar szkód powodowanych przez zwierzynę w latach 2015-2024.....	51
Wykres 27. Rozkład ilości pożarów w poszczególnych miesiącach w latach 2015-2024.....	59
Wykres 18. Realizacja planów i wykonania pozyskania zwierzyny – jeleń w szt.....	67
Wykres 19. Realizacja planów i wykonania pozyskania zwierzyny – sarna w szt.....	67
Wykres 20. Realizacja planów i wykonania pozyskania zwierzyny – daniel szt.....	68
Wykres 21. Podział długości zinwentaryzowanych dróg leśnych według stanu technicznego nawierzchni dla Nadleśnictwa Wołów.....	89

SPIS RYCIŃ

Rycina 1. Przepust oraz rów melioracyjny w Leśnictwie Orzeszków (archiwum Nadleśnictwa Wołów).....	91
Rycina 2. Kompostownia (archiwum Nadleśnictwa Wołów).....	92
Rycina 3. Budynek chłodni na nasiona (archiwum Nadleśnictwa Wołów).....	92
Rycina 4. Utwardzenie terenu na Szkółce Leśnej w Tarchalicach (archiwum Nadleśnictwa Wołów).....	93
Rycina 5. Wieża ppoż. w Leśnictwie Wińsko po modernizacji (archiwum Nadleśnictwa Wołów).....	93
Rycina 6. Monitoring wizyjny w Punkcie Alarmowo - Dyspozycyjnym (archiwum Nadleśnictwa Wołów).....	94
Rycina 7. Budynek biurowy – podjazd dla osób niepełnosprawnych.....	95
Rycina 8. Budynek biurowy platforma schodowa (archiwum Nadleśnictwa Wołów).....	95
Rycina 9. Kancelaria SKL1 leśnictwa Mojęcice (archiwum Nadleśnictwa Wołów).....	96
Rycina 10. Kancelaria SKL1 leśnictwa Garwól w trakcie realizacji (archiwum Nadleśnictwa Wołów).....	96